

STOR, STÆRK OG STIGMATISERET

- Diskurser om muskuløse kvindekroppe

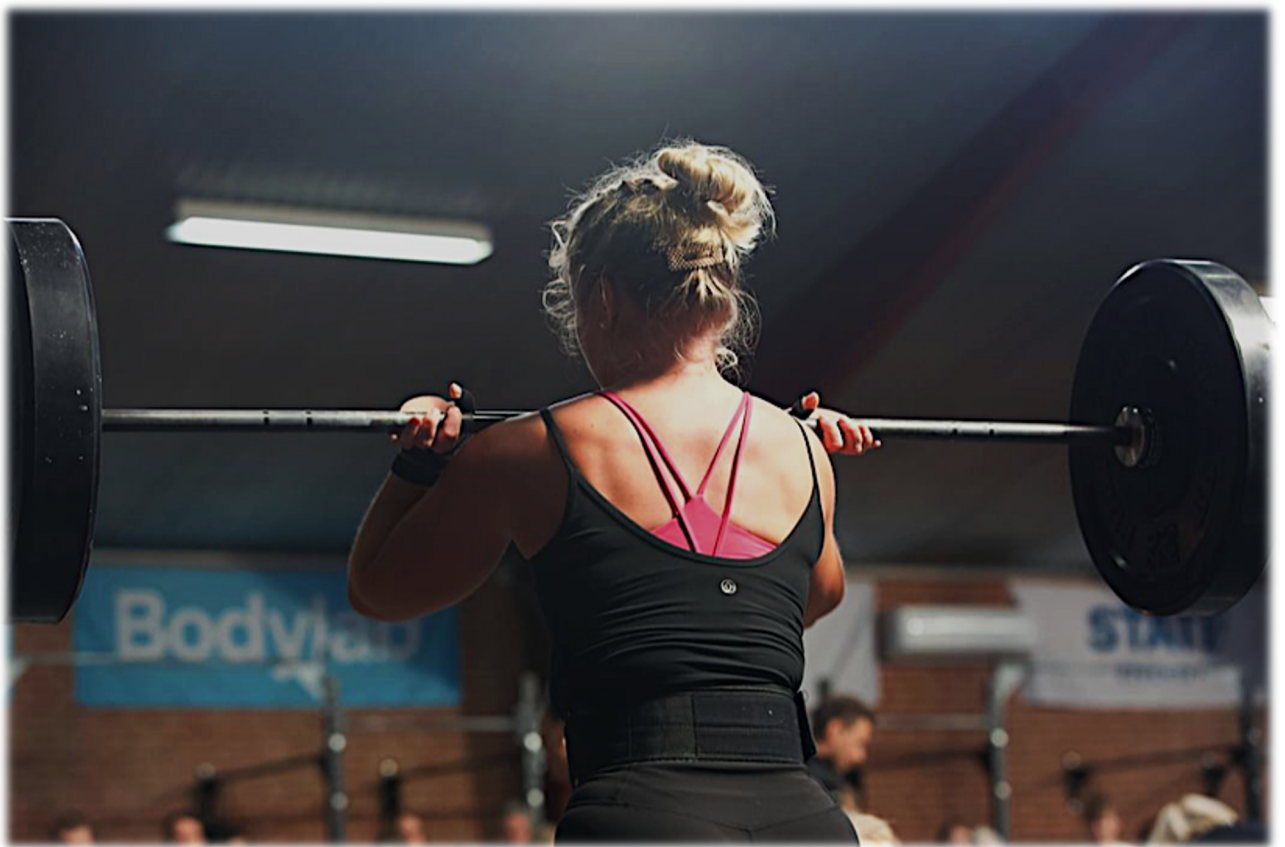

Foto: Rasmus Wolf Møller

Sara Pultz Jarsmer

Aalborg Universitet | Speciale i Dansk 11. semester

Vejleder: Laura Bang Lindegaard

Anslag: 191.646

Abstract

This master's thesis examines how the discourse surrounding the muscular female body is constructed and negotiated in Danish society, with a particular focus on verbal comments, Instagram posts, and advertisements. The thesis utilizes Norman Fairclough's three-dimensional model of critical discourse analysis (Fairclough, 1992), which allows for the analysis of discourses on three levels: text, discursive practice and social practice. This approach provides a nuanced understanding of how language both reflects and shapes power structures within society.

At the textual level, the linguistic choices in the examined examples are analyzed, including vocabulary, metaphors, modality, transitivity and rhetorical techniques, which contribute to shaping the perception of the muscular female body. Through these linguistic elements, the study explores how women with big muscles are either acknowledged or marginalized in discursive representations.

At the level of discursive practice, the focus is on the processes behind the production of discourses about the female body, as well as how these discourses are communicated through media and social platforms such as Instagram. This analysis highlights how discourses about the female body are not merely the result of isolated statements but are part of a larger, ongoing process that shapes and maintains particular norms about what is acceptable for women to express through their bodies.

Finally, at the level of social practice, the broader societal norms and power structures underlying these discourses are examined. Judith Butler's theory of gender performativity (Butler, 2002) is incorporated to support the understanding that gender is not a fixed, biological essence, but a constructed process that is created through repeated actions and social norms. According to Butler, the heterosexual matrix functions as a grid that determines which bodies, desires and gender expressions are seen as legitimate in society. This theory is central to understanding how discourses about the muscular female body are not merely about aesthetics but also about power, control and identity.

By combining Fairclough's discourse analysis and Butler's performativity theory, this master's thesis demonstrates how women's physical expression and body ideals are subject to normative discourses that both shape and constrain their identities. The discourse surrounding the muscular female body reveals how society negotiates and regulates what is appropriate and desirable for women to express through their bodies and how these discourses contribute to maintaining and challenging existing power structures.

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Indledning	3
Tidligere studier	7
Teori.....	12
<i>Kritisk diskursanalyse.....</i>	<i>12</i>
Diskurs som tekst.....	16
Diskursiv praksis.....	16
Social praksis	17
<i>CDA i en digital tidsalder</i>	<i>19</i>
<i>Det performative køn</i>	<i>20</i>
Kategoriseringen af 'kvinder'	20
Sprog og magt.....	21
Opsamling	22
Metode.....	23
<i>Valg af data</i>	<i>23</i>
<i>Transskription</i>	<i>24</i>
<i>Analysemetode</i>	<i>25</i>
Lingvistisk analyse.....	25
Multimodal analyse.....	29
Analyse	32
<i>Tekstpraksis</i>	<i>32</i>
Analyse af verbale kommentarer	32
Analyse af Instagram-opslag.....	43
Analyse af reklamebilleder	48
<i>Diskursiv praksis.....</i>	<i>60</i>
Verbale kommentarer	60
Instagram-opslag.....	63
Reklamebilleder	65
<i>Social praksis</i>	<i>67</i>
Verbale kommentarer	68
Instagram-opslag.....	70
Reklamebilleder	71
Konklusion	74
Litteraturliste	76

Indledning

Forestil dig en kvinde med store muskuløse arme, der står på en vægtløfterplatform til OL i forsøget på at slå verdensrekord. Hun er klar til at løfte en vægt, som ikke blot demonstrerer hendes fysiske styrke og sætter verdensrekord på 100 kg, men som også symboliserer et opgør med traditionelle forestillinger om, hvad kvindekroppen 'bør' være. Den netop beskrevne kvinde kan ses som en kropslig manifestation og kan virke inspirerende for nogle, mens den for andre kan vække forundring eller modstand.

I dette speciale undersøger jeg, hvordan kvinder med store muskler fremstilles i det danske samfund gennem diskurser i medier, offentlige samtaler og personlige beretninger fra fitness- og elitesportsverdenen. Projektet er inspireret af podcasten *Bag Eliten* (2022), hvor crossfitteren Julie H. Nielsen, tidligere deltager i verdensmesterskaberne (CrossFit Games), deler sine erfaringer som kvinde med synlige muskler. Nielsen reflekterer over, hvordan hun elsker sine store muskler, på trods af at nogle mener, hun ligner en mand (Nielsen, 2022).

Hvis vi bevæger os tilbage til begyndelsen af 1900-tallet, bliver det tydeligt, hvor dybt rodfæstet disse kønsnormer er. I en artikel fra 1918 advarer tidsskriftet *Idrætten* mod kvinder, der deltager i fysisk aktivitet: "De skal ikke fare omkring på fodboldbanen som tosser. Og skrige sig hæse. Og sparke hverandre over benene. Og vanskæmme deres smukke bryst. Og få mandfolkeben" (Jensen, 1918). Her ses en tydelig frygt for, at kvinder gennem fysisk aktivitet vil miste deres femininitet, deres 'kvindelighed,' og blive til noget, der anses som mere maskulint - eksemplificeret gennem ordvalg som "mandfolkeben". I artiklen står der yderligere: "Et skrutrygget kvindemenneske, som farer omkring i mandfolkebukser og fodboldstøvler, med gyngende bryst og skriger "Offside" og "Skyd din hønisse" – nej, jeg tror ikke at vi drømmer noget særligt om en sådan person" (ibid.). Citatet fremhæver gennem sproglige valg det samfundsmæssige pres, der eksisterede for at opretholde en bestemt form for feminin adfærd. Kvinder, der udviste 'maskuline' træk - som eksempelvis styrke, aggressivitet og interesse for sport - blev som i eksemplet her kritiseret og set ned på. Denne kritik kan ses som en måde at beskytte den eksisterende orden og fastholde traditionelle kønsroller.

Selv i dag 100 år senere findes der eksempler på lignende synspunkter. I 2024 udtrykte Kristian Lindberg i Berlingske frustration over kvinders kroppe i elitesport: "Helt ærligt, kvinder! Hvorfor gør I dette ved jeres smukke kavalergang?" (Lindberg, 2024). Hans udtalelser afspejler en vedvarende modstand mod kvinder, der afviger fra traditionelle æstetiske idealer knyttet til femininitet. Han kritiserer OL-atleter med tatoveringer, der dækker deres overkroppe, og sætter dermed fokus på deres

udseende frem for deres sportslige præstationer. Lindberg fortsætter: “Der er simpelthen en øvre grænse for, hvor mange tatoveringer der klæder en kvinde, særligt når de sidder øverst og foran på kroppen [...]” (ibid.). I denne sammenhæng fungerer adverbiet “simpelthen” som en modalitetsmærke, der både forstærker subjektiviteten i udsagnet og giver det en fremtrædende grad af autoritet. Ordet kan dermed tolkes som et retorisk værktøj, der søger at præsentere en personlig vurdering som en generelt accepteret sandhed. Denne bemærkning afslører desuden en social opfattelse af, at kvindekroppen ‘bør’ tilpasses bestemte normer for femininitet, og at enhver afvigelse fra disse normer – som tatoveringer – ses som et tab af kvindelighed. Selvom Lindbergs kommentar primært handler om kroppens udsmykning, er den relevant, da den skifter fokus fra atleternes præstationer til deres visuelle udtryk, og dermed understøtter de begrænsende, normative standarder for kvinders kroppe.

Disse eksempler viser tydeligt, at selvom samfundet er blevet mere åbent over for kvinders fysiske præstationer i sport end vi måske så i 1918, da man i *Idrætten* skrev at man helst ikke så kvinder deltage i sport, så lever der angiveligt stadig stærke diskurser, der opretholder binære kønsopfattelser. Et spørgsmål fra DRs brevkasse illustrerer denne bekymring hos mange kvinder: “[...] kan jeg styrketræne på en måde, så det ikke kommer til at se så voldsomt (maskulint) ud med musklerne?” (dr.dk, 2015). Gennem en sproglig næranalyse, ville man her få øje på, at sætningens sidste del udtrykker en relationel proces, der handler om, hvordan noget er eller ser ud. Relationen forbinder musklernes udseende med vurderingerne “voldsomt” og “maskulint”. Denne betænkelighed ved at få større muskler gennem træning tyder på, at der stadig hersker en stærk forbindelse mellem muskler og maskulinitet, hvilket fører til en opfattelse af, at en stærk krop automatisk bliver set som “for voldsom” eller “maskulin”. Kvinder, der ønsker at være stærke og veltrænede, konfronteres, som det ses i eksemplet her, med frygten for at blive opfattet som mindre feminine, hvilket igen viser, hvordan diskursen om den muskuløse kvindekrop stadig er mindre befordrende i forhold til de normative forestillinger om køn.

For at forstå, hvordan kønsnormer opretholdes og udfordres, trækker jeg på Judith Butlers teori om kønsperformativitet (Butler, 2002). Ifølge Butler er køn ikke en fast essens, men noget, der konstrueres gennem gentagne handlinger og sociale normer (ibid.). Hendes begreb om den heteroseksuelle matrix er centralt for at forstå, hvordan normer omkring femininitet og maskulinitet formes og reproduceres. Matrixen fungerer som et ‘gitter’, der afgør, hvilke kroppe og kønsudtryk der opfattes som legitime, hvilket viser, at diskursen om den muskuløse kvindekrop ikke kun handler om æstetik, men også om magt og identitet.

Kvinder, der udfordrer disse normer gennem deres kroppe, tvinger os som samfund til at genoverveje de dybt rodfæstede forestillinger om, hvad en kvinde kan være. Blandt andet udtaler Louise Vennekilde, der er olympisk mester i vægtløftning: "Der er stadigvæk nogen, der ikke synes, at det er pænt at have store overarme som kvinde, men det er bare fedt at være stærk og løfte nogle tunge vægte. Det er det altså" (Halkier, 2021). Vennekildes udtalelse peger direkte på den udbredte modstand, kvinder står overfor, når de udfordrer traditionelle skønhedsnormer og kropsidealer.

Kvinder, der træner for styrke og præstation og dermed opbygger muskuløse kroppe, udfordrer vores fastlåste forestillinger om, hvordan en kvindekrop bør se ud, og hvad den bør kunne. Vennekilde fremstår som et stærkt eksempel på en kvinde, der ikke blot accepterer sin krop, men aktivt hylder dens evner og styrke, trods samfundets forventninger om, hvad der er passende for en kvinde. Vennekildes udtalelse rejser yderligere vigtige spørgsmål om, hvorfor vi stadig holder fast i et snævert kropsideal for kvinder, der prioriterer slankhed og sarthed frem for fysisk styrke.

Dette kropsideal er ikke kun en individuel udfordring, men en del af en bredere diskurs, der afspejler dybt forankrede kulturelle normer i Danmark. Diskursen omkring den muskuløse kvindekrop afslører et komplekst landskab af køn, magt og æstetik. Netop disse normer afspejles eksempelvis sprogligt i et opslag på Instagram, hvor en ung kvindelig vægtløfter skriver til et opslag, hvor hun løfter tunge vægte:

Jeg er flere gange i mit liv blevet mødt med kommentarer om, at det ikke er feminint at være stærk. Eller at jeg har for store arme. Andres meninger skal heldigvis ikke definere, hvordan man vil leve sit liv. Jeg tilhører en ny generation af kvinder, som viser at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid 💖👊🦋 Vi skal som kvinder (og mennesker) ikke passe ned i nogen kasser 🍷🍷🍷 (Boldt, 2024).

Denne kommentar illustrerer tydeligt en diskurs om, hvorvidt det er feminint at være stærk som den unge vægtløfter. En diskurs, der ofte skjules bag 'sjove' kommentarer fra familie, kritiske bemærkninger på sociale medier (SoMe) eller overskrifter i aviser. Opslaget er et sprogligt opgør, hvor kvinden bruger modalitet til at udfordre kønsnormer. Sætningen "man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid" udtrykker sikkerhed, mens "Vi skal som kvinder ikke passe ned i nogen kasser" opfordrer til forandring. I "jeg er blevet mødt med kommentarer" positioneres subjektet som modtager af sociale forventninger, hvilket afslører de normative diskurser om køn. Dette opslag vil senere i specialet blive fremhævet i afsnittet "Analyse".

I denne kontekst bliver det centralt at undersøge, hvordan sproget former opfattelsen af muskuløse kvindekroppe i både mediediskurser og udtalelser fra kvinder i sportsverdenen. Sproglige analyser kan afsløre de underliggende normer og værdier, der præger fremstillingen af kvinder, der træner for styrke og præstation. Hvilke ord og udtryk anvendes til at beskrive disse kroppe, og hvordan påvirker det vores forståelse af køn? Desuden er det relevant at overveje, hvordan disse repræsentationer kan udfordre eller bekræfte eksisterende kønsnormer. Gennem disse spørgsmål søger jeg at belyse, hvordan sproget ikke blot afspejler, men også konstruerer sociale realiteter for kvinder i sportsverdenen. Derfor udleder jeg følgende problemformulering for mit speciale:

Hvordan konstrueres og forhandles repræsentationerne af den muskuløse kvindekrop i det danske samfund, og hvilke kønsnormer og æstetiske idealer er indlejret i denne diskursive praksis?

For at belyse denne problemstilling tager jeg metodisk afsæt i Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse (Fairclough, 1992), som giver en struktureret ramme til at undersøge, hvordan sproget både afspejler og konstruerer sociale magtstrukturer. Mit fokus er rettet mod sproglige repræsentationer af den muskuløse kvindekrop i det offentlige rum, herunder rekonstruerede verbale kommentarer rettet mod muskuløse kvinder, opslag fra SoMe og reklamer. SoMe spiller en central rolle som platform for disse diskurser, men kommentarer med stødende eller krænkende indhold bliver ofte fjernet efter at være blevet anmeldt, hvilket gør det nødvendigt at arbejde med rekonstruerede eksempler baseret på tidligere observerede tendenser.

Gennem Faircloughs analysemetode undersøger jeg, hvordan ordvalg, metaforer og retoriske strategier i reklamer og på SoMe konstruerer og reproducerer normative forestillinger om køn og krop.

Yderligere vil jeg inddrage Butlers teori om kønsperformativitet (Butler, 2002) for at forstå, hvordan disse diskurser ikke blot er passive refleksioner, men aktive agenter i produktionen af kønsidentiteter i en social kontekst. Ved at kombinere Butlers perspektiv med Faircloughs CDA kan jeg afdække de komplekse relationer mellem magt og kønsnormer i diskurserne om den muskuløse kvindekrop i det danske samfund.

Tidligere studier

I dette speciale har jeg undersøgt, hvad der tidligere er blevet forsket i inden for kønsdiskurs og krop, for at kunne placere mit eget arbejde i relation til eksisterende viden. Ved at gennemgå relevante studier får jeg indblik i, hvordan køn og kropslige repræsentationer tidligere er blevet behandlet diskursivt. Denne gennemgang afdækker udvalgte eksempler på, hvilke metoder og perspektiver der tidligere er anvendt, og hvordan køn og kropsnormer har været konstrueret og udfordret i forskellige diskurser. Eksemplerne er valgt på baggrund af metodiske tilgange i artiklerne, som har relevans for mit speciale. Reviewet er derfor centralt for at identificere de teoretiske og analytiske indsigter, der kan danne grundlag for mit speciale og hjælpe med at positionere diskursanalysen af den muskuløse kvindekrop i det danske samfund inden for dette forskningsfelt.

Stokoe og Smithsons (2001) artikel "Making Gender Relevant: Conversation Analysis and Gender Categories in Interaction" og Romeras (2014) studie "The Transmission of Gender Stereotypes in the Discourse of Public Educational Spaces" udgør sammen et væsentligt teoretisk grundlag for at forstå de diskursive processer, der skaber og vedligeholder kønsnormer i samfundet. Begge artikler undersøger, hvordan køn og kønsstereotyper konstrueres, forhandles og legitimeres gennem både sprog og visuelle repræsentationer i offentlige og institutionelle rum. Deres bidrag er særligt relevante for mit speciale, hvor jeg analyserer, hvordan diskursen omkring den muskuløse kvindekrop i det danske samfund er formet af og forhandler kønsnormer.

Stokoe og Smithson introducerer samtaleanalyse (CA) som en metode til at afdække, hvordan køn ikke bare er en iboende egenskab ved individer, men noget, der konstrueres og performs i samtaler og sociale interaktioner. Deres kritik af tidligere forskning på området er centralt for mit speciale. I det forrige paradigme blev køn ofte betragtet som en fast, biologisk egenskab, og kønsforskning fokuserede på at identificere kønsspecifikke talestile. For eksempel foreslog deficitmodellen, at kvinders talestil var underlegen, mens forskellighedsmodellen hævdede, at mænd og kvinder udviklede forskellige, men ligeværdige, måder at kommunikere på. Disse teorier blev dog kritiseret for deres essentialistiske syn på køn, hvor det blev betragtet som en statisk egenskab, der kunne tilskrives individer.

I modsætning hertil foreslår Stokoe og Smithson (2001), at køn bør forstås som en social konstruktion, der 'gøres' gennem handlinger og interaktioner. Køn opstår i sociale sammenhænge og performative handlinger, og derfor er det dynamisk og foranderligt. Denne konstruktivistiske tilgang er vigtig for mit speciale, da jeg ønsker at undersøge, hvordan kønsnormer, især omkring den

muskuløse kvindekrop, ikke blot er forudbestemte, men aktivt forhandles og udfordres i samtaler. Jeg ønsker at analysere, hvordan køn bliver konstrueret i sproget i stedet for at tage for givet, at køn er en binær kategori, der er forudbestemt af biologiske faktorer (Stokoe & Smithson, 2001: 244-245).

Stokoe og Smithson påpeger dog, at en dynamisk forståelse af køn stadig kan falde tilbage på binære kønsnormer, der stammer fra kulturen og de stereotype forestillinger om, hvad der definerer femininitet og maskulinitet. Selvom samtaleanalyse giver mulighed for at forstå køn som en proces, der opstår i samtaler, kan den stadig blive farvet af kulturelle normer, der fastholder køn som to modsatrettede kategorier. De advarer om, at forskning på området risikerer at genoplive disse kulturelle kønsnormer under dække af en konstruktivistisk tilgang, hvilket de beskriver som en form for "cultural (essentialist) feminism" (ibid.: 244). Dette er et centralt punkt i forhold til mit eget arbejde, da diskursen om den muskuløse kvindekrop i mange tilfælde afspejler en dikotomi mellem 'feminint' og 'maskulint', som er forankret i traditionelle kønsnormer. Kritikken af kønsdualismen er relevant for mit speciale, hvor jeg undersøger, hvordan køn formes i forhold til normer omkring den muskuløse kvindekrop. Som Kessler og McKenna (1978) påpeger, skaber dikotomier mellem maskulinitet og femininitet et grundlag for at kategorisere og vurdere køn binært: "[...] where there are dichotomies, it is difficult to avoid evaluating one in relation to another" (Kessler & McKenna, 1978: 164). Dette kan føre til, at forskningen fortsat fastholder en opdeling mellem mænd og kvinder og dermed de forestillinger, der definerer, hvordan en kvindekrop 'bør' fremstå. Det er netop denne tendens, som mit speciale søger at udfordre. Jeg ønsker at bruge CDA til at undersøge, hvordan kønsnormer forhandles i konkrete kommentarer om den muskuløse kvindekrop, og hvordan disse normer kan være mere flydende og komplekse end de traditionelle binære opdelinger mellem maskulinitet og femininitet. Denne tilgang vil give mig mulighed for at afdække, hvordan kønsforståelser konstrueres i det danske samfund, samtidig med at jeg undgår at låse dem fast i forenklede, essentialistiske kategorier.

Stokoe og Smithson (2001) argumenterer for, at en samtaleanalytisk tilgang, som fokuserer på, hvad deltagerne selv gør relevant i samtalen, kan bidrage til en mere nuanceret forståelse af køn. De påpeger, at CA tilbyder en måde at undersøge, hvordan køn gøres relevant i samtalen, uden at påtvinge data analytiske kategorier som køn eller magt, hvor disse måske ikke er relevante. De understreger, at "Gender can therefore be 'pointed to' as relevant to conversational interaction; a claim that is grounded at the micro-level of interaction" (Stokoe & Smithson, 2011: 263). Ved at fokusere på, hvad deltagerne selv orienterer sig mod, tillader CA en mere 'grounded' tilgang, som er central i mit speciale, hvor jeg undersøger, hvordan diskursen om den muskuløse kvindekrop enten opretholder

eller udfordrer normative kønsforståelser. I mit speciale anvender jeg dog ikke CA som i den omtalte undersøgelse, men derimod kritisk CDA, hvor jeg gennemfører en næranalyse af de kommentarer, der er rettet mod de informanter, jeg har interviewet. Stokoe og Smithson (2001) refererer til Schegloff (1992), der argumenterer for, at analyserne i CA i denne forbindelse skal baseres på “[...]what is relevant to the participants in its target event, and not what is relevant [...] to its academic analysts” (Schegloff, 1992: 192), hvilket kan sikre en mere deltagercentreret analyse.

I mit speciale anvender jeg CDA i stedet for CA, da CDA giver mulighed for at undersøge de magtstrukturer og ideologier, der er indlejret i sproget. Hvor CA, som Stokoe og Smithson (2001) nævner, fokuserer på, hvad der er relevant for deltagerne i interaktionen (Schegloff, 1992), giver CDA en bredere tilgang, der også tager højde for de samfundsmæssige og diskursive kræfter, der former kønsnormer.

I den samme passage i artiklen diskuteres CDA i forhold til køn, og der foreslås CA som et alternativ. Schegloff (1997) mener, at analytikere kun kan hævde køn som relevant i en interaktion, hvis de kan vise, at det er vigtigt for deltagerne. En lille gruppe studier uden for sprog- og kønsfeltet anvender CA-metoden til at undersøge køns kategorisering i praksis og tilbyder dermed en anderledes tilgang til køn og diskurs (f.eks. Edwards, Hopper, Philipsen, Stokoe). Her analyseres ikke bredere diskurser eller deltagerens køn, men fokuseres på den lokale kontekst, hvor køn bliver relevant (Stokoe & Smithson, 2001: 246).

På trods af CAs potentiale for at undgå analytisk bias, møder metoden kritik for ikke at tage hensyn til de kulturelle og normative forventninger, som deltagerne bringer ind i interaktionen. I artiklen nævnes det, at Wetherell et.al. argumenterer for, at CA ikke er så neutral, som den hævder, da analysen allerede farves ved at udvælge bestemte dataudsnit. Det hævdes, at CA anvender “[...]specialist rhetoric that is bound up with a particular ideological view of the social world” (Stokoe & Smithson, 2001: 264), hvilket udfordrer CAs påstand om neutralitet. Denne kritik understøtter mit valg af CDA som metodologi i mit speciale, hvor målet er at analysere, hvordan normative forventninger til kvindekroppen fremmes eller udfordres i det danske sprog eksempelvis gennem interaktion mellem mennesker. CDA giver mulighed for at analysere, hvordan bredere samfundsdiskurser påvirker interaktioner. Hvor CA fokuserer på den specifikke kontekst, undersøger CDA også de diskurser og ideologier, som talerne trækker på – bevidst eller ubevidst – og hvordan disse former interaktionerne. Dette kan give indsigt i, hvordan normer og forventninger om køn skabes og oprettholdes i samfundet. Dette gør, at mit speciale har bedre mulighed for at række ud over den lokale kontekst, hvor CA ville have et mere lokalt fokus på enkelte samtaler.

I artiklen “The Transmission of Gender Stereotypes in the Discourse of Public Educational Spaces” (2014) undersøger Magdalena Romera, hvordan kønsstereotyper videreføres i det offentlige rum, særligt inden for uddannelsesinstitutioner. Romeras arbejde supplerer Stokoe og Smithsons (2001) teoretiske ramme ved at illustrere, hvordan kønsnormer og stereotyper bevares og forstærkes gennem offentlige og institutionelle diskurser. Hendes analyse af skolernes rolle i reproduktionen af kønsstereotyper fremhæver, at diskurser i offentlige rum, som uddannelsesmiljøer, fungerer som socialiserende mekanismer, der rodfæster traditionelle kønsopfattelser i den kollektive bevidsthed. Undersøgelsen er i tråd med CDA, da den analyserer, hvordan plakater i undervisningsmiljøet formidler kønsstereotyper og ideologier. CDA fokuserer på, hvordan sprog og billeder bidrager til at opretholde eller udfordre magtstrukturer, som i dette tilfælde vedrører kønsnormer i en uddannelsesmæssig kontekst. Plakaterne analyseres i relation til, hvordan de konstruerer kønsidentiteter, hvilket er centralt i CDA, der undersøger, hvordan diskurser skaber sociale identiteter og reproducerer ideologier. Undersøgelsen inddrager også studerendes egne reaktioner på plakaterne, hvilket stemmer overens med CDAs fokus på deltagelse og respons som en måde at forstå diskursens effekt på individer og grupper. Samlet set er undersøgelsen et godt eksempel på CDAs metode til at afdække, hvordan kønsnormer formidles gennem diskurs i offentlige rum.

Romera understreger, at “The visual representation chosen maintains women and men linked to traditional stereotypical characteristics.” (Romera, 2014: 224). For mit speciale er dette centralt, da det viser, hvordan visuelle diskurser og repræsentationer kan fungere som redskaber til at overføre og legitimere ideologier. Denne indsigt er vigtig for at forstå, hvordan samfundets visuelle og sproglige repræsentationer af kvindekroppen, i mit tilfælde den muskuløse kvindekrop, kan understøtte normative køns kategorier.

Romera viser også, hvordan bestemte egenskaber traditionelt tilskrives enten femininitet eller maskulinitet, som når træk som empati og omsorg forbindes med det feminine, mens ambition og handlekraft anses som maskuline (ibid.: 206). Hendes artikel bekræfter, at visuelle repræsentationer fastholder disse kønsstereotyper ved at fremstille mænd og kvinder i overensstemmelse med traditionelle karaktertræk. Dette er relevant i forhold til mit speciale, da det giver indsigt i, hvordan normer og forventninger til den muskuløse kvindekrop kan være påvirket af etablerede normer i det samfund, vi lever i.

Romera berører også magtforholdene i samfundet og deres kønnede dimension:

[...] power in society is held by individuals in high-status occupations, with political influence, wealth, and the capability of making decisions affecting large groups in society. These occupations are linked to the public domain and are primarily held and represented by men (ibid.: 206).

Dette perspektiv viser, hvordan magt og autoritet traditionelt opfattes som maskuline egenskaber, hvilket er relevant for min undersøgelse af de normer, der omgiver kvindekroppen, og hvordan de opretholder bestemte diskurser omkring kvindelig styrke og kropsudtryk.

Desuden fremhæver Romera, at diskurser i offentlige rum spiller en væsentlig rolle i overførsel af ideologier, idet diskurs fungerer som en social praksis, der aktivt påvirker kollektive forståelser af kønsidentitet. Ifølge artiklen overføres ideologier primært gennem diskurs, især når denne diskurs forekommer i offentlige rum (ibid.: 206). Denne pointe er central for min analyse af, hvordan diskursen om den muskuløse kvindekrop formuleres og forstås i dansk offentlighed.

Samlet set tilbyder Romeras artikel et grundigt indblik i, hvordan kønsstereotyper reproduceres i institutionelle kontekster og påvirker unges opfattelse af kønsroller. Hendes observation af, at kønsnormer også formidles visuelt og ikke blot gennem lingvistisk diskurs, som når mænd og kvinder præsenteres med traditionelle karakteristika, understøtter behovet i mit speciale for at undersøge, hvordan visuelle repræsentationer kan både styrke og udfordre eksisterende kønsnormer, hvorfor jeg har valgt at inddrage analyser af reklamebilleder. Romeras arbejde belyser, hvordan disse repræsentationer bidrager til at opretholde sociale forventninger og derved danner et relevant grundlag for min analyse af, hvordan den muskuløse kvindekrop fremstår og påvirker diskurser om køn og identitet i det danske samfund. Artiklen har således inspireret mig til at gennemføre multimodal CDA, hvor jeg undersøger reklamer for danske sportstøjsbrands. Formålet er at afdække, hvordan både visuelle og lingvistiske elementer i reklamerne bidrager til at skabe og udfordre kønsstereotyper. Ved at fokusere på, hvordan sportstøjsbrands fremstiller særligt kvinder, herunder repræsentationen af den muskuløse kvindekrop, kan jeg analysere, hvordan disse repræsentationer både reflekterer og påvirker diskurser om køn og identitet i en dansk kontekst.

Specialet trækker således på tidligere forskning i diskurs og køn for at forstå, hvordan sproglige og visuelle repræsentationer skaber kønsnormer. Stokoe og Smithsons (2001) forskning viser, at køn er en social konstruktion, der forhandles i samtale, ikke en fast egenskab. Romera (2014) undersøger, hvordan kønsstereotyper opretholdes i offentlige diskurser, især i uddannelsessektoren, hvor visuelle repræsentationer binder mænd og kvinder til traditionelle roller. Disse studier danner grundlaget for

at analysere, hvordan diskursen om den muskuløse kvindekrop udfordrer eller understøtter kønsnormer i dansk offentlighed.

Teori

I dette teoriafsnit præsenteres de sproglige værktøjer, der muliggør en forståelse af køn og identitet, baseret på Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse (CDA) og Judith Butlers teori om et performativt køn (Butler, 2002). CDA undersøger, hvordan sproget skaber virkelighedsopfattelser og opretholder magtstrukturer (Fairclough, 1992), hvilket gør metoden relevant for at analysere sproglige normer, der påvirker kvinder. Butler ser køn som en performativ handling, hvor identiteter konstant skabes gennem sociale interaktioner og sproglige praksisser (Butler, 2002). Begge teorier belyser, hvordan sprog både konstruerer identitet og forhandler sociale strukturer.

Kritisk diskursanalyse

Diskursanalyse er et bredt studieområde, der undersøger, hvordan diskurser formes af og påvirker sociale relationer og magtstrukturer. Ifølge Norman Fairclough (1992) er CDA et område, der studeres på mange måder afhængigt af det akademiske felt, eksempelvis lingvistik, som er relevant for mit speciale. Fairclough skelner mellem 'non-critical' og 'critical' tilgange til diskurs. Non-critical tilgange beskriver diskursive praksisser uden at inddrage de magtrelationer og ideologier, der former dem. Critical tilgange går videre ved at vise, hvordan diskurs er præget af magtstrukturer og ideologier (Fairclough, 1992: 13). Dette perspektiv er centralt for mit speciale, da jeg undersøger, hvordan sprogbrug i kommentarer om muskuløse kvinder ikke kun beskriver, men også reproducerer og udfordrer sociale normer og magtstrukturer. Fairclough fremhæver, at kritiske tilgange muliggør en dybere forståelse af, hvordan diskurs påvirker sociale identiteter og relationer: "[...] this perspective enables a deeper understanding of how discourse affects social identities, relations, and systems of knowledge and belief, which are often not apparent to those involved in the discourse" (ibid.: 13). Faircloughs opdeling fremhæver nødvendigheden af at analysere de ideologiske og magtmæssige dynamikker, der ligger bag sproglige ytringer, hvilket er afgørende for at forstå de implicite budskaber og magtforhold i de sproglige praksisser mit speciale fokuserer på. I *Discourse and Social Change* (1992) introducerer Fairclough en ramme for CDA, hvor målet er at kombinere sprogligt orienteret diskursanalyse med relevante sociale og politiske overvejelser (ibid.: 62). Fairclough bruger termen 'diskurs' mere specifikt end mange sociale videnskabsfolk og foretrækker den frem for mere generelle begreber som "language use, parole, or performance" (ibid.: 62). Faircloughs tilgang adskiller

sig fra den saussurianske tradition, hvor “[...] parole is regarded as not amenable to systematic study because it is essentially individual activity” (ibid.: 62-63), hvilket gør det svært at studere ’parole’ (sproget i praksis) systematisk, da det er afhængigt af individuel sprogbrug. Saussure hævder, at man kun kan forstå det sociale aspekt af sprog gennem det systematiske begreb ’langue’ (ibid.: 63)

Fairclough bemærker, at denne tilgang har mødt kritik fra sociolinguister, der argumenterer for, at “[...] language use is shaped by social variables and not individually” (ibid.: 63). Disse forskere hævder, at variation i sprogbrug er systematisk og kan studeres videnskabeligt.

Ifølge Fairclough er der dog to begrænsninger ved denne fremgangsmåde. For det første har den en tendens til at fokusere ensidigt på, hvordan sprog varierer i forhold til sociale faktorer, hvilket giver indtryk af, at “[...] types of social subject, social relations, and social situations exist quite independently of language use” (ibid.: 63). Dette perspektiv udelukker muligheden for, at sprogbrug også kan påvirke og forme disse sociale konstruktioner. For det andet betragtes de sociale variable, der korrelerer med sprogbrug, ofte som overfladiske, uden at tage højde for, hvordan dybere sociale strukturer kan påvirke og forme sprog.

Fairclough foreslår i stedet, at man skal se sprogbrug som en form for social praksis. Han argumenterer for, at “[...] discourse is a mode of action, one form in which people may act upon the world and especially upon each other, as well as a mode of representation” (ibid.: 63). Med andre ord bruger vi sprog både til at udtrykke ideer og til at få ting til at ske, især i samspillet med andre mennesker. Denne tilgang understreger interaktionen mellem diskurs, sociale relationer og magtstrukturer, hvilket er centralt for CDA. Faircloughs syn på diskurs som social praksis kobler sproglig analyse med relevante sociale forhold og gør det muligt at undersøge, hvordan kommentarer om muskuløse kvinder skaber normer om køn og krop. Ved at se sprog som en aktiv handling, der påvirker sociale relationer og magtstrukturer, kan jeg i mit speciale analysere, hvordan diskurser bidrager til sociale forandringer og magtdynamikker.

Fairclough præsenterer i sin tekst en tredimensionel tilgang, der kombinerer flere analytiske traditioner. Han beskriver dette som nødvendigt for at forstå diskurs i sin fulde kompleksitet. Fairclough bemærker, at diskurs skal ses både i forhold til sproglige analyser, sociale strukturer og menneskers aktive deltagelse i sociale praksisser. Han skriver: “It is an attempt to bring together three analytical traditions, each of which is indispensable for discourse analysis” (ibid.: 72). Det vil sige, at diskursanalyse trækker på tre vigtige tilgange, som tilsammen giver en mere omfattende forståelse af, hvordan sprog bruges og påvirker verden. Disse tre traditioner inkluderer:

1. Tekstlig og lingvistisk analyse: Dette fokus ligger på det sproglige og tekstlige niveau og stammer fra lingvistiske traditioner, hvor man analyserer, hvordan sprog fungerer og producerer mening i en given tekst (ibid.: 72).
2. Makrosociologisk analyse: Dette perspektiv undersøger, hvordan sociale praksisser relaterer sig til større strukturer og magtforhold. Ifølge Fairclough påvirkes menneskers handlinger ofte ubevidst af sociale strukturer, magtrelationer og de praksisser, de indgår i (ibid.: 72).
3. Mikrosociologisk analyse: Denne tilgang undersøger, hvordan sociale praksisser opstår gennem fælles forståelse og adfærd. Fairclough understreger vigtigheden af at forstå, hvordan mennesker skaber mening og orden i deres interaktioner (ibid.: 72).

De tre analytiske perspektiver giver en helhedsforståelse af diskurser om muskuløse kvinder. Den tekstlige analyse viser, hvordan sproglige valg skaber mening om køn og krop i tråd med Butlers teori (2002) om køn som performativt. Makrosociologisk analyse placerer diskurser i en social kontekst og afslører magtstrukturer, mens mikrosociologisk analyse fokuserer på, hvordan kønsnormer reproduceres gennem handlinger. Tilsammen belyser de, hvordan diskurser om muskuløse kvinder både afspejler og former sociale praksisser og magtstrukturer.

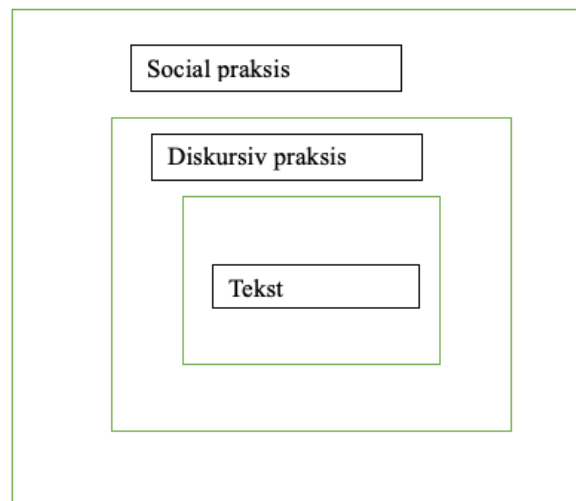
Fairclough understreger, at diskurs ikke blot handler om at skabe betydninger, men også om sociale magtforhold og ideologiske investeringer, som ofte er skjulte for dem, der deltager i diskurserne. Han argumenterer for, at “[...] members’ practice has outcomes and effects upon social structures, social relations, and social struggles around them, of which again they are usually unaware [...]” (ibid.: 72). Dette betyder, at folks handlinger i en diskurs kan påvirke de sociale strukturer og relationer, uden at de nødvendigvis er bevidste om det.

Fairclough fremhæver, at sociale praksisser ofte indeholder indre konflikter og heterogenitet, hvor diskurs spiller en central rolle. Han skelner mellem to processer i diskursanalyse: beskrivelse af teksten og fortolkning af diskurspraksis og den sociale praksis, diskursen er en del af (ibid.: 73). Denne adskillelse er relevant for mit speciale, da det understreger, at diskurs skal analyseres både på teksthiveau og i relation til de sociale praksisser, den indgår i. Faircloughs skelnen mellem beskrivelse og fortolkning kobles til Butlers teori om et performativt køn, hvor kønsidentiteter skabes gennem gentagne sproglige handlinger præget af sociale normer og magtrelationer. Denne tilgang hjælper med at forstå, hvordan kommentarer om muskuløse kvinder både reflekterer og reproducerer de underliggende sociale og ideologiske strukturer, der former kønsnormer.

Faircloughs tredimensionelle model for CDA skaber en ramme for at forstå, hvordan sprog både påvirker og bliver påvirket af sociale strukturer og magtforhold. Modellen består af tre niveauer.

Tekstniveauet fokuserer på de sproglige træk i en tekst, såsom ordvalg, grammatik og struktur, og analyserer, hvordan disse elementer skaber mening. Diskursiv praksis ser på, hvordan tekster både produceres og modtages, samt hvordan tidligere diskurser integreres i nye kontekster og påvirker fortolkningen af de aktuelle tekster. Endelig forbinder social praksis diskursen med bredere samfundsmæssige forhold som magt, ideologi og institutioner, og undersøger, hvordan disse faktorer er med til at forme og opretholde de diskursive praksisser, vi deltager i (ibid.: 73).

Modellen tilbyder en grundig metode til at analysere diskurs ved at integrere det sproglige med det sociale (ibid.: 73), hvilket er centralt for mit speciale, da jeg både vil gennemføre en lingvistisk og billedanalyse og relatere denne til en fortolkning baseret på Butlers teori om det performative køn. Nedenfor vises en illustration af Faircloughs tredimensionelle model:

Figur 1: Illustration af tredimensionel model af diskurs (Fairclough, 1992: 73)

Følgende afsnit vil gå i dybden med Faircloughs tredimensionelle model, hvor de tre dele af illustrationen beskrives med afsæt i Faircloughs tekst (1992).

Diskurs som tekst

I en diskursanalytisk kontekst præsenterer Fairclough en tilgang, der integrerer både sproglig analyse, produktions- og fortolkningsprocesser af tekst. Han pointerer, at det ikke er muligt at tale om tekstens formelle træk uden samtidig at referere til dens produktion og fortolkning: “[...]one never really talks about features of a text without some reference to text production or interpretation” (Fairclough, 1992: 73). Dette betyder, at analysen af tekstens formelle egenskaber og de sociale processer, der omgiver den, ikke kan adskilles skarpt.

Fairclough præsenterer en omfattende analytisk tilgang, der fungerer som en grundlæggende retningslinje for diskursanalysen. Han erkender, at diskursanalyse er tværfaglig, og derfor kan man ikke forvente, at alle analytikere har baggrund i lingvistik: “[...] discourse analysis is in fact a multi-disciplinary activity, and one can no more assume a detailed linguistic background from its practitioners than one can assume detailed backgrounds in sociology, psychology or politics” (ibid.: 74). Her understreges, at selvom nogle kategorier ser ud til at fokusere på sprogformer, mens andre fokuserer på betydninger, er det ikke en nyttig skelnen. Når man analyserer tekster, håndteres både spørgsmål om form og mening samtidig, hvilket bygger på Saussures begreb om tegn som en kombination af betydning og form: “[...]one is analysing ‘signs’, that is words or longer stretches of text which consist of a meaning combined with a form, or a ‘signified’ combined with a ‘signifier’” (ibid.: 74).

Fairclough organiserer tekstanalysen i fire hovedkategorier: ordforråd, grammatik, kohæsion og tekststruktur. Disse kategorier dækker forskellige niveauer af tekstens opbygning, fra enkeltord til større organiseringer af tekster. Foruden disse formelle kategorier inddrager Fairclough også tre yderligere kategorier til analyse af diskursive praksisser: ‘the force of utterances’ (handlinger som løfter, trusler osv.), ‘the coherence of texts’ (hvordan tekster giver mening som helhed), og ‘the intertextuality of texts’ (hvordan tekster refererer til og bygger videre på andre tekster) (ibid.: 75). De fire hovedkategorier vil blive specificeret yderligere i metodeafsnittet senere i specialet.

Diskursiv praksis

Diskursive praksisser involverer komplekse processer som produktion, distribution og konsumering af tekster, hvor disse processer varierer i forhold til tekstens diskurstype og de sociale kontekster, de indgår i. Fairclough fremhæver, at produktionen ofte er kollektiv og nævner som eksempel, at produktionen af en avisartikel kræver en koordineret indsats mellem journalister, redaktører og andre aktører. Tekstens producent kan derfor forstås som en sammensat rolle: “There are other ways in which the concept of ‘text producer’ is more complicated than it may seem. It is useful to deconstruct

the producer into a set of positions, which may be occupied by the same person or by different people” (ibid.: 78), hvilket inkluderer roller som ‘animator’, ‘author’ og ‘principal’ (ibid.: 78). Dette understreger, hvordan tekstproduktion ofte involverer en række institutionelle rutiner og samarbejder, hvoraf mange er skjulte for tekstens endelige modtagere. Med hensyn til konsumerings af tekster er det vigtigt at anerkende, at dette sker på forskellige måder, afhængigt af modtagerens kontekst (ibid.:78).

Et centralt element i Faircloughs analyse er de sociokognitive dimensioner af tekstproduktion og fortolkning. Tekster indeholder ‘traces’ af deres produktion, som giver ledetråde til fortolkning, men disse er ikke altid eksplicitte: “[...]infer those meaningful relations in the absence of explicit markers” (ibid.: 84). Fortolkning afhænger af ideologisk ladede principper, som gør læsere “subjected by and to the text” (ibid.: 84).

Fairclough understreger også intertekstualitet, hvor tekster er fyldt med referencer til andre tekster: “[...] the property texts have of being full of snatches of other texts” (ibid.: 84). Han skelner mellem ‘manifest intertextuality’, hvor specifikke tekster citeres, og ‘interdiscursivity’, hvor forskellige diskurstyper blandes (ibid.: 85).

Fairclough konkluderer, at diskursanalyse kræver både mikro- og makroanalyse. Mikroanalyse fokuserer på detaljerede fortolkninger, mens makroanalyse ser på de sociale og institutionelle strukturer: “Micro- and macro-analysis are therefore mutual requisites” (ibid.: 86). Denne kombination er nødvendig for at forstå, hvordan tekster er indlejret i sociale praksisser og diskurser. For mit speciale betyder det, at analysen af multimodale eksempler på den muskuløse kvindekrop kan afsløre, hvordan de refererer til tidligere diskurser om køn og krop samt afdække de sociale dynamikker og magtforhold, der ligger til grund.

Social praksis

Fairclough uddyber diskurs som social praksis, hvor diskurser er tæt knyttet til ideologi og magt. Han bygger på Althusser's teori om ideologi, som har en materiel eksistens i praksisser som skoler og medier (Fairclough, 1992: 86). Fairclough kritiserer dog Althusser for at nedtone modstand i diskurser: “Althusser's work contains an unresolved contradiction between a vision of domination as the one-sided imposition [...] and his insistence upon apparatuses as the site and stake of a constant class struggle” (ibid.: 87). Diskurser former både vores forståelse af verden og vores identiteter, og som Fairclough skriver: “one of the more significant ‘ideological effects’ which linguists ignore in discourse is the constitution of subjects” (ibid.: 87). Diskursive praksisser kan både opretholde og

ændre magtforhold, og ideologi er mest effektiv, når den naturaliseres og opfattes som ‘sund fornuft’: “The ideologies embedded in discursive practices are most effective when they become naturalized, and achieve the status of ‘common sense’” (ibid.: 87). Ideologisk kamp er dog konstant: “[...] ideological struggle as a dimension of discursive practice, a struggle to reshape discursive practices and the ideologies built into them” (ibid.: 88).

Fairclough afviser den tekstcentrerede tilgang og foreslår en dialektisk forståelse, hvor ideologi både reproducerer magtstrukturer og muliggør transformation: “The key issue is whether ideology is a property of structures or a property of events, and the answer is ‘both’” (ibid.: 88). Han fremhæver også, at diskursive praksisser kan være ideologisk ladede i forskellige grader afhængig af konteksten, som i reklamer, der er “more heavily invested than the physical sciences” (ibid.: 91). Gramscis begreb om hegemoni er centralt for at forstå magtrelationer, da hegemonisk magt er “partially and temporarily, as an ‘unstable equilibrium’” (Fairclough, 1992: 92). Hegemoni kræver alliancer og inddragelse af underordnede klasser gennem diskursive midler: “[...] takes place on a broad front, which includes the institutions of civil society” (ibid.: 92).

Fairclough ser ideologi som “[...] a conception of the world that is implicitly manifest in art, in law, in economic activity and in the manifestations of individual and collective life” (ibid.: 92), og understreger, hvordan ideologi bliver naturaliseret i daglig praksis og er en vigtig del af hegemonisk kontrol.

Samlet giver Faircloughs CDA et alsidigt værktøj til at forstå, hvordan sprog både afspejler og konstruerer sociale virkeligheder og magtforhold. Ved at kombinere diskurs som tekst, diskursiv praksis og social praksis kan jeg afdække magtstrukturer og ideologiske strømninger, som påvirker sociale relationer og identiteter. Denne tilgang er central for mit speciale, hvor jeg anvender CDA til at undersøge de underliggende magtstrukturer i diskursen om den muskuløse kvindekrop i Danmark.

CDA i en digital tidsalder

Dette afsnit er centralt for mit speciale, da det belyser, hvordan SoMe ændrer diskursive praksisser og kræver justering af diskursanalysens metoder. Faircloughs CDA giver et teoretisk grundlag for at forstå, hvordan sprog skaber og reflekterer sociale strukturer og magtforhold, men SoMe introducerer nye dynamikker, hvor diskurser om den muskuløse kvindekrop skabes og udfordres i brugerinteraktioner. Dette muliggør en undersøgelse af, hvordan SoMe både understøtter og udfordrer kønsmæssige og kropslige normer, som er et fokus i mit arbejde.

Fairclough ser diskurser som en afgørende mekanisme, der både afspejler og skaber sociale strukturer og magtforhold. SoMe udfordrer dog traditionelle opfattelser, da de skaber nye kommunikationsformer, hvor magt forskydes, og brugerne aktivt deltager i diskursens skabelse. Dette kræver en tilpasning af analysen for at imødekomme de komplekse magtstrukturer på SoMe. KhosraviNik (2020) påpeger, at SoMe ikke blot ændrer kommunikationsmåder, men også skaber nye magtstrukturer, som påvirker produktionen og spredningen af indhold. Forskning i Social-media-critical-discourse-studies (SM-CDS) fokuserer derfor på, hvordan algoritmer og platformdesign påvirker brugeroplevelser og de diskursive muligheder.

Studier viser, at SoMe kan fremme både positive diskursive praksisser og forstærke stereotyper. Det kræver en kombination af kvalitative og kvantitative metoder for at forstå de komplekse relationer, der præger disse platforme (KhosraviNik, 2020). Samlet set kræver det, at diskursanalysen tilpasses de nye udfordringer, SoMe skaber. Diskurser bør ikke analyseres isoleret; de skal ses i lyset af de samfundsmæssige og politiske kontekster, som de er en del af, hvilket fordrer en fleksibel tilgang til metoder og teorier.

SoMe indflydelse har gjort diskursens skabelse og udbredelse mere dynamisk og brugerdrevet, hvilket udfordrer traditionelle magtstrukturer og analytiske tilgange. Dette gør CDA relevant for mit speciale, hvor jeg undersøger, hvordan diskurser om den muskuløse kvindekrop forhandles online og påvirkes af magtstrukturer og platformdesign. SoMe fungerer som et rum, hvor diskursive praksisser både kan udfordre og fastholde stereotyper. Denne tilgang er vigtig for at forstå, hvordan diskurser på SoMe ikke blot afspejler, men aktivt former opfattelser og konstruktionen af identiteter gennem online interaktioner.

Ved at analysere diskurser fra SoMe kan jeg afdække, hvordan disse platforme påvirker synligheden af kropsidealer og normer. Diskurser på SoMe kan både fremme positive repræsentationer og forstærke stereotyper, hvilket er centralt for at forstå dynamikkerne omkring den muskuløse kvindekrop i Danmark. Denne vinkel gør det muligt at undersøge, hvordan SoMe skaber nye magtstrukturer,

der påvirker, hvilke diskurser der får plads, og hvordan de modtages af offentligheden (KhosraviNik, 2020).

Det performative køn

Judith Butlers teori om køn som performativitet i *Gender Trouble* (2002) danner grundlaget for specialets analyse af diskursen om den muskuløse kvindekrop i Danmark. Butler ser køn som noget, der skabes gennem gentagne sproghandlinger, som udfordrer ideen om køn som noget fast og iboende (Butler, 2002). Køn formes af sociale normer og magtrelationer, hvilket gør det muligt at forstå, hvordan sprog skaber og opretholder kønsidentiteter gennem handlinger og udtryk.

I analysen af den sociale praksis anvender jeg Butlers teori til at undersøge, hvordan sprog og semiotik regulerer og skaber nye forståelser af femininitet og krop hos kvinder. Jeg undersøger, hvordan kvinder med muskuløse kroppe fremstilles og selv italesætter deres kroppe. Butlers fokus på sprog som performativt værktøj afslører, hvordan diskursive strategier enten udfordrer eller fastholder normative kønsgrænser. Denne tilgang gør det muligt at afdække, hvordan eksempelvis kommentarer og opslag på SoMe fungerer som magtfulde redskaber, der skaber, opretholder eller bryder med kønsnormer i den sociale praksis.

Kategoriseringen af 'kvinder'

I *Gender Trouble* (2002) udfordrer Butler den traditionelle opfattelse af 'kvinder' som et stabilt og homogent subjekt for politisk kamp og teoretisk analyse. Hun kritiserer ideen om, at kvinder skulle være en ensartet gruppe, og påpeger, at dette overser forskelle som race, klasse, seksualitet og kulturel baggrund (Butler, 2002). For Butler er 'kvinder' ikke en biologisk identitet, men en social konstruktion, integreret i magtstrukturer. Hun argumenterer for, at feminismen, ved at fremstille kvinder som en fast kategori, marginaliserer dem, der ikke passer ind i normen: "The very subject of women is no longer understood in stable or abiding terms [...]" (ibid.: 3). Hun opfordrer til at anerkende forskellighed og en mere fleksibel forståelse af kvinder.

En af Butlers mest banebrydende idéer er opfattelsen af køn som performativt. Hun argumenterer for, at køn ikke er en statisk, indre identitet, men en række gentagne handlinger og ydre udtryk. Dette uddyber hun: "Gender is not a noun, but neither is it a set of free-floating attributes; for we have seen that the substantive effect of gender is performatively produced and compelled by the regulatory practices of gender coherence" (ibid.: 32). For Butler er køn således ikke noget, vi 'er', men noget, vi 'gør', skabt gennem de gentagelser og normer, vi udøver og tilpasses. Dette er særligt relevant for

netop mit speciale, da også sproget kan være med til at 'gøre' de forskellige køn. Butlers begreb 'stylized repetition' beskriver, hvordan gentagne, stiliserede handlinger og normer skaber illusionen af en fast kønsidentitet. Hun mener, at køn ikke er en stabil identitet, men en konstruktion, der skabes over tid gennem gentagne handlinger, især gennem stiliserede kropsbevægelser og gestus, som skaber illusionen af et konstant, kønnet selv (ibid.: 173).

Dette perspektiv er centralt for et sprogligt speciale som mit, der analyserer, hvordan diskurser skaber og regulerer kønsforståelser. Butlers teori om stiliseret gentagelse viser, hvordan diskurser er essentielle i at forme vores opfattelser af køn. Det giver os redskaber til at se køn som en dynamisk proces snarere end en fast identitet, skabt gennem de diskursive praksisser, som gentagne gange konstruerer og reproducerer, hvad der opfattes som 'kvindeligt' og 'mandligt'.

Sprog og magt

Butler udforsker forholdet mellem sprog, magt og køn gennem perspektiver fra feministiske tænkere som Monique Wittig og Luce Irigaray. Centralt er Butlers udfordring af antagelsen om, at der findes en fast 'doer' bag handlinger – en idé, der begrænser forståelsen af handlekraft i at ændre magtstrukturer. Butler beskriver, hvordan Wittig ser køn som en social konstruktion: "A materialist feminist approach shows that what we take for the cause or origin of oppression is in fact only the mark imposed by the oppressor [...]" (Butler, 2002: 34). Dette understreger, at undertrykkelse er samfundsskabt og ikke en iboende egenskab ved kvinder.

Wittig kritiserer yderligere ideen om et særligt feminint sprog og ser sprog som et redskab, der kan omformes til at udfordre undertrykkende magtstrukturer. Hendes udsagn, "there is no 'feminine writing'" (ibid.: 35), viser, hvordan hun forkaster idéen om et kønsspecifikt sprog og i stedet ser potentialet i sprogets transformative kraft.

Butler trækker også på Foucaults forståelse af, hvordan seksualitet er sammenflettet med magt: "[...] in claiming that sexuality and power are coextensive, implicitly refutes the postulation of a subversive or emancipatory sexuality which could be free of the law" (ibid.: 38). Dette betyder, at ingen seksualitet kan være fuldstændig fri fra de strukturer, der former den.

Butler bruger også begrebet 'the heterosexual matrix' til at forklare, hvordan biologisk køn, kønsidentitet og begær forbindes og 'naturaliseres': "I use the term heterosexual matrix [...] to designate that grid of cultural intelligibility through which bodies, genders, and desires are naturalized" (ibid.: 194). Dette koncept viser, hvordan køn konstrueres gennem binære modsætninger og samfundets antagelser om heteroseksualitet, hvilket ifølge Butler opretholder bestemte magtstrukturer.

Med Butlers teori om køn som gentagne handlinger og 'stylized repetition' forbinder Butler sprog og magt ved at vise, hvordan diskurser om køn skabes og opretholdes i gentagne sociale interaktioner. Denne indsigt kan anvendes i mit speciale til at undersøge, hvordan diskurser former normer omkring køn og identitet, særligt i relation til kvinders muskuløse kroppe. Butler viser, hvordan sproget både afspejler og udfordrer disse normer, og hun peger dermed på sprogets centrale rolle i at forme og opretholde kønsforståelser.

Opsamling

Faircloughs tilgang til CDA fokuserer på, hvordan diskurser afspejler og konstituerer sociale forhold og magtstrukturer. Han understreger vigtigheden af at analysere diskursive praksisser på flere niveauer – tekst, diskursiv praksis og sociale praksisser – for at få en helhedsforståelse af, hvordan diskurser fungerer i samfundet og påvirker individets liv.

Butlers teori om den heteroseksuelle matrix forklarer, hvordan køn og seksualitet socialt konstrueres og reguleres gennem diskurser. Butler hævder, at kønsidentiteter ikke er faste, men skabes gennem gentagne performative handlinger og diskursive praksisser, der er indlejret i den heteroseksuelle matrix, som favoriserer heteroseksualitet og marginaliserer alternative identiteter.

Ved at kombinere CDA med Butlers perspektiv får man indsigt i, hvordan diskurser omkring køn og seksualitet reproducerer normative standarder og magtstrukturer. I mit speciale anvender jeg denne kombination til at kortlægge og forstå diskursen om den muskuløse kvindekrop i det danske samfund.

Metode

Dette afsnit beskriver, hvordan jeg metodisk har arbejdet med CDA, inspireret af Faircloughs (1992) tilgang. Fairclough understreger, at der ikke findes én fast metode til diskursanalyse, da tilgangen tilpasses projektets karakter og forskerens syn på diskurs (Fairclough, 1992: 225). De følgende punkter skal derfor ses som retningslinjer, der fremhæver relevante elementer og overvejelser baseret på den teoretiske ramme, jeg tidligere har præsenteret.

Valg af data

Valget af data er afgørende i diskursanalyse (Fairclough, 1992: 226), da det påvirker sammensætningen af tekstkorpus og indsamlingen af supplerende data. Valget af data afhænger af projektets karakter og forskningsspørgsmål, men der findes generelle retningslinjer. For at kunne beslutte et korpus' indhold og struktur er det nødvendigt at have viden om det, Fairclough kalder 'the archive' (ibid.: 227), som omfatter relevante sproglige praksisser i den undersøgte kontekst.

I dette speciale anvender jeg en metode, der er inspireret af en rekonstruktionsteknik beskrevet i artiklen "Reconstruction: A Necessary Stage in the Analysis of Verbal Interaction" (Guyette, 1971), men med væsentlige forskelle i både fokus og tilgang. Artiklen fokuserer på verbal interaktion og betydning i kommunikationen, mens jeg rekonstruerer verbale kommentarer om kvinders kroppe. Jeg har bedt mine informanter om at gengive kommentarer præcist, uden at tilføje eller udelade information, for at forstå, hvordan kvinders kroppe omtales i praksis. Jeg anvender en metode, der minder om rekonstruktionsteknikken i artiklen, men mit fokus er på, hvordan konteksten og afsenderen påvirker diskursen, ikke på følelser eller tankemønstre. Jeg ser på, hvordan kommentarer varierer afhængigt af den sociale kontekst og de magtforhold, der spiller ind.

Min metode ligner artiklens tilgang ved at rekonstruere implicite elementer i kommunikationen, men jeg fokuserer på grammatiske strukturer, der bærer betydning uden at være eksplicite. Som artiklen afdækker jeg, hvordan underforståede sproglige elementer bidrager til helhedsforståelsen. I specialet rekonstruerer jeg data ved at interviewe kvinder om kommentarer, de har modtaget verbalt og online, da mange SoMe-kommentarer kan være slettet og samtaler, hvor kommentarer er blevet overleveret, kun eksisterer mellem samtaledeltagerne selv. Disse fortællinger muliggør en kritisk diskursanalyse af, hvordan sprog skaber diskurser om kvinder, og hvordan sociale normer og magtforhold regulerer kvindekroppen i både fysiske og digitale kontekster.

Rekonstruktionen af denne type data er vigtig set i lyset af Faircloughs CDA, da de repræsenterer

en usynlig eller skjult diskurs, der stadig påvirker kvinders opfattelse af sig selv og deres kroppe. Fairclough påpeger, at diskurs både skaber mening og udøver magt (Fairclough, 1992), og slettede eller redigerede kommentarer bidrager stadig til opretholdelsen af bestemte kønsnormer. Jeg bruger en rekonstruktionsmetode for at afdække den underliggende diskurs, som ellers ville forblive skjult.

Jeg går ud fra, at de rekonstruktioner, jeg arbejder med, er pålidelige, idet informanterne efter anvisning bestræber sig på at gengive de kommentarer, de har modtaget, så præcist som muligt. Se Bilag 1 for interviewguide. Det er afgørende for mit speciale at betragte rekonstruktionerne af de verbale kommentarer som en del af virkeligheden, da de således giver indsigt i, hvordan diskurser om kvinders kroppe udfolder sig i dagligdagsinteraktioner. Selvom kommentarer kan være ændret, afspejler de rekonstruerede data stadig den oprindelige kommunikation og de magtstrukturer og normer, der er til stede. Gengivelserne er ikke kun individuelle erfaringer, men et spejl af bredere sociale diskurser, der påvirker kvinders forståelse af deres kroppe.

Derudover analyserer jeg reklamebilleder som en central metode for at undersøge, hvordan diskurser om krop, køn og idealer fremstilles ikke kun i personlige men også i offentlige sammenhænge. Reklamer er en vigtig del af den visuelle og kommercielle kultur, der påvirker vores opfattelse af kropstyper, kønsroller og sociale normer. Valget af reklamer som analyseobjekt giver mig mulighed for at undersøge, hvordan disse diskurser kommunikerer til et bredere publikum og hvordan de bidrager til at reproducere eller udfordre eksisterende normer. Jeg har valgt at analysere reklamebilleder for træningstøj fra de danske brands Bareen og Eyda, da de ofte afspejler og former samfundets ideer om skønhed og sundhed. Træningstøj appellerer til en bred målgruppe, men reklamerne fremhæver ofte en ideel, æstetisk krop frem for funktionalitet eller muskuløs styrke. Ved at analysere disse billeder kan jeg afdække, hvordan diskurser om krop og køn konstrueres og kommunikeres til offentligheden, samt hvordan denotative og konnotative elementer arbejder sammen for at formidle værdier om skønhed og sundhed.

Transskription

Når man arbejder med mundtlig diskurs, som jeg blandt andet gør i dette speciale, er det nødvendigt at transskribere samtaler (Fairclough, 1992: 229). Transskribering er ikke kun en teknisk opgave, men også en fortolkning af, hvad der bliver sagt. Ochs (1979) formulerer det præcist: "transcription is theory" (ibid: 229), hvilket betyder, at valget af transskriptionsmetode kan påvirke, hvordan diskursen opfattes. Forskellige systemer fokuserer på forskellige aspekter, eksempelvis intonation, pauser eller stemmens styrke og tempo. Valget afhænger dog altid af, hvilke detaljer der er nødvendige for

analysens formål (ibid.: 229).

Fairclough anbefaler en “[...] detailed analysis of a small number of discourse samples” (ibid.: 230) for at opnå en dybere forståelse af, hvordan diskursen bidrager til sociale praksisser. I mit speciale prioriterer jeg derfor en transskription, der fokuserer på sproglige træk som ordvalg og sætningskonstruktioner frem for detaljer som intonation og pauser. Dette valg afspejler specialets fokus på at analysere, hvordan sproget og dets virkemidler bruges til at konstruere og forstærke diskurser om muskuløse kvinder i det danske samfund.

John Du Bois (1991) beskriver diskurstransskription som en proces, der oversætter mundtlig tale til skrift for at gøre den tilgængelig for analyse. Han understreger, at transskription aldrig er en mekanisk proces, men en fortolkning, der skal tilpasses forskningsmålene (Du Bois, 1991: 72-76). Mundtlig diskurs har unikke træk som tøven, pauser og intonation, som kan være relevante i visse analyser. I mit tilfælde er det imidlertid de grammatiske og strukturelle aspekter af kommentarerne, der er centrale. Derfor vælger jeg at fokusere på de sproglige elementer, der direkte understøtter min analyse af, hvordan diskurser om køn og identitet udspiller sig i kommentarerne.

Ved at følge Du Bois’ tilgang sikrer jeg, at transskriptionen afspejler min problemstilling. Intonation, pauser og lignende udelades, da analysen af verbale kommentarer fokuserer på sproglige valg på ord- og sætningsniveau. Denne tilgang gør det muligt at analysere, hvordan kommentarer konstruerer sociale forventninger og normer om muskuløse kvinder i en dansk kontekst, og hvordan disse normer manifesterer sig i både skriftlig og mundtlig diskurs.

Analysemetode

Det følgende afsnit introducerer centrale metodiske begreber, som danner grundlag for analysen. Disse begreber forklares her og vil senere blive anvendt til at strukturere og gennemføre analyserne i specialet.

Lingvistisk analyse

Analysen følger tre trin: 1) analyse af diskurspraksis på et overordnet niveau (intertekstualitet og interdiskursivitet), 2) tekstanalyse af diskursens detaljer, og 3) analyse af diskursens sociale praksis (Fairclough, 1992: 231). Fairclough påpeger, at disse trin overlapper, og at rækkefølgen kan tilpasses analysens behov. Progressionen hjælper med at strukturere tankerne ved først at tolke diskurspraksis, derefter beskrive teksten og til sidst sætte begge i en social kontekst. Det vigtigste er at analysere både de specifikke diskurselementer og de typer diskurser, der indgår (ibid. 231).

I mit speciale anvender jeg Faircloughs analysemodel, som tidligere beskrevet, til at undersøge, hvordan diskurser påvirker sociale praksisser omkring den muskuløse kvindekrop i forskellige kontekster (kommentarer, reklamer og SoMe-opslag. Jeg følger Faircloughs retningslinjer, men tilpasser dem til min specifikke kontekst.

Jeg har udvalgt data, der afspejler relevante diskurspraksisser, som Fairclough kalder 'the archive' (ibid.: 227), for at opbygge et korpus, der belyser de sociale dynamikker i fokus. Mundtlige diskurser transskriberes med opmærksomhed på sproglige detaljer, da "transcription is theory" (ibid.: 229), hvilket betyder, at transskriptionen påvirker diskursforståelsen. Analysen følger Faircloughs tre-dimensionale model: diskurspraksis, tekst og social kontekst (ibid.: 231).

I den tekstnære analyse vil jeg anvende Faircloughs begrebsapparat, som beskrives nærmere i den følgende tekst.

Fairclough påpeger, at ordforråd varierer med social kontekst, da forskellige grupper benytter forskellige betegnelser for at italesætte erfaringer. Han fremhæver, at ords betydning ofte omformuleres i sociale og politiske kampe, som eksempelvis "terrorists" mod "freedom fighters" (ibid.: 77). Disse sproglige konflikter afspejler større sociale magtkampe, hvor strukturer af ord og deres betydninger udtrykker hegemoniske processer. Fairclough understreger, at sproglige kampe ikke kun handler om ords betydning, men også om de magtforhold, de repræsenterer (ibid.: 77).

Et andet vigtigt element i Faircloughs CDA er kohæsion, hvilket betyder, hvordan sætninger og afsnit hænger sammen i en tekst. Dette sker ifølge Fairclough gennem brug af ord fra samme semantiske felt, gentagelser, synonymer samt forskellige refererende enheder som pronomen, bindeord og ellipser. Han trækker her på Foucaults begreb om "the various rhetorical schemata according to which groups of statements may be combined" (ibid.: 78), der beskriver, hvordan udsagn struktureres forskelligt afhængig af diskurstyper, og hvordan disse forskelle kan afspejle forskellige former for rationalitet i samfundet.

Når det kommer til tekststruktur, understreger Fairclough, at strukturen af en tekst kan give indsigt i de systemer af viden og tro, der ligger til grund for teksten, samt de sociale relationer og identiteter, der er indlejret i den. Han fremhæver, at forskellige typer tekster, som for eksempel en avisrapport eller en jobsamtale, har forskellige strukturer, der afspejler forskellige konventioner og normer for, hvordan kommunikation organiseres (ibid.: 78).

'Politeness' (høflighed) undersøger strategier i sociale interaktioner, der opbygger og vedligeholder relationer. Fairclough skelner mellem positiv høflighed, som styrker anerkendelse og respekt (positive face), og negativ høflighed, der værner om selvstændighed og frihed (negative face). Disse

strategier former og formes af magt- og autoritetsrelationer. Konteksten afgør, hvordan ytringer tolkes, og kan give dem enten positive eller negative associationer. Høflighedsstrategier fungerer som værktøjer til både at skabe harmoni og regulere magtdynamikker (ibid.: 162-166).

Derudover dækker begrebet 'transitivitet' over analysen af, hvordan begivenheder og processer relateres til eller adskilles fra subjekter og objekter. I tekstens grammatiske struktur kan der skabes både aktivitets- og relationelle mønstre. Det undersøges, hvilke aktører der tilskrives de beskrevne handlinger, og hvem teksten overordnet fokuserer på (Jørgensen & Phillips, 1999: 95).

Fairclough beskriver modalitet som et centralt aspekt af, hvordan magt og holdninger udtrykkes i diskurs. Fairclough bruger modalitet til at analysere, hvordan talere og skribenter signalerer graden af sandsynlighed, nødvendighed, tilladelse og forpligtelse i deres udsagn. Modalitet afspejler dermed, hvordan sproget bruges til at udtrykke og forhandle magtforhold og sociale relationer (Fairclough, 1992: 158-161). Overordnet skelnes der mellem to typer af modalitet:

1. Epistemisk modalitet: Denne type modalitet handler om, hvordan taleren udtrykker sin holdning til sandhedsværdien af en påstand (Skrede, 2017: 50). Det kan være i form af usikkerhed eller sandsynlighed, som for eksempel i udtryk som 'sandsynligvis' eller 'jeg mener'. Epistemisk modalitet viser graden af sikkerhed eller tvivl omkring påstanden og afslører ofte, hvordan taleren forholder sig til virkeligheden og viden (ibid.: 50).
2. Deontisk modalitet: Denne type relaterer sig til nødvendighed, tilladelse eller forpligtelse. Det ses i udtryk som 'du skal,' 'du må' eller 'du bør' (ibid.: 50). Deontisk modalitet afslører, hvilke handlinger taleren anser for nødvendige, tilladte eller forbudte, og bruges til at regulere sociale relationer og forventninger i diskurser (ibid.: 50).

Fairclough understreger, at modalitet ikke kun afspejler den enkeltes holdninger, men også kan være en måde at udtrykke magt og kontrol i kommunikationen (Fairclough, 1992: 158-162). Ved at vælge bestemte modalitetsudtryk kan taleren enten insistere på noget som sandt (epistemisk modalitet) eller forsøge at pålægge en nødvendighed eller restriktion (deontisk modalitet). På denne måde fungerer modalitet som et redskab til at etablere, fastholde eller udfordre magtforhold i den sociale interaktion.

Fairclough ser etos som konstruktionen af identiteter og subjektpositioner gennem sproglige og ikke-sproglige midler som tone, stil og kropssprog (ibid.: 166). Det handler om at skabe troværdighed og legitimitet gennem diskursive træk (ordvalg, tone) og non-diskursive træk (gestik, kropsholdning). Etos er centralt for at forstå magt og sociale relationer, da det viser, hvordan identiteter projiceres for at legitimere positioner. I specialet bruges etos til at analysere, hvordan den muskuløse kvindekrop

konstrueres gennem sproglige og visuelle strategier i forhold til normative idealer for kvindelighed.

Fairclough understreger, at metaforer strukturerer vores forståelse af virkeligheden og sociale begivenheder. I CDA ses metaforer som kognitive redskaber, der både afspejler og understøtter ideologier. De organiserer vores verdensforståelse og kan fremme eller opretholde magtstrukturer, hvilket gør dem centrale for diskursens ideologiske funktion (ibid.: 194-198).

Faircloughs tilgang til tekstanalyse tilbyder således et omfattende redskab til at undersøge, hvordan sproget både afspejler og er med til at forme sociale virkeligheder gennem de måder, vi italesætter og strukturerer vores erfaringer og interaktioner på.

Gennem analysen af sproglige elementer som netop beskrevet, vil jeg fokusere på, hvordan disse begreber bruges til at konstruere betydninger omkring kroppen. Jeg vil se på, hvordan sprog i diskurserne kan udtrykke magtforhold, fremme bestemte holdninger og påvirke handlinger, samt hvordan diskursen former opfattelsen af den muskuløse krop i samfundet. Denne tilgang giver mulighed for at afsløre, hvordan diskurser ikke kun afspejler virkeligheden, men også aktivt er med til at forme sociale praksisser og opretholde normer omkring kroppens ideelle fremstilling.

I forlængelse af begreberne i ovenstående afsnit, er det relevant at se nærmere på den diskursive praksis, som også tidligere nævnt, er en del af Faircloughs model. Fairclough beskriver diskursiv praksis som de processer, der involverer produktion, distribution og fortolkning af tekst. Hver af disse processer er tæt knyttet til den sociale kontekst, hvor de finder sted, og det er derfor nødvendigt at undersøge de betingelser, der former dem. Dette giver indsigt i de ideologier og magtstrukturer, der ligger til grund for, hvordan en tekst skabes og forstås. Desuden påvirker både producentens intentioner og modtagerens position, hvordan teksten opfattes og fortolkes. Distributionen af teksten spiller også en vigtig rolle i, hvordan dens indhold formidles og eventuelt ændres, hvilket kan påvirke den måde, den konsumeres på (ibid.: 79). I det følgende afsnit vil jeg forklare de begreber Fairclough anvender i denne del af modellen, som baggrund for min analyse senere i specialet.

‘Force’ (styrke) refererer til, hvordan tekster anvender sproglige elementer for at påvirke modtageren til at handle eller indtage en bestemt holdning. Dette kan ske gennem direkte krav eller mere subtile opfordringer, som spørgsmål eller antydninger. Fairclough fremhæver, at betydningen af sådanne udsagn afhænger af den sociale og kommunikative kontekst, hvor de fremsættes, hvilket påvirker deres fortolkning og modtagerens reaktion (ibid.: 82). I mit speciale undersøger jeg, hvordan diskurser om den muskuløse kvindekrop anvender ‘force’ til at påvirke opfattelser af kropsidealer og identitet. Gennem analyser af både direkte og indirekte opfordringer vil jeg afdække, hvordan disse diskurser former holdninger og adfærd i forhold til krop og normer.

Fairclough skelner mellem to former for intertekstualitet: manifest intertekstualitet, hvor en tekst refererer direkte til andre tekster, og interdiskursivitet, der inddrager elementer fra forskellige diskurser (ibid.: 84). Han mener, at tekster historisk er bundet af tidligere konventioner, som de trækker på og indarbejder. Disse forbindelser kan være konventionelle eller kreative, hvor elementer omformes. CDA kræver både mikroanalyse, der ser på tekstproduktion i konkrete sammenhænge, og makroanalyse, der undersøger de bredere sociale ressourcer. Mikroanalysen understøtter makroanalysen, og de er gensidigt afhængige (ibid.: 84).

I mit speciale anvender jeg Faircloughs begreber (1992) og Butlers teori om køn som performativt (2002) til at undersøge, hvordan kvinders gengivelse af kommentarer om deres muskuløse kroppe, SoMe-opslag og reklamer relaterer sig til og udfordrer diskurser og sociale normer. Gennem analyser af intertekstualitet og interdiskursivitet viser jeg, hvordan sprog både reproducerer og udfordrer hegemoniske forståelser af kvindekroppen, og hvordan dette kan påvirke samfundets opfattelse af den muskuløse kvindekrop.

Multimodal analyse

Jeg anvender Roland Barthes' semiotiske teori til at analysere billeder og deres betydning, hvor han skelner mellem denotative og konnotative niveauer. Denotation dokumenterer konkrete personer, steder eller objekter, mens konnotation formidler abstrakte ideer som magt eller sociale normer (Machin et al., 2012: 49-51). Som Machin et al. udtrykker det: "What ideas and values are communicated through what is represented, and through the way in which it is represented?" (ibid.: 50). Dette belyser, hvordan billeder afslører diskurser og kulturelle normer.

Konnotationer afhænger af konteksten; eksempelvis kan billeder i reklamer signalere livsstilsvalg eller værdier, der ikke nødvendigvis reflekterer virkeligheden. Et billede af en stor bolig kan symbolisere velstand, selvom det ikke viser den faktiske livsstil. Visuelle elementer bruges dermed strategisk til at forme forestillinger om sociale normer (ibid.: 50-51).

Machin et. al. argumenterer for, at 'attributes' eller objekter i billeder kommunikerer idéer og værdier, samt hvordan de bliver repræsenteret visuelt (ibid.: 51-52). Når jeg analyserer objekter i billeder, er det vigtigt at overveje, hvad de signalerer, og hvilke diskurser de formidler. Objekterne kan have forskellige betydninger afhængig af deres kontekst og den måde, de er fremstillet på, hvilket giver et indblik i de værdier og ideer, der bliver kommunikeret (ibid.: 51-52).

Billeder kan være stærkt kodede i forhold til eksempelvis magt og kønsnormer, hvor specifikke visuelle træk som påklædning, objekter og kropssprog spiller en central rolle (ibid.: 52). Disse

visuelle elementer bruges til at udtrykke kulturelle og sociale diskurser, såsom kvinders seksualitet, magtpositioner eller roller i arbejds- og privatlivet. For eksempel kan tøjvalg og accessories signalisere sociale eller økonomiske statusser (ibid.: 52).

I mine reklamebilledanalyser vil jeg undersøge, hvordan 'settings' bruges til at kommunikere idéer, værdier og diskurser. Jeg vil se på, hvordan visuelle elementer i settingen – som møbler, objekter, indretning og den generelle stemning – bidrager til at forme den betydning, billedet formidler. For eksempel kan et tomt skrivebord eller et ryddeligt kontor give indtryk af luksus eller succes, selvom der ikke er nogen konkret aktivitet i billedet (ibid.: 53).

Jeg vil yderligere analysere, hvordan belysningen påvirker stemningen og de diskurser, der kommunikerer. Lys kan for eksempel fremhæve bestemte elementer eller mennesker og skabe en følelse af optimisme, kreativitet eller professionalismisme. Belysningen spiller en vigtig rolle i at understøtte de værdier, der præsenteres gennem settingen, og kan være med til at formidle en bestemt ideologi (ibid.: 53).

'Salience' refererer til de visuelle elementer i et billede, der bevidst fremhæves for at fange opmærksomheden og kommunikere bestemte betydninger (ibid.: 54). Når jeg analyserer billeder, vil jeg undersøge, hvordan forskellige elementer er fremhævet for at signalere deres værdi i kompositionen. Flere teknikker kan anvendes for at skabe salience, og de kan arbejde sammen for at opbygge et hierarki af betydning (ibid.: 54).

Størrelse er en anden teknik, der bruges til at angive betydning. Store elementer i et billede får ofte mere opmærksomhed og signalerer dermed deres vigtighed (ibid.: 54-55). Jeg vil analysere, hvordan størrelse bruges til at rangordne elementer og hvad dette hierarki betyder i forhold til de kommunikative budskaber i billedet.

Farve kan også spille en væsentlig rolle i at skabe salience. Brug af stærke farver eller kontrasterende farver kan fremhæve bestemte dele af et billede og skabe visuel opmærksomhed (ibid.: 55). Jeg vil overveje, hvordan farver anvendes til at fremhæve bestemte elementer, og hvordan dette bidrager til at understøtte de diskurser og værdier, der formidles.

Tone refererer til brugen af lys og skygger, der kan få visse dele af billedet til at fremstå lysere eller mere fremtrædende. Lyse toner og highlights kan få bestemte personer eller objekter til at fremstå tydeligere, hvilket kan være med til at kommunikere stemninger eller budskaber i billedet (ibid.: 55). Jeg vil kigge på, hvordan tone bruges til at fremhæve visse elementer og skabe et visuelt hierarki.

Fokus bruges også til at skabe salience. Ved at justere fokus kan visse elementer trækkes frem, mens andre elementer bliver udviskede eller mindre fremtrædende (ibid.: 55). Jeg vil analysere,

hvordan fokus bruges til at dirigere opmærksomheden mod bestemte elementer, og hvordan det understøtter de narrativer og diskurser, der er til stede i billedet.

‘Foregrounding’ refererer til, hvordan bestemte elementer i et billede bringes frem i forgrunden for at signalere deres betydning. Elementer i baggrunden får typisk en mere underordnet rolle (ibid.: 56). I specialet vil jeg se på, hvordan forskellige elementer er placeret, og hvordan deres position påvirker den måde, vi forstår billedets budskab.

Analyse

Tekstpraksis

I dette afsnit foretages en analyse af det, Fairclough (1992) betegner som tekstpraksis. Analysen fokuserer på, hvordan sproglige og visuelle elementer konstruerer betydninger og magtforhold. Afsnittets analyser bygger på fire udvalgte verbale kommentarer fra interviews af forskellige kvinder i elitesportsverdenen, ét Instagram-opslag og tre reklamer fra danske sportstøjsbrands. Disse eksempler belyser, hvordan diskurser omkring den muskuløse kvindekrop formes og forhandles i forskellige kommunikationskontekster.

Analyse af verbale kommentarer

I det følgende analyseafsnit undersøges udvalgte kommentarer fra interviews med forskellige kvinder fra elitesporten, der for at beskytte deres anonymitet omtales ved akronymer, eksempelvis "A". Analysen tager udgangspunkt i sproglige næranalyser, hvor fokus rettes mod grammatiske strukturer, ordvalg og de sproglige mønstre, der træder frem i kvindernes udsagn. Ved at undersøge sproget på et detaljeret niveau bliver det muligt at afdække, hvordan normer og magtforhold manifesterer sig i sproget.

Den første kommentar, som er mellem to veninder, hvor E er crossfitudøver, lyder: "Du skal passe på, at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games". Kommentaren er rettet mod E og udtrykker tilsyneladende en bekymring omkring hendes kropsstørrelse. "Du" er subjektet og fungerer også som agent i denne sætning. Ved at bruge "du" i stedet for et generelt udsagn som "man", gør taleren kommentaren personlig og direkte henvendt til modtageren, og placerer ansvar og kontrol direkte hos E, eller i dette tilfælde manglende kontrol.

Der er ikke noget klart direkte objekt i sætningen. Handlingen "passe på" har et indirekte mål, nemlig noget, som modtageren skal undgå i forhold til sin egen udvikling. Hele ledsætningen "at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games" viser formålet med advarslen, men det fungerer ikke som et typisk objekt i grammatiske termer. I stedet fungerer den som en beskrivelse af den tilstand, som modtageren skal undgå.

Modalverbet "skal" er centralt i denne kommentar. Modalitet handler om, hvordan den, der skriver eller taler, viser sin holdning eller sikkerhed i det, de siger, og hvordan det påvirker samtalen. Det undersøger, om man virker meget sikker eller tvivlende i sine udsagn, og hvordan det får andre til at

reagere. Hvis man udtrykker stor sikkerhed, kan det lukke diskussionen, mens mere forsigtige formuleringer kan åbne op for videre dialog. Modalitet viser dermed, hvor stærkt man står bag sine ord, og hvordan det præger kommunikationen (Fairclough, 1992: 158-162). Her indikerer “skal” en form for deontisk forpligtelse eller nødvendighed, hvilket signalerer, at der er en stærk forventning om, at modtageren følger anvisningen fra taleren. Når taleren bruger ordet “skal,” udtrykker det en opfordring, der kan tolkes som en stærk forpligtelse - næsten som en kommando. Denne sproglige konstruktion er tæt knyttet til deontologi, en etisk teori, der fokuserer på pligter og regler (Ryberg, 2024). Ved at sige “skal” placerer taleren et krav eller en regel over modtageren, som implicit forpligter hende til at handle på en bestemt måde. Dette skaber en magtrelation, hvor taleren tager en autoritativ position og søger at kontrollere modtagerens handlinger gennem en sproglig ramme, der vægter pligt og nødvendighed over fri vilje. Den agentive udformning fremmer en kommunikation, der ikke er dialogbaseret, men er netop i sin art en ulige magtbalance, hvor taleren opfordrer gennem en stærk modalitet til en regulerende adfærd.

“Ikke” fungerer som en negation, men bidrager også til den øvrige modalitet i udsagnet. “Ikke” forstærker betydningen af advarslen, da det sætter en klar grænse for, hvad der er ’acceptabelt’. Negationen markerer, at der er en bestemt tilstand (at blive “stor”), som er uønsket eller problematisk.

Udtrykket “dem fra Games” antyder, at modtageren antager, at E og afsenderen deler en fælles kulturel reference, sandsynligvis til atleter fra CrossFit Games (verdensmesterskaberne), hvor atleterne er kendt for deres fremtrædende og muskuløse kropsbygning. Udtrykket er således intertekstuel, fordi en bredere kulturel forståelse eller stereotyper bruges til at kommunikere en bestemt betydning. Her bruges “dem fra Games” som et symbol på en uønsket tilstand, som modtageren bør undgå at blive en del af. Kommentaren konstruerer således gennem en intertekstuel reference en normativ diskurs om, hvad der anses som ønskværdigt eller acceptabelt, netop ikke at blive “så stor som dem fra Games”.

Taleren bruger en advarende diskurs, hvor modtageren opfordres til at holde sig inden for visse sociale normer, repræsenteret ved “ikke at blive ligeså stor som dem fra Games”. Ved at bruge komparativ struktur (“ligeså stor som”) antyder taleren, at der findes en grænse for, hvad der er acceptabelt. Kommentarens tone og opbygning kan også forstås som en indirekte udskamning eller social regulering. Ved at henvise til en uønsket gruppe (“dem fra Games”) og advare mod at blive som dem, understøtter kommentaren en del af en bredere diskurs, der definerer visse kropslige og sociale træk som uacceptable eller negative.

Transitivitet handler om, hvordan betydning konstrueres gennem sproglige processer og de

deltagere, der er involveret i sætningen (Jørgensen & Phillips, 1999: 95). I dette udsagn identificeres forskellige processer, som hver bidrager til at forme betydningen og relationerne mellem afsender og modtager.

Den første del af kommentaren “Du skal passe på,” er en materiel proces, der, som netop beskrevet, udtrykker en opfordring til handling. Afsenderen opfordrer modtageren (“du”) til at udføre en handling – at være opmærksom og tage ansvar for sin kropsudvikling. Materielle processer som denne bærer en form for underliggende magtdimension, hvor afsenderen placerer sig som en autoritet, der giver advarsler eller vejledning omkring Es krop.

Den anden del “at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games”, er en relationel proces, der beskriver en sammenhæng mellem modtagerens potentielle krop og en bestemt egenskab. Her fungerer “du” som ‘bæreren’ af egenskaben, mens “ligeså stor som dem fra Games” er selve egenskaben, der definerer den omtalte advarsel. Gennem denne proces etableres en normativ sammenligning, som man kan argumentere for implicit signalerer, at en stor kropstype er uønsket og problematisk. Samtidig fremhæves “dem fra Games” som en negativ referencegruppe, hvilket forstærker diskursen om, hvad der anses for socialt acceptabelt.

Udsagnet rummer en diskursiv kontrol over modtagerens krop og handlinger. Afsenderen pålægger modtageren ansvaret for at undgå en bestemt udvikling, og gennem sproglige valg positioneres modtageren som en, der kan fejle, hvis advarslen ikke følges. Sammenligningen med “dem fra Games” fremhæver denne kontrol ved at skabe et ideal, som modtageren forventes at overholde. Udsagnet trækker dermed på en diskurs om kropsnormativitet og kontrol, hvor idealet om en mindre, kontrolleret krop forankres i sproget. Sproglige processer som de materielle og relationelle strukturerer således sociale normer og magtrelationer. Udsagnet reflekterer en diskurs om kropskontrol og bekræfter et ideal om en mindre kropstype, mens det samtidig placerer modtageren i en position, hvor vedkommende holdes ansvarlig for at leve op til disse normer. Dermed viser analysen, hvordan sprog ikke blot beskriver, men aktivt er med til at forme sociale praksisser og magtforhold.

Kommentaren “Du skal passe på, at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games” indeholder flere diskursive elementer, der tilsammen konstruerer en indirekte advarsel mod at bryde med socialt etablerede normer. Kommentaren er gennem modaliteten struktureret som en opfordring til at “passe på”. Gennem modaliteten som styrkes gennem “skal”, bliver der pålagt et deontisk krav, mens negationen “ikke” øger det normative i modaliteten. Kommentaren fungerer dermed som en påmindelse om de uønskede konsekvenser af at afvige fra det ‘normale’.

Den næste kommentar er givet fra en ung mand til en ung kvinde, E, i en dating-situation. I

analysen af kommentaren ”Det er sejt at være stærk, men du skal ikke være stærkere end mig”, er det relevant at dykke ned i, hvordan agenten er præsenteret, og hvordan modalitet bruges til at udtrykke holdning i sætningen. Den første del af sætningen ”Det er sejt at være stærk” rummer flere diskursive træk, der gør den relevant at analysere. Sætningen er uden agent, hvilket betyder, at der ikke er nogen, der konkret udfører en handling. Fokus er i stedet rettet mod en værdimæssig påstand om, at styrke er beundringsværdigt. Ordforrådet er enkelt og værdiladet. Ordet ”sejt” er et uformelt og positivt ladet adjektiv, der ofte forbindes med ungdoms- og populærsprog (ordnet.dk, 2024). Det skaber en normativ vurdering, hvor noget, der er ”sejt,” fremstilles som ønskværdigt og socialt accepteret. Samtidig har ”stærk” både en konkret og en metaforisk betydning. Fysisk styrke er den mest umiddelbare tolkning, men ordet kan også pege på mentale eller følelsesmæssige kvaliteter (Den Danske Ordbog, u.å.). I denne kontekst fremstår det dog mest sandsynligt, at der henvises til fysisk styrke.

Tekststrukturen er bemærkelsesværdig i sin enkelhed. Sætningen består af et ubestemt pronomen ”det” som subjekt, kopulaverbet ”er”, og et prædikativ ”sejt at være stærk”. Denne struktur gør udsagnet åbent og generaliseret uden at knytte det til en bestemt tid, situation eller person. Fraværet af en agent gør kommentaren alsidig og universel. Det normativt gode ved styrke fremhæves som en egenskab, der bør efterstræbes, uden at udsagnet specificerer, hvem det handler om.

Denne abstraktion gør udsagnet bredt anvendeligt og effektivt til at reproducere en normativ diskurs om styrke som en positiv værdi. Fraværet af en specifik kontekst eller agent betyder dog også, at udsagnet undlader at udfordre eller nuancere, hvad styrke betyder, eller hvem det gælder for. Dermed kan det tolkes som et bidrag til en bred diskurs, hvor styrke præsenteres som et universelt ideal. Kommentaren åbner potentielt for inklusion af både mænd og kvinder i denne forståelse, men tager ikke stilling til, hvordan styrke kan opleves forskelligt afhængigt af køn og sociale normer.

I den anden del af sætningen ”men du skal ikke være stærkere end mig” bliver agenten tydelig og direkte identificeret. Her beskrives en deontisk restriktion for, hvad den anden person må/bør være. Pronomenet ”du” fungerer som subjektet i den anden del af sætningen og er den aktive agent. ”Du” refererer direkte til den person, som taleren henvender sig til, A, og som er underlagt den deontiske restriktion, taleren opstiller for subjektet. I denne del bliver agenten præcist defineret som den, der kan handle (eller undlade at handle). Verbet ”skal” er et modalverb, der udtrykker en holdning i sætningen. Det tildeler agenten ”du” en moralsk forpligtelse til at overholde en restriktion, som taleren her dikterer. Negationen ”ikke” kombineret med ”skal” skaber en negativ modalitet og beskriver, hvad agenten ”du” ’ikke skal gøre’. Agenten får således en ’forhindring’ på en mulig handling.

Komparativformen ”stærkere” sammenlignet med ”mig” markerer, at agenten ”du” ikke må overskride en bestemt grænse. Her bliver der ikke udført en eksplicit handling, men snarere en restriktion på, hvad agenten kan blive (stærkere). Adverbiet ”end” introducerer en sammenligning og markerer, at der er en grænse for, hvor stærk agenten ”du” må blive - nemlig ikke stærkere end taleren (mig). Agenten ”du” må ikke overskride den styrke, taleren besidder, hvilket etablerer en form for magtdynamik eller hierarkisk forhold mellem taleren og den, vedkommende taler til (”du”). Taleren definerer, som det ses i analysen, grænsen, og ”mig” bliver dermed den målestok, som agenten ”du” skal forholde sig til.

Sætningen ”men du skal ikke være stærkere end mig” rummer en diskursiv mekanisme, der skaber og opretholder en magtdynamik mellem taleren, som her er en mand, og den person, han taler til, som her er en kvinde. Når manden sætter en grænse for, hvor stærk kvinden må være, understøtter og reproducerer han en norm, hvor fysisk styrke og magt primært forbindes med maskulinitet og dermed det mandlige køn. Dette bliver tydeligt gennem brugen af modalverbet ”skal” og negationen ”ikke”, som fastlægger en restriktion for, hvad kvinden må gøre, og dermed også hendes plads i forhold til manden.

Sætningen ”Det er sejt at være stærk, men du skal ikke være stærkere end mig” kan med fordel yderligere analyseres ud fra begreberne ’politeness’ og ’face’ jf. Fairclough (1992: 162-166). Første del ”Det er sejt at være stærk” anerkender og værdsætter generel styrke, hvilket fremmer det positive face ved styrke generelt. Taleren viser respekt og beundring for fysisk styrke som begreb, som man kan argumentere for er rettet mod kvinden, der er crossfit-atlet. Dette ændres dog i anden del af sætningen: ”men du skal ikke være stærkere end mig”, der som vist ovenfor, pålægger en grænse, hvilket kan opfattes som en indskrænkning af den andens negative face (autonomi). Taleren viser dominans og autoritet ved at begrænse As styrke, men gør det på en indirekte måde, gennem det positive face. Opsummerende balancerer taleren mellem at fremme den andens positive face og samtidig beskytte sin egen autoritet gennem brug af negativ face, dog først i den sidste del af sætningen, hvor ”du’et” benævnes.

I den lingvistiske procesanalyse skelnes der mellem forskellige typer processer, og relationelle processer er dem (Raudaskoski & Horsbøl, 2016: 68), der beskriver relationer mellem et subjekt og et prædikat, ofte i form af statiske tilstande eller identifikationer. I denne sætning er det netop relationelle processer, der er fremtrædende. I første del ”Det er sejt at være stærk” ses en relationel proces i verbet ”er”, som fungerer som et kopulaverbum. ”Er” skaber en relation mellem subjektet ”det” og adjektivet ”sejt”, som beskriver en egenskab ved ”det”. Der er ikke tale om en handling, men om en

statisk relation, hvor “det” identificeres som noget, der er “sejt”. Denne relation er relateret til en vurdering af en tilstand – at være stærk er sejt. I anden del “men du skal ikke være stærkere end mig” ses endnu en relationel proces med verbet “være”, som skaber en relation mellem subjektet “du” og adjektivet “stærkere”. Dette verbum (være) beskriver en tilstand, hvor “du” ikke skal befinde sig i en stærkere tilstand end “mig”. Denne relationelle proces er dog også præget af en sammenligning (“end mig”), hvilket betyder, at relationen mellem “du” og “mig” bliver vurderet i forhold til styrke.

Når man ser på transitiviteten, bemærkes det, at sætningen ikke indeholder transitive handlinger, som handler om et subjekt, der påvirker et objekt. I stedet er der tale om relationelle processer, hvor verbet ikke kræver et objekt, men snarere beskriver en relation mellem to elementer. Sætningen “Det er sejt at være stærk, men du skal ikke være stærkere end mig” indeholder primært relationelle processer. Verberne “er” og “være” skaber relationer mellem subjekterne (“det”, “du”) og deres tilstande eller egenskaber (sejt, stærk, stærkere). Denne analyse viser, hvordan sætningen beskriver vurderinger og grænser for, hvordan styrke skal relateres til en anden person – alt sammen udtrykt gennem relationelle processer.

Analysen af sætningen afslører, hvordan sproget både afspejler og opretholder magtstrukturer i en kønsrelateret diskurs, netop fordi konteksten kendes (en mand, der taler til en kvinde). I første del af sætningen præsenteres styrke som et positivt og universelt ideal, hvor udtrykket “sejt” fremhæver styrke som noget beundringsværdigt. Denne del af udsagnet bidrager til en bred diskurs, der placerer styrke som en kvalitet uden at tage højde for, hvordan denne kan opleves forskelligt afhængigt af køn.

I den anden del af sætningen kan man argumentere for, at der indføres en magtrelation, hvor taleren pålægger kvinden en restriktion på, hvor stærk hun må/bør være. Ved at bruge modalverbet “skal” og negationen “ikke” skaber taleren en grænse, der underkender kvindens mulighed for at overskride den styrke, taleren besidder. Denne del af sætningen markerer en magtdynamik, hvor fysisk styrke og magt forbindes med maskulinitet, og dermed opretholdes en hierarkisk relation, hvor manden definerer grænserne for kvindens kropslighed. Samlet set viser analysen, hvordan diskursen ikke blot afspejler eksisterende kønsnormer, men også aktivt bidrager til at fastholde og reproducere dem. Sproget fungerer her som et redskab til at definere og opretholde magtforhold, hvor mandens styrke er normen, og kvindens handlemuligheder er begrænsede af disse normer.

Den næste kommentar er i en kontekst, hvor en mand på en bar taler til en kvinde, E: ”Du er smuk, og jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentlig ikke lide piger med så store arme”. Sætningen er sammensat af tre dele, hvor hver del bidrager til en gradvis opbygning af en diskurs, der balancerer mellem ros, hypotetisk

intention og potentiel kritik. I første del: "Du er smuk" er subjektet "du", og "smuk" fungerer som prædikativ, der tilknyttes subjektet via det kopulative verbum "er". Dette prædikativ beskriver en egenskab ved subjektet og placerer modtageren som centrum for udsagnet. Subjektet beskrives her som 'modtager' af en egenskab snarere end som en aktør i en aktiv handling. Sætningen kan tolkes som en strategisk manøvre fra talerens side, der åbner samtalen med en ros, der fremhæver modtageren i en positiv rolle. Taleren understøtter således modtagerens positive face, hendes behov for anerkendelse og accept. Denne åbning kan man argumentere for ses som en strategisk handling for at skabe 'goodwill' og reducere en potentiel konflikt senere i interaktionen. Den opfylder en politeness-strategi, hvor taleren søger at opbygge en positiv relation til modtageren. Modtagerens rolle er som nævnt ikke handlende, men beskrivende (at være smuk). Man kan således argumentere for, at taleren bevarer en form for kontrol over situationen, da han ikke giver modtageren en aktiv stemme, men i stedet placerer sig som den, der evaluerer.

Dette understreger en asymmetri i magtrelationen, hvor taleren bevarer status som den agerende i at 'evaluere' subjektets ("du") udseende.

I resten af sætningen "jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme", skifter subjektet til "jeg", hvilket gør taleren til det handlende og dominerende subjekt gennem resten af sætningen. Ved at tage ejerskab over både intentionen ("ville gerne have prøvet") og afvisningen ("jeg kan egentligt ikke lide"), placerer taleren sig i en magtposition, hvor han definerer situationen og relationen til modtageren.

I udsagnet er der to eksempler på epistemisk modalitet. Den første er: "Du er smuk", hvor taleren udtrykker en vurdering af, at modtageren er smuk. Dette kan man argumentere for er en subjektiv vurdering fra talerens perspektiv og viser en høj grad af sikkerhed i udsagnet. Det er en epistemisk modalitet med høj styrke, da taleren præsenterer sin opfattelse som en indiskutabel sandhed. I delen "jeg ville gerne have prøvet at score dig" ser man en epistemisk modalitet af usikkerhed. Udsagnet beskriver et ønske eller en hypotetisk situation og åbner op for tvivl om, hvorvidt taleren faktisk ville have prøvet at score E. Udtrykket "ville gerne" antyder et ønske, men uden garanti for, at det ville have været realiseret, hvilket placerer modaliteten i et område med lavere sikkerhed. I sætningen er deontisk modalitet også til stede i den sidste del: "men jeg kan egentlig ikke lide piger med så store arme". Her bruges verbet "kan" som et udtryk for talerens personlige præference, hvilket skaber en normativ afstand til modtageren. Taleren giver udtryk for, hvad han 'ikke kan lide', hvilket skaber en følelse af deontisk modalitet, da dette potentielt kan være med til at regulere den sociale relation (Skrede, 2017: 50). Det er ikke nødvendigvis en universel regel, men snarere en subjektiv norm eller

grænse for, hvad taleren finder tiltrækkende eller attraktivt.

I forhold til Faircloughs begreb om kohæsion, kan jeg analysere sætningen “Du er smuk, og jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme” ved at se på de sproglige elementer, der binder sætningen sammen og skaber sammenhæng i talerens budskab. Sætningen benytter konjunktioner som ”og” og ”men”, der forbinder de forskellige udsagn og skaber et sammenhængende flow i udtalelsen. ”Og” binder den positive erklæring om modtagerens udseende sammen med talerens mere personlige ønske (”at score”), mens ”men” indikerer en kontrast og introducerer et forbehold, der tilsyneladende svækker betydningen af den oprindelige ros. Brugen af pronominer som ”jeg” og ”du” skaber en tydelig reference til taleren og modtageren. ”Du” bruges til at adressere modtageren direkte, mens ”jeg” er en direkte reference til taleren (manden), hvilket sikrer en personlig og direkte kommunikation. Dette hjælper med at skabe en tættere relation mellem de to parter, samtidig med at der etableres en kontinuitet i samtalen. Selvom sætningen er opdelt i flere led, skaber den et sammenhængende budskab ved at knytte de forskellige udsagn sammen. Rosen af modtagerens udseende (“Du er smuk”) bliver efterfulgt af talerens intention om at handle på det (“ville gerne have prøvet at score dig”), og afsluttes med en undskyldning eller forklaring (“jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme”). Selvom de to sidste udsagn kan virke kontrasterende, binder de sig stadig sammen i et forsøg på at forklare talerens handlinger og præferencer. På den måde benytter taleren flere kohæsiionsstrategier, der både binder sætningen sammen på et grammatisk plan gennem konjunktioner og pronominer og på et semantisk plan ved at skabe en sammenhængende forklaring på hans adfærd og holdninger.

Med udgangspunkt i Faircloughs begreb om transitivitet kan sætningen “Du er smuk, og jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme” analyseres med fokus på, hvordan begivenheder og processer forbindes til subjekter og objekter gennem tekstens grammatiske struktur. Faircloughs teori om transitivitet fremhæver, hvordan forskellige grammatiske valg skaber specifikke relationer mellem aktører og handlinger, og hvordan magtforhold udspiller sig i denne struktur (Jørgensen & Phillips, 1999: 95).

I sætningen identificeres både relationelle og materielle processer. “Du er smuk” er en relationel proces, hvor “du” tilskrives en egenskab uden aktiv handling. Her placeres E i en passiv rolle, hvor hun evalueres uden at handle. “Jeg ville gerne have prøvet at score dig” repræsenterer en materiel proces, der udtrykker en potentiel handling (scoring) knyttet til “jeg” som agent og “dig” som objekt.

“Jeg kan egentlig ikke lide piger med så store arme” er en mental proces, hvor “jeg” evaluerer og positionerer “piger med så store arme” som objekt for en personlig (“jeg”) præference eller i dette tilfælde nærmere dispræference. Sætningen fokuserer primært på ”jeg” som det handlende og vurderende subjekt, mens “du” og “piger med så store arme” forbliver objekter for enten vurdering eller handling. Dette skaber en struktur, hvor taleren har kontrol over diskursens retning og relationerne mellem aktørerne.

Magtrelationerne, som Fairclough (1992) forbinder med transitivitet, fremgår tydeligt, fordi “jeg” definerer situationen, vurderer “du” og skaber afstand gennem brugen af evaluerende udsagn som ”jeg kan egentlig ikke lide”. Dette understreger en asymmetri i de interagerendes magtrelation, hvor ”jeg” udøver en form for sproglig magt ved at konstruere en diskurs, der legitimerer egne præferencer og hierarkier, hvilket her er særligt relevant, da det er en mand, der taler til en kvinde. Faircloughs perspektiv på transitivitet viser, hvordan grammatiske valg ikke kun formidler information, men også reproducerer sociale relationer og magtstrukturer (Jørgensen & Phillips, 1999). I denne sætning bliver “du” og “piger” ikke blot evalueret - de bliver også sprogligt konstrueret som passive deltagere, mens “jeg” fremstår som den centrale agent. Dette understøtter pointen om, at sprog ikke blot afspejler, men aktivt former sociale dynamikker.

Kommentaren afspejler sammenfattende en diskurs, der kombinerer ros, gennem politeness-strategier og kritik for at etablere og opretholde en asymmetrisk magtrelation. Gennem sproglige træk som relationelle og mentale processer fremstår modtageren som passiv og evalueret, mens taleren placerer sig som den dominerende og aktivt handlende. Modaliteter understreger både sikkerheden i vurderingen af skønhed og usikkerheden i det hypotetiske scenarie, hvilket skaber en kompleksitet i budskabet. Kohæsiionsmarkører som “og” og “men” binder udsagnene og de forskellige led i sætningen sammen, men forstærker også talerens kontrol over narrativet ved at indlede med ros og afslutte med kritik. Denne sproglige struktur kan man argumentere for er et eksempel på reproduktion af kønsbaserede magtrelationer, hvor taleren (manden) legitimerer egne præferencer som nærmest normgivende, og dermed taler ind i en diskurs om, at kvinder ikke ‘bør’ have “så store arme”.

Den næste kommentar er rettet mod A og stammer fra As mor: “Nå, nu skal du da også passe lidt på, at det ikke bliver alt for meget med det der træning. Tænk hvis du ikke kan passe din kjole, du har godt nok fået nogle store arme.” Subjektet i kommentaren er ”du,” et personligt pronomen, der direkte henvender sig til A. Dette skaber en direkte relation mellem afsenderen og modtageren, hvor kommentaren sætter fokus på A som den, der omtales og vurderes.

Kommentarens objekter fremhæver forskellige elementer af observation og bekymring. I sætningen “du har godt nok fået nogle store arme” fungerer “store arme” som objektet, da det specifikt peger på en fysisk egenskab ved A. Denne beskrivelse kan tolkes som en konstatering af en ændring, som moderen ønsker at gøre opmærksom på. Derudover er “din kjole” i sætningen “tænk hvis du ikke kan passe din kjole” også et væsentligt objekt. Her kan man argumentere for, at objektet bruges som en reference til en mulig praktisk konsekvens af træningen, nemlig forholdet mellem As kropsudvikling og tøjets pasform. Kommentaren kan forstås som et udtryk for en personlig holdning eller bekymring, hvor objektet “store arme” trækker megen fokus, da det er disse arme der gør, at hun ikke passer i den omtalte kjole.

Der er tydelig modalitet i kommentaren, som kan opdeles i både deontisk og epistemisk modalitet. “Nu skal du da også passe lidt på [...]”. Dette udsagn indeholder en form for opfordring eller moral, der implicerer en moralsk nødvendighed for modtageren. Modalverbet “skal” indikerer, at det er vigtigt for subjektet “du” at tage sin træning i betragtning, så det ikke bliver “for meget”. Det giver en form for moral eller anbefaling om, hvordan modtageren bør regulere sin adfærd, og der er således tale om en deontisk modalitet i denne del af kommentaren. Senere i kommentaren bemærkes epistemisk modalitet i udsagnet: ”Tænk hvis du ikke kan passe din kjole” og ”du har godt nok fået nogle store arme.” Her ses en form for hypotetisk modalitet, hvor afsenderen udtrykker en usikkerhed om en mulig fremtidig konsekvens, eksempelvis at modtageren måske ikke kan passe sin kjole, hvis træningen fortsætter. ”Tænk hvis” skaber en hypotetisk situation, der ikke er bekræftet, men som afsenderen potentielt bruger som en måde at få modtageren til at reflektere over konsekvenserne af deres handlinger. Tilsammen skaber disse elementer af modalitet et udsagn, der både indeholder en form for normativ opfordring (deontisk) og en usikker advarsel om konsekvenser (epistemisk). Samlet set skaber kommentaren en asymmetrisk magtrelation gennem modaliteten, hvor afsenderen indirekte forsøger at påvirke og styre modtagerens krop og handlinger. Dette sker ved at fremføre en implicit kritik og en opfordring til at tilpasse sig en forventet norm, repræsenteret ved “kjolen,” som kan ses som et symbol på femininitet.

Udsagnet “Nå, nu skal du da også passe lidt på, at det ikke bliver alt for meget med det der træning” kan analyseres ud fra transitivitet med fokus på relationelle, mentale og materielle processer. Først og fremmest fremgår en relationel proces i formuleringen “det ikke bliver alt for meget”, hvor træningen evalueres og tildeles en egenskab – at den potentielt kan være “for meget”. Denne vurdering skaber en normativ ramme, hvor taleren antyder, at en grænse er ved at blive overskredet. Derudover findes en materiel proces i verbet “passe”, der opfordrer modtageren til en konkret handling,

nemlig at tage kontrol og regulere træningen. Modtageren, A, positioneres som den aktive agent, der skal handle på talerens vurdering. Samtidig antyder formuleringen “passe lidt på” en mental proces, der kræver opmærksomhed og refleksion fra modtagerens side. Relationerne mellem subjekt og objekt understreger asymmetrien i magtforholdet. Modtageren (“du”) placeres som subjekt for de omtalte processer, mens “store arme” fungerer som objektet, der ‘bør’ reguleres. Gennem transitivitet kan man argumentere for, at taleren udøver en sproglig magt ved både at evaluere og forsøge at kontrollere modtagerens handlinger. Hermed viser sproget ikke blot en vurdering af træningen, men også en social struktur, hvor taleren indtager en overlegen rolle som vejleder eller kritiker, der taler ind i en diskurs om, at kvinder ikke skal have så store arme, at de ikke kan passe deres kjoler.

Sammenfattende fremhæver denne kommentar, hvordan sproglige træk understøtter en diskurs om femininitet og kropsidealer gennem implicit kontrol og evaluering. Taleren anvender transitivitet og modalitet til at placere sig selv i en magtposition, hvor modtagerens handlinger og krop evalueres og potentielt reguleres. Gennem relationelle processer tildeles træningen en egenskab som værende potentielt “for meget,” mens materielle og mentale processer opfordrer modtageren til at handle og reflektere over sin adfærd. Den deontiske modalitet i “du skal passe lidt på” udtrykker en moralsk nødvendighed, hvor moderen opstiller en normativ ramme for, hvad der er passende træningsadfærd, i forhold til As størrelse og det at kunne passe sin kjole. Modalverbet “skal” antyder en forventning om handling og placerer moderen som en form for autoritet. Den epistemiske modalitet i “tænk, hvis du ikke kan passe din kjole” fremhæver en hypotetisk konsekvens med en grad af usikkerhed, men fungerer normativt ved at advare mod at afvige fra idealet om en kvindekrop, der opretholder femininitet gennem en regulerende træningsadfærd. Dette kan man argumentere for understøtter en diskurs, der reproducerer forventninger til kvinders kroppe og opretholder sociale normer om femininitetsbegrebet.

Analyse af Instagram-opslag

I denne analyse bevæger jeg mig fra at undersøge verbale kommentarer til at analysere et Instagram-opslag, da SoMe som Instagram i høj grad bidrager til nutidens diskursdannelse. Instagram er ikke blot en platform for kommunikation, men fungerer som en aktiv arena, hvor diskurser både skabes og reproduceres af brugerne selv. Gennem billeder, captions og interaktioner som likes og kommentarer, opstår en kompleks dynamik, hvor identitet, normer og sociale værdier konstant forhandles og konstrueres. Denne mediespecifikke kontekst adskiller sig fra den interpersonelle kommunikation, da opslag kan nå et langt bredere publikum, hvilket gør det muligt at analysere, hvordan sproglige træk i opslaget både opretholder og udfordrer dominerende diskurser, særligt når det kommer til kropsidealer og sociale normer. Jeg har valgt kun at inkludere ét Instagram-opslag, da det kan være vanskeligt at finde relevante kommentarer, da disse ofte hurtigt fjernes på grund af stødende sprogbrug eller brud på retningslinjer. Derfor har jeg valgt et opslag, der tydeligt afspejler diskursen, netop fordi det selv omtaler og adresserer disse diskurser. SoMe er i dag en central aktør i at skabe og dele diskurser, og som bruger er man aktivt med til at forme dem – et aspekt, som dette opslag er et godt eksempel på.

I dette afsnit analyseres opslaget fra indledningen nærmere, og gennem en undersøgelse af modalitet, transitivitet, etos og billedsprog vil jeg belyse, hvordan den unge kvinde bruger sproget til at formidle sit budskab og skabe en inkluderende diskurs om køn, identitet og selvbestemmelse. Den følgende tekst er fra et opslag på instagram af en ung kvindelig vægtløfter:

Jeg er flere gange i mit liv blevet mødt med kommentarer om, at det ikke er feminint at være stærk. Eller at jeg har for store arme. Andres meninger skal heldigvis ikke definere, hvordan man vil leve sit liv. Jeg tilhører en ny generation af kvinder, som viser at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid💖👊🦋 Vi skal som kvinder (og mennesker) ikke passe ned i nogen kasser👉👉👉 (Boldt, 2024).

Ser man på modalitet i opslaget, er sætningen ”Man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid” relevant at kigge på. I denne del ses en stærk epistemisk modalitet, hvor afsenderen udtrykker en høj grad af sikkerhed omkring sit udsagn. Her bruges adverbiet ”sagtens” til at forstærke udsagnet og understrege afsenderens overbevisning om udsagnets rigtighed. I sætningen ”Andres meninger skal heldigvis ikke definere, hvordan man vil leve sit liv.” Er modalverbet ”skal” og adverbiet ”heldigvis” med til at signalere en normativ sikkerhed, som giver teksten en stærk normativ ladning, om at det er

forkert at andre mennesker definerer ens liv. Deontisk modalitet kommer til udtryk i tekstens normative og opfordrende tone i følgende sætning: ”Vi skal som kvinder (og mennesker) ikke passe ned i nogen kasser.” Her udtrykker ”skal ikke” en moralsk nødvendighed for forandring og fungerer som en opfordring til modtageren om at afvise snævre normer og forventninger. Teksten benytter en høj grad af modalitetsstyrke, hvilket ses gennem ordvalg som ”skal,” ”sagtens,” og ”heldigvis.” Dette efterlader plads til refleksion, tvivl eller modstand hos læseren af opslaget og signalerer, at budskabet er autoritativt og bestemt.

Ved at kombinere epistemisk og deontisk modalitet, med høj modalitetsstyrke og subjektive erfaringer, fremstår teksten både autoritativ og inkluderende. Den opfordrer læseren til at udfordre sociale normer og engagere sig i en fælles kamp for forandring.

Teksten viser også transitivitet ved at fokusere på, hvordan subjekter og objekter forbindes gennem handlinger og relationer. Sætningen ”Jeg er flere gange i mit liv blevet mødt med kommentarer om, at det ikke er feminint at være stærk” er relevant at analysere ud fra transitivitet, hvor jeg ser nærmere på, hvordan processer og deltagere forbindes. Denne analyse viser, hvordan sproget i sætningen fungerer til at konstruere og opretholde diskurser om køn, styrke og femininitet. Her undersøges de materielle og relationelle processer, der arbejder sammen for at belyse de sociale mekanismer, som sætningen indskrifter sig i.

Den materielle proces (Raudaskoski & Horsbøl, 2016: 67), som viser sig i verballeddet ”blive mødt”, fremhæver en handling, hvor subjektet ”jeg” positioneres som modtager. Subjektet står ikke som en aktiv deltager, men bliver i stedet udsat for en handling, hvor ”kommentarer” påføres. Disse kommentarer er objektet for processen, mens den aktive udøver – de mennesker, der fremsætter kommentarerne – er implicit og anonymiseret i kommentaren. Dette valg skaber fokus på effekten af handlingen snarere end på aktøren, hvilket understreger, hvordan handlingen påvirker subjektet. Kommentarerne repræsenterer i denne sammenhæng en konkret form for social interaktion, hvor normative forestillinger bliver overført til modtageren. Denne materielle proces viser, hvordan diskurser om køn bliver håndgribelige og praktiseres i sociale relationer gennem kommunikative handlinger.

Den relationelle proces (ibid: 68) findes i ledsætningen, ”at det ikke er feminint at være stærk”. Her beskriver verbet ”er” en relation mellem styrke og femininitet, hvor femininitet defineres negativt i forhold til styrke. Relationen, der skabes gennem negationen ”ikke feminint”, positionerer styrke som værende uden for femininitetens rammer. Det implicite budskab er, at de to begreber – femininitet og styrke – opfattes som uforenelige. Denne relationelle proces er afgørende for diskursen, da den fastlægger de bagvedliggende normer, der giver kommentarerne deres normative vægt.

Relationen mellem styrke og femininitet understøtter en kønsdikotomi, hvor styrke implicit forbindes med maskulinitet og dermed placeres som en trussel mod femininitet.

Når man ser på de materielle og relationelle processer samlet, bliver det tydeligt, hvordan sproget både udtrykker og reproducerer sociale normer. Den materielle proces skildrer en aktiv diskursiv praksis, hvor normative forventninger kommunikerer og pålægges subjektet gennem kommentarer. Den relationelle proces, der danner fundamentet for disse kommentarer, etablerer og fastholder de hierarkier, der præger diskursen. Sætningen viser, hvordan sproglige strukturer kan positionere individer passivt i forhold til normer og værdier, samtidig med at de fremhæver de sociale mekanismer, der gør disse normer effektive.

Gennem transitiviteten kan man således forstå, hvordan subjektet positioneres som modtager af en handling, der er forankret i en bredere diskurs, hvor femininitet og styrke fremstilles som modsætninger. Denne diskurs udfordrer subjektets ret til at definere sin egen identitet uden for de eksisterende rammer, men samtidig kan passivkonstruktionen "blive mødt" tolkes som en kritik af magtforholdet. Ved at flytte fokus fra aktøren til effekten synliggør subjektet, hvordan sociale normer kan opleves som påtrængende og begrænsende.

Også sætningen "Jeg tilhører en ny generation af kvinder, som viser, at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid" rummer både relationelle og materielle processer, der arbejder sammen for at konstruere en diskurs om femininitet og styrke. Den relationelle proces, der ligger i "Jeg tilhører en ny generation af kvinder", etablerer en forbindelse mellem subjektet "jeg" og gruppen "en ny generation af kvinder". Her fungerer verbet "tilhører" som en klassificerende relationel proces, der markerer subjektets identitet og tilhørsforhold til en bestemt gruppe. Denne nye generation af kvinder fremstilles som en kollektiv enhed, der ikke blot eksisterer passivt, men tilsyneladende aktivt bidrager til sociale og diskursive forandringer. Subjektet positionerer sig som en del af denne 'bevægelse', hvilket skaber en klar identitet i relation til tidligere generationer og deres normer.

Ledsætningen "som viser, at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid" indeholder en materiel proces. Verbet "viser" repræsenterer en aktiv handling fra gruppen, som ikke blot eksisterer, men også kommunikerer deres værdier og normer. Gruppen agerer som aktør, og procesmålet – budskabet om, at styrke og femininitet kan eksistere på samme tid – er det centrale resultat af denne handling. Gennem denne proces illustrerer den omtalte gruppe en aktiv udfordring af tidligere dikotomier mellem femininitet og styrke og insisterer på deres forenelighed.

Sætningen indeholder også en relationel proces i udsagnet "man kan være stærk og feminin på samme tid", hvor verballedet "kan være" skaber en eksistentiel mulighed for en ny social identitet.

Her antages det, at kombinationen af styrke og femininitet ikke blot er en teoretisk mulighed, men en tilstand, som kan eksistere i praksis. Subjektet "man" er en generaliseret aktør, der gør budskabet inkluderende og gældende for alle, mens egenskaber som "stærk og feminin på samme tid" fastlægger en ny kategori, der udfordrer de traditionelle kønsdikotomier.

Sætningen arbejder samlet set på flere niveauer for at kommunikere en diskurs, der redefinerer femininitet. Den relationelle proces skaber en identitet for subjektet som en del af en bevægelse, mens den materielle proces viser gruppens aktive bidrag til diskursens udvikling. Samtidig understøtter den relationelle proces i den indlejrede sætning en normativ genforhandling, hvor styrke og femininitet ikke længere fremstilles som modsætninger, men som kvaliteter, der kan eksistere i samarbejde med hinanden. På den måde afsløres, hvordan sætningen udfordrer traditionelle kønsnormer og konstruerer en ny social forståelse af køn og identitet.

Opslaget demonstrerer yderligere en tydelig brug af 'face' og 'politeness'-strategier for at skabe en positiv social identitet og opbygge relationer med læserne. Teksten beskytter både talerens eget positive face og appellerer til modtagerens positive face ved at udtrykke inklusion. Skribenten søger anerkendelse for sin styrke og femininitet og præsenterer sig selv som en del af en "ny generation af kvinder", hvilket fremhæver et progressivt og selvbestemmende ideal. Denne selvfremsstilling styrker skribentens positive face ved at vise stolthed og selvtillid. Samtidig inkluderer teksten andre "vi skal som kvinder [...]", hvilket inviterer læserne til at dele dette positive face som en kollektiv forståelse. Ved at undgå direkte konfrontation med de "andre", der kommenterer på skribentens styrke eller store arme, opretholdes en høflig distance. De kritiske kommentarer omtales indirekte og uden personlige angreb, hvilket mindsker truslen mod de involveredes negative face - deres frihed til at have meninger. Samtidig anvender skribenten inkluderende sprog gennem pronominer som "vi" og "man", hvilket skaber en fælles forståelse. Opslaget balancerer således mellem at fremhæve selvstændighed og modstand mod kritik uden at virke aggressiv eller ekskluderende, hvilket gør det effektivt til at styrke både hendes eget og læsernes positive face.

I opslaget opbygger skribenten sin etos ved at dele personlige erfaringer med at blive mødt med kommentarer om at være for stærk til at være feminin. Dette skaber troværdighed og relaterbarhed, da hun præsenterer sig selv som én, der udfordrer normerne. Ved at sige "Jeg tilhører en ny generation af kvinder, som viser at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid" positionerer hun sig som en del af en forandringsbevægelse, hvilket styrker hendes autoritet. Desuden fremmer brugen af inklusivt sprog som "Vi skal som kvinder (og mennesker) ikke passe ned i nogen kasser" en følelse af fællesskab og styrker hendes position som talsperson for ligestilling og umiddelbar lige værd.

Udsagnet ”Vi skal som kvinder (og mennesker) ikke passe ned i nogen kasser” er en metafor for de sociale- og kønsmæssige begrænsninger, der pålægges kvinder, og opfordrer til at bryde fri af disse normer. ”Kasser” kan man argumentere for symboliserer de fastlåste roller og forventninger, som kan føles som en begrænsning af individets frihed og potentiale. Derudover anvender den unge vægtløfter billeder som ”stærk og feminin på samme tid” for at skabe et billede af, hvordan det er muligt at integrere tilsyneladende modsatrettede egenskaber i én person, hvilket kan ses som en metafor for kompleksitet og mangfoldighed i kvinders identitet.

Emojis kan også betragtes som en form for billedsprog, da de visuelt understøtter og forstærker betydningen af de ord, de ledsager (Hougaard et. al, 2018: 85). I denne sammenhæng fungerer de ikke nødvendigvis som direkte metaforer, men der bruges visuelle symboler til at kommunikere følelser, holdninger eller ideer på en mere umiddelbar og visuel måde. For eksempel kan man argumentere for, at emojis som , og symboliserer kærlighed, støtte, frihed eller forvandling, hvilket bidrager til opslagens tone og budskab. I denne specifikke tekst understøtter emojis den positive og selvbestemmende besked om at være stærk og feminin samtidig, og de understreger budskabet om at bryde sociale normer. Emojisne i opslaget fungerer således som et supplement til sproget, hvor de skaber en følelsesmæssig resonans, men de er ikke nødvendigvis metaforer i den traditionelle forstand. Det er snarere visuelle repræsentationer, der tilføjer lag af betydning og dybde til den sproglige kommunikation (ibid.).

Sammenfattende er analysen af Instagram-opslaget med til at vise, hvordan skribenten effektivt anvender sproglige strategier som modalitet, transitivitet, etos og billedsprog for at kommunikere et stærkt og inkluderende budskab. Gennem en høj grad af epistemisk og deontisk modalitet skaber hun en autoritativ og normativ tone, der både udtrykker hendes personlige overbevisning og opfordrer til at bryde fri af sociale normer. Transitiviteten viser, hvordan subjektet positioneres som passiv modtager af sociale kommentarer, hvilket understreger, hvordan normer om køn og femininitet kan pålægges individer. Samtidig konstruerer de relationelle processer en dikotomi mellem femininitet og styrke, som bliver udfordret i opslaget.

Vægtløfterens etos styrkes gennem personlige erfaringer og hendes position som en del af en ny generation, der arbejder for forandring. Brugen af et inkluderende sprog skaber en følelse af fællesskab og engagerer læserne i diskussionen om ligestilling og selvbestemmelse i debatten om køn og kroppe. Derudover understøtter emojis og metaforer det visuelle og følelsesmæssige aspekt af budskabet, hvilket giver opslaget en dybere resonans og hjælper med at skabe en umiddelbar forbindelse til læseren.

Samlet set afslører analysen, hvordan skribenten både udfordrer etablerede kønsnormer og skaber en ny diskurs, hvor styrke og femininitet ikke er modsætninger, men kan eksistere samtidig i en ny kontekst. Opslaget fungerer således som en venligt stemt opfordring til at redefinere, hvad det betyder at være kvinde og til at bryde fri fra de sociale kasser, der begrænser individuel selvudfoldelse gennem kroppen.

Analyse af reklamebilleder

I mit speciale har jeg valgt at fokusere på reklamer for træningstøj, da denne kategori er særligt interessant i forhold til repræsentationen af kvindekroppe i træningsregi. Træningstøj henvender sig til forbrugere, der ofte er fysisk aktive og i mange tilfælde muskuløse, hvilket gør det påfaldende, at denne kropstype næsten ikke er repræsenteret i reklamerne. I stedet præsenteres slanke, tonede og elegante kvindekroppe, som i højere grad fremstår som idealiserede og æstetisk polerede frem for fysisk stærke og muskuløse. Dette fravær af den muskuløse kvindekrop rejser interessante spørgsmål om, hvilke værdier og normer, der formidles gennem reklamerne. Ved at analysere reklamer for træningstøj kan jeg afdække, hvordan visuelle repræsentationer bidrager til at forme forståelser af kvindelighed, kropsidealer og træningskultur, og hvordan disse billeder reproducerer eller udfordrer eksisterende diskurser om køn og kropslighed.

Reklame for Bareen træningstøj

Bareen. (1/12 2024) "Spar op til 50 %" [Reklamebillede]. Instagram.

For at forstå de budskaber og diskurser, som dette reklamebillede formidler, anvendes Roland Barthes' semiotiske tilgang, suppleret med visuelle analysebegreber som denotation, konnotation, objekter, setting, belysning, salience, størrelse, farve, fokus og foregrounding (Machin et. al., 2012). Disse begreber gør det muligt at afdække både de konkrete elementer i billedet og de mere abstrakte værdier og ideologier, det kommunikerer.

På det denotative niveau ses en kvinde klædt i sort sportstøj, som tager en selfie i et grønt uden-dørsmiljø. Billedet fremstår som et selfie-format, hvilket kan identificeres ved flere visuelle kendetegn. For det første er vinklen karakteristisk for selfies, idet kameraet holdes oppe og lidt skråt nedad, hvilket skaber et fokus på personens ansigt og overkrop. Desuden er armen synlig i billedet, hvilket indikerer, at personen selv holder kameraet. Perspektivet og baggrunden forstærker yderligere dette format, da de afspejler en tæt beskæring og en personlig framing, som er typisk for selvportrætter taget med en mobil. Hun er iført en lynlåstrøje og shorts, og hun bærer store, runde øreringe som accessories. Hendes hår er glat og velplejet, og hendes ansigt er let sminket. Baggrunden udgøres af græs og natur, og teksten "SPAR OP TIL 50 %" dominerer billedets midte, mens en grøn knap med teksten "Køb nu" er placeret nederst.

På det konnotative niveau bærer reklamebilledet en række symboler og værdier, som rækker ud over det konkrete. Blandt andet kan man argumentere for, at man som modtager konnoterer idealiseret sundhed og æstetik, da kvinden repræsenterer et bestemt sundheds- og kropsideal, hvor fysisk aktivitet forbindes med skønhed og kropsæstetik. Sportstøjet sidder tæt, hvilket fremhæver hendes slanke kropsform snarere end kroppens funktionalitet. Dette signalerer, at det visuelle – hvordan kroppen ser ud – er centralt for sundhedsdiskursen, snarere end hvordan kroppen præsterer i det tøj, brandet ønsker at sælge. Yderligere kan man som modtager konnotere til temaet ”forbrug som middel til selvoptimering”, da teksten ”SPAR OP TIL 50 %” og den grønne knap ”Køb nu” skaber et narrativ, hvor forbrug fremstilles som vejen til at opnå denne idealiserede livsstil. Budskabet er, at man ved at købe tøjet kan nærme sig det liv og den selvscenesættelse, kvinden repræsenterer.

Kvinden fremhæver endvidere normative skønhedsidealer gennem sin fremtoning: slank krop, velplejet hår og diskret makeup. Smykkerne, især de store, runde øreringe, tilføjer et feminint og moderigtigt ’touch’, der signalerer, at selv sportstøj skal bæres på en måde, der afspejler stil, elegance og femininitet. Dette forstærker en diskurs, hvor kvinder også i kontekster som fitness eller sport forventes at være visuelt attraktive. Selfie-formatet og kvindens direkte blik mod kameraet afspejler sociale mediekulturer, hvor individets fremstilling af sig selv som selvsikker og smuk er en essentiel del af kommunikationen. Det underbygger en iscenesættelse, hvor selv den fysiske aktivitet fremstår som en visuel præsentation.

Flere visuelle objekter bidrager til at formidle den diskurs billedet er en del af:

- Sportstøj: Det sorte, tætsiddende sportstøj signalerer både sundhed og stil. Det fremhæver kvindens kropsform og sender et budskab om en velplejet, aktiv krop som ideal.
- Smykker: De store, runde øreringe tilføjer et glamourøst og feminint element, der signalerer, at stil og personlig udstråling er vigtig - selv i en sportskontekst. Smykkerne antyder også, at kvinden ikke blot repræsenterer fysisk aktivitet, men snarere en livsstil, der kombinerer sundhed, skønhed og luksus. Man kan argumentere for, at de iøjnefaldende øreringe er i modstrid med reklamens budskab om sportstøj, da smykker som disse traditionelt forbindes med mode og æstetik frem for fysisk aktivitet og funktionalitet. Dette skaber en kontrast mellem det praktiske, sporty tøj og det accessoriske element, hvilket kan udfordre reklamens autenticitet og troværdighed. Samtidig kan øreringene dog tolkes som et forsøg på at forbinde sport med en mere glamourøs eller feminin identitet, der appellerer til en bredere målgruppe.

- Makeup og hår: Kvindens diskrete makeup og velplejede hår er stærke indikatorer på en poleret og iscenesat fremstilling, der appellerer til en diskurs om kvindelig perfektion i forhold til skønhed.
- Mobilen (implicit): Selvom mobilen ikke er synlig, er dens tilstedeværelse implicit i selfie-formatet. Mobilen repræsenterer en forbindelse til SoMe, hvor billeder som dette ofte publiceres for at signalere status, selvtillid og livsstil.

Settingens valg af en grøn græsplæne i naturligt lys spiller en vigtig rolle i at formidle en følelse af friskhed, natur og frihed. Den grønne farve, som symboliserer vækst og harmoni (indidansk.dk), sammen med det naturlige lys, skaber en positiv og energisk atmosfære. Dette kan signalere et sundt og aktivt liv, hvilket passer godt til reklamens fokus på sportstøj. Samtidig giver det en følelse af at være tættere på naturen, hvilket måske appellerer til ideen om frihed og bevægelse. Settingen er minimalistisk og uden forstyrrende elementer, hvilket fokuserer al opmærksomheden på kvinden og hendes tøj. Det skaber et indtryk af harmoni mellem natur og aktivitet, selvom intet i billedet reelt indikerer fysisk træning.

Belysningen er jævn og naturlig, hvilket giver et lyst og positivt udtryk. Lyset fremhæver kvindens ansigt og overkrop uden hårde skygger, hvilket får hende til at fremstå meget tydelig og i fokus. Den naturlige belysning understøtter billedets konnotationer af sundhed og ægthed, selvom billedet er iscenesat.

Kvinden er det mest fremtrædende element i billedet. Hendes placering i midten og direkte blik mod kameraet skaber en stærk forbindelse til modtageren. Teksten "SPAR OP TIL 50 %" er også meget fremhævet gennem sin størrelse og placering midt i billedet. Kombinationen af kvinden og teksten skaber et hierarki, hvor kvinden repræsenterer idealet, og teksten tilbyder en vej til at opnå det. Kvinden fylder næsten hele billedet, hvilket understreger hendes dominans som hovedfokus, og man kan dermed argumentere for, at hendes figur fungerer som salience (Machin et. al., 2012: 54). Baggrunden, græsset, er sekundært og spiller kun en understøttende rolle. Den visuelle balance mellem størrelsen på kvinden og teksten sikrer, at det kommercielle budskab om udsalget stadig er tydeligt.

Farverne i billedet spiller også en vigtig rolle. Kvindens tøj er sort, hvilket konnoterer elegance og enkelhed. Sort er også neutralt og fremhæver kroppen. Teksten "SPAR OP TIL 50 %" er hvid, hvilket gør den let at læse og visuelt fremtrædende i baggrunden.

Fokus i billedet er skarpt på kvindens ansigt og overkrop, mens baggrunden er mindre detaljefyldt. Det trækker modtagerens opmærksomhed direkte til hendes blik og fremtoning, mens græsset

og omgivelserne fungerer som baggrund. Fokusset skaber et narrativ, hvor kvinden og hendes tøj bærer hele budskabet.

Dette billede er stærkt kodet med værdier om sundhed, skønhed og forbrug. Kvindens fremtoning og de visuelle elementer understøtter flere diskurser. Reklamen fremhæver blandt andet forbrug som vejen til at opnå en idealiseret livsstil, hvor sundhed og skønhed iscenesættes som uadskillelige værdier. Ved at købe tøjet fra Barea tilbydes forbrugeren en mulighed for at nærme sig det kropsideal, som kvinden i reklamen repræsenterer. Kropsidealet fokuserer tydeligt på en slank, velplejet og feminiseret fremtoning, hvilket understøttes af makeup, smykker og tætsiddende sportstøj. Selvom reklamen er rettet mod fitness og træning, er der ingen indikation af det træningsmiljø, hvor tøjet anvendes – eksempelvis et fitnesscenter, en løberute eller et crossfit center. Fokus er udelukkende rettet mod kvindens æstetiske fremtoning, da hun fremstår afslappet, uden tegn på sved eller anstrengelse. Dette fjerner opmærksomheden fra, hvordan tøjet faktisk fungerer under fysisk aktivitet og træning, som det oprindeligt er designet til. I stedet for at fremhæve sportens udfordringer eller fysiske naturlige tegn på anstrengelse, præsenteres kvinden som om hun er uanfægtet af de fysiske krav, hvilket skaber et billede af lethed og komfort, men samtidig undgår at formidle sportstøjets praktiske anvendelse.

Denne iscenesættelse forstærker eksisterende normative skønhedsideal og reducerer fitnesskonteksten til en visuel ramme for selvoptimering og kropslig præstation. Kvinden præsenteres ikke som en aktiv aktør i træning, men snarere som et objekt for modtagerens blik. Reklamens brug af selfie-formatet og det omhyggeligt opstillede udtryk trækker på SoMes visuelle koder, hvor iscenesættelse af en perfekt livsstil dominerer. Dette gør reklamen genkendelig og appellerende, men samtidig fastholdes en snæver definition af både køn, skønhed og sundhed, der undlader at inkludere diversitet eller funktionalitet i træningspraksis.

Reklame for Eyda træningstøj 1.0

Eyda. (29/11 2024) "Blå træningstøj" [Reklamebillede]. Instagram.

Ved igen at anvende begreber som denotation, konnotation, objekter, setting, belysning, salience, størrelse, farve, fokus og foregrounding (Machin et. al., 2012) vil jeg i det følgende afsnit lave en kritisk diskursanalyse af en Eyda-reklame fra Instagram.

På det denotative niveau viser billedet en ung kvinde iført et blå, tætsiddende træningssæt bestående af tights og en top. Hun er i en dramatisk og strakt positur med hånden på hoften og blikket rettet skråt opad mod himlen, som også udgør baggrunden. Hendes hår er tilbagetrukket, og hendes krop er stærkt oplyst.

Konnotativt peger billedet på idealer om sundhed, kontrol og skønhed. Kvindens slanke og tonede figur er en central del af budskabet og signalerer et kropsideal, der kombinerer slankhed med femininitet. Hendes kropsholdning er opstillet og udtryksfuld, hvilket understreger det æstetiske frem for det funktionelle. Den overdrevne positur minder mere om en kunstnerisk figur eller modereklame end om en realistisk træningssituation, hvilket forstærker en fortælling om perfektion og idealisering.

Kvindens positur er, som nævnt, dramatisk og næsten statuelignende, med vægten lagt på æstetik frem for naturlighed. Den opstillede positur er designet til at fremhæve hendes krops proportioner og fleksibilitet, hvilket gør kroppen til et visuelt objekt snarere end en person, der træner. Hendes ranke ryg og strakte bevægelse understøtter et narrativ om kontrol og perfektion. Man kan argumentere for, at kvindens krop afspejler samfundets normative idealer om slankhed, toning og proportionalitet. Der er ingen synlige tegn på sved, anstrengelse eller uperfektion, som også set i reklamen for Baren, hvilket fremhæver en poleret og uopnåelig version af en træningsoplevelse. Hendes bløde ansigtsudtryk og let åbnede mund fremhæver femininitet og sensualitet, hvilket kan tolkes som en strategi til at gøre billedet mere appellerende på tværs af målgrupper.

Baggrunden består af en blå himmel uden forstyrrende elementer. Fraværet af et realistisk træningsmiljø skaber en idealiseret ramme, der fjerner fokus fra træningens praktiske eller udfordrende aspekter og placerer kvinden i en næsten abstrakt kontekst, der fremhæver hendes krop og tøj. Man kan argumentere for, at settingen fungerer som et 'rent lærred' for at kommunikere en drømmeagtig, aspirerende livsstil.

Belysningen er blød, men intens, og fremhæver kvindens krop på en måde, der skaber en kontrast mellem hende og baggrunden. Lyset fremhæver især hendes talje, mave og ansigt, hvilket gør disse områder til visuelle fokusområder. Denne iscenesættelse forstærker idealet om en perfekt tonet og velproportioneret krop.

Undersøger man billedet i forhold til begrebet salience, er det relevant at se på de mest fremtrædende elementer i billedet (ibid.: 54), som er kvindens overkrop og tøj, som placeres centralt og i skarpt fokus. Den blå farve på tøjet og baggrunden skaber en harmonisk visuel sammenhæng, der trækker modtagerens blik mod tøjets design og kvindens form.

Ser man på størrelserne i reklamebilledet, er det tydeligt, at kvinden fylder en stor del af billedet, hvilket understreger hendes betydning som det centrale element.

Den klare blå farve, der dominerer billedet, symboliserer ro og oprigtighed (indidansk.dk). Farven er også en central del af tøjets branding og fremhæver det som et nøgleelement. Samtidig gør den blå baggrund det muligt for tøjet at 'blende ind', hvilket skaber et næsten uvirkeligt, himmelsk udtryk.

Der er få objekter i billedet, hvilket underbygger det minimalistiske udtryk. Kvindens tøj er det primære objekt, og det er designet til at fremhæve hendes krop snarere end selve tøjets funktionalitet. Hendes strømper med Eyda-logoet fungerer som en diskret form for branding. Fraværet af rekvisitter som træningsudstyr eller en fitnessbaggrund fremhæver igen det idealiserede og æstetiske frem for det realistiske og funktionelle.

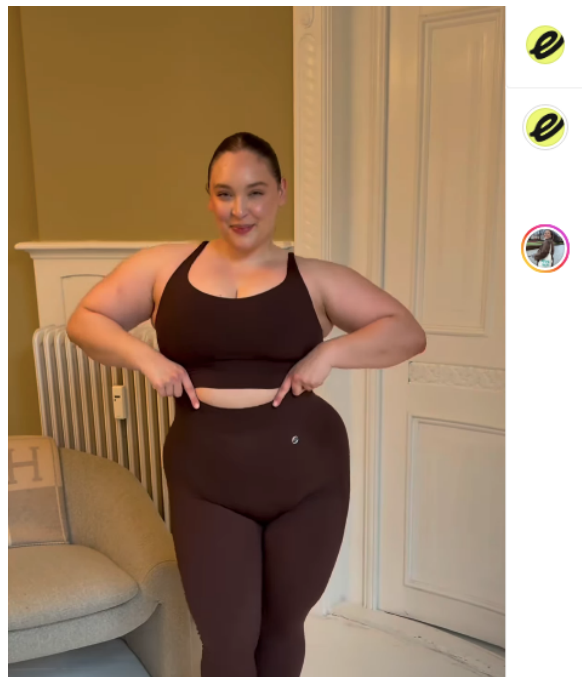
Kvindens slanke og tonede figur er central i reklamen. Hendes krop præsenteres som en forlængelse, næsten uopnåelig version af den 'perfekte' træningskrop, der passer til samtidens normative skønhedsidealer. Den opstillede positur, der fremstår nærmest kunstnerisk og kontrolleret, fjerner fokus fra funktionel træning og placerer kvindens krop som et visuelt objekt. Den stærkt idealiserede fremstilling udelader aspekter som fysisk anstrengelse, variation i kropsformer eller det realistiske miljø, hvor tøjet anvendes. Denne idealisering kan have en dobbelt effekt. På den ene side appellerer billedet til forbrugeren ved at præsentere tøjet som en del af et livsstilsvalg, der forbinder fysisk aktivitet med skønhed og kontrol. På den anden side risikerer det at reproducere snævre standarder for kropsidealer, hvor slankhed og perfektion bliver normen, og det realistiske mangler.

Reklamen præsenterer kvinden som en æstetisk figur, hvor hun både repræsenterer sundhed og styrke gennem sin positur og femininitet. Hendes holdning og ansigtsudtryk understøtter diskurser om, at skønhed og elegance er essentielle - selv i en træningskontekst. Det interessante her er, at kroppen ikke bare fremstår som et fysisk udtryk for sundhed og velvære, men også som et objekt for æstetisk værdi, hvilket reflekterer samfundets idealer om skønhed. Denne fremstilling åbner for diskussionen om, hvorvidt træning kun handler om fysisk præstation, eller om det i stigende grad også er en måde at opnå en vis æstetisk perfektion på. Reklamen trækker dermed på diskurser om selvoptimering, hvor kroppen ses som et projekt, der skal formes og kontrolleres for at opnå en ideel balance mellem sundhed og æstetik. Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt dette pres for at opnå den perfekte krop kan føre til en overfladisk tilgang til træning, hvor det fysiske ikke længere er det primære mål. Samtidig er fraværet af et konkret træningsmiljø, i kombination med den abstrakte blå himmel, med til at skabe et idealiseret rum, hvor kvindens fremstilling bliver kunstnerisk og nærmest drømmeagtig. Dette kan få modtagerne til at reflektere over, om reklamen, frem for at afspejle den virkelige træningspraksis, snarere skaber et billede af den livsstil, vi bør stræbe efter – en livsstil, hvor træning og sundhed handler mere om at opnå et ideal end om at fremme reel fysisk styrke og præstation.

Reklame for Eyda træningstøj 2.0

Denne analyse skifter fokus fra slanke, tonede kvinder til en reklame, der viser en kurvet kvinde. Selvom reklamen udfordrer det slanke ideal, reproducerer den samtidig diskurser om kvindekroppen i træningskontekster. Det undersøges, hvordan fremstillingen både anerkender kropsdiversitet og udelukker andre typer, som den muskuløse krop. Gennem CDA afdekkes de visuelle og kulturelle budskaber, der både udfordrer og bekræfter normer for kvindekroppen.

Reklamen er fra Eydas Instagram og viser kvinden i bevægelse i en reklamevideo:

Eyda. (1/12 2024). "Kurvet kvinde i træningstøj" [Reklamevideo]. Instagram.

På billedet, som er et screenshot fra en reklamevideo, ser man på det denotative niveau en kurvet kvinde iført en mørkebrun træningstop og matchende tights. Kvinden poserer med hænderne ved hofterne, hvilket fremhæver hendes talje og hofteparti. Hun står i et klassisk interiør, hvor en lænestol og en radiator er synlige i baggrunden, og farverne er varme og dæmpede. Kvinden smiler afslappet mod kameraet, og hendes hår er trukket tilbage, hvilket giver et rent og naturligt udtryk.

På overfladen kan billedet tolkes som en kropspositiv repræsentation, der signalerer et inkluderende blik på og accept af forskellige kropstyper. Kvindens kurvede figur bryder med de traditionelle reklamefremstillinger af slanke og tonede kroppe, som er set i de to tidligere reklameanalyser, og viser en anden form for kvindelighed i træningstøj. Hendes selvsikre posur og smil understreger en fortælling om kropsaccept og selvtillid. Samtidig opererer reklamen inden for rammerne af en æstetisk idealisering, som også er fremhævet i de tidligere analyser. Selvom reklamen på overfladen

bryder med normerne ved at inkludere en kvinde med kurver, kan det diskuteres, om den stadig opererer inden for en snæver ramme. Der er et fravær af objekter, der signalerer funktionalitet og styrke, såsom synlige muskler, træningsobjekter og et miljø, hvor tøjet reelt er beregnet til. Dette fravær er særligt iøjnefaldende, når man overvejer, at produktet er træningstøj, hvor forbrugeren ofte vil være kvinder, der engagerer sig i fysisk aktivitet. Fraværet af muskuløse kroppe understøtter diskursen om, at kvinder først og fremmest skal fremstå æstetisk tiltalende, snarere end at blive fremstillet som stærke.

Ser man på objekter i reklamebilledet, er kvindens tøj moderne og monokromt med en dyb brun farve, der signalerer elegance og minimalisme. Stilen afspejler en balance mellem funktionalitet og mode, men hendes fremstilling prioriterer æstetik frem for funktion. Hendes smil og kropsholdning signalerer selvsikkerhed, mens hendes hår og minimale makeup bidrager til et poleret og naturligt fremstillet look. Disse træk understøtter en diskurs om femininitet og kropsbevidsthed, som ligger i tråd med den generelle fremstilling af kvinder i reklamer for træningstøj.

Mens hendes kurvede figur anerkender en anden type kvindekrop end de slanke og tonede modeller, der ofte dominerer reklameverdenen, overser fremstillingen fortsat diversiteten af andre kropsformer – især den muskuløse kvinde. Her kan man argumentere for, at fraværet af muskler som objekter former en bestemt diskurs. Dette gør reklamen til en del af en æstetisk og feminint kodet fortælling, hvor kroppen ses som et objekt, der primært skal være visuelt tiltalende.

Settingen i billedet er tydeligvis hjemlig og luksuriøs. Baggrunden, der indeholder en lænestol med en plaid og en radiator, skaber et afslappet og komfortabelt miljø, der understreger en balance mellem velvære og stil. Fraværet af træningsudstyr eller et træningsmiljø fjerner fokus fra kroppens funktion og placerer tøjet som et stilistisk element snarere end et funktionelt redskab. Denne setting understøtter en idealiseret livsstil, hvor træning fremstår som en del af en elegant iscenesættelse snarere end en praktisk aktivitet, der kræver styrke og udstyr. Kvinden fremstilles derfor i en kontekst, der handler mere om selvfremstilling end om reel fysisk præstation.

Lyset i billedet er blødt og varmt, hvilket skaber en følelse af hjemlighed og velvære og stemmer dermed overens med settingen. Denne belysning fremhæver kvindens hudtone og giver en glød, som man kan argumentere for signalerer sundhed og vitalitet. Det bløde lys skaber også en vis idealisering af scenen, hvor kvinden præsenteres i et nærmest fejlfrit miljø. Belysningen bidrager dermed til at fastholde billedet som en æstetisk fremstilling snarere end en realistisk afspejling af træning og fysisk aktivitet.

Ser man på salience og størrelse i billedet er kvinden tydeligt i fokus og fylder størstedelen af

billedet. Hendes placering i midten gør hende til det primære visuelle element, og hendes kurvede figur fremhæves af både posituren og tøjets tætsiddende pasform. Dette valg skaber en klar opmærksomhed på hendes krop, især hofte- og taljepartiet, hvilket understreger, hvordan kroppen er det centrale element i reklamen, hvilket er i overensstemmelse med de andre reklamer. Samtidig bruges hendes kropsholdning til at fremhæve kurverne på en tiltalende måde. Denne framing, hvor kvindens krop fremhæves, giver anledning til en diskussion om, hvordan reklamen balancerer mellem at anerkende kropsdiversitet og stadig idealisere bestemte kropsformer.

Farverne i billedet, de brunlige toner i hendes tøj, harmonerer med den varme baggrund og skaber en rolig og stiliseret æstetik. Farvevalget understøtter billedets samlede udtryk af elegance og velvære og placerer reklamen i en kategori af mode- og livsstilsprodukter snarere end praktisk træningstøj. Farverne bidrager også til at fjerne fokus fra den fysiske aktivitet og flytter opmærksomheden til kvindens krop og fremtoning.

Med tanke på fokus og foregrounding er kvinden tydelig i forgrunden, og al opmærksomhed rettes mod hende, som også skrevet tidligere. Baggrunden er neutral og understøtter kvindens fremstilling uden at stjæle opmærksomheden. Dette skaber et stærkt fokus på hendes krop, især på hendes figur og fremtoning. Det fremhæver en diskurs om, at kroppen er det primære visuelle element, og dens æstetik er i centrum. Ved at udelade træningsmiljøer eller redskaber distancerer billedet sig fra en funktionel forståelse af kroppen. Fokus er på, hvordan kroppen ser ud i stedet for, hvad den kan gøre og præstere i et træningsmiljø, hvor tøj i høj grad anvendes. Dette valg reflekterer bredere diskurser om kvinders kroppe i reklamer, hvor æstetik tilsyneladende prioriteres over funktionalitet eller styrke.

Reklamen er interessant, fordi den bevæger sig væk fra den typiske fremstilling af slanke og tonede kvinder, som er præsenteret tidligere i specialet, og i stedet fokuserer på en kurvet kropstype. Dette kan tolkes som et forsøg på at signalere diversitet og en ny kropspositiv retning. Alligevel er det vigtigt at påpege, at reklamen stadig reproducerer visse normative æstetiske idealer. Kvinden er kurvet, men hendes krop er stadig nøje iscenesat, og der er ingen spor af muskulatur eller styrke, som ellers kunne forbindes med træning, som er relevant, fordi Eydas tøj er træningstøj. Fraværet af muskuløse kvindekroppe i reklamen er særligt bemærkelsesværdigt, fordi det repræsenterer en udelukkelse af den kropsform, der ofte forbindes med kvinder, der træner regelmæssigt. På trods af at reklamen fremstiller træningstøj, signalerer den mere en æstetisk livsstil end fysisk præstation. Dette valg understøtter en diskurs, hvor kvinders træning primært forbindes med at opnå en bestemt visuel fremtoning snarere end med styrke, sundhed eller funktionalitet. Denne spænding mellem kropspositivitet

og idealisering af bestemte kropstyper understreger, hvordan reklamer stadig opererer inden for bestemte skønhedsfokuserede og feminine normer. Selv når de forsøger at inkludere andre kropstyper, som kvindens kurvede figur her, sker det på bekostning af andre repræsentationer, såsom muskuløse eller mere kraftfulde kroppe. Dette gør reklamen til en del af en bredere kulturel diskurs, hvor kvindekroppen primært betragtes som et objekt for æstetisk bedømmelse.

Diskursiv praksis

Denne del af analysen udvider fokus fra tekstlige og multimodale elementer til en undersøgelse af materialet som diskursiv praksis, hvilket er centralt i Faircloughs model (1992). Hvor de tidligere analyser afdækker mikroniveauet af betydning i indholdet, undersøger analysen af diskursiv praksis, hvordan materialet produceres, distribueres og modtages i sociale og institutionelle sammenhænge - og dermed makroniveauet (Fairclough, 1992). Dette perspektiv hjælper med at forstå, hvordan sproglige og multimodale valg trækker på tidligere diskurser, udfordrer normer og indgår i større sociale dynamikker, hvilket skaber et mere holistisk billede af analyserne.

Verbale kommentarer

Selvom det kan være svært at placere de enkelte udtalelser entydigt i en diskursiv praksis, da de udspringer af konkrete sociale interaktioner mellem individer, vil jeg alligevel forsøge at anvende Faircloughs teori om diskursive praksisser til at analysere kommentarerne. Dette giver mig mulighed for at belyse, hvordan sproget og kommunikationen i eksemplerne ikke kun reflekterer personlige relationer, men også fungerer som et spejl af de sociale og ideologiske strømninger, der præger diskurserne om kropsidealer og kønsroller. Dermed kan man få et indblik i de bredere diskursive praksisser, som kommentarerne både er en del af og bidrager til at opretholde.

For at analysere diskursive praksisser i konteksten af de fire eksempler, der involverer udtalelser fra kvinder, kan jeg anvende Faircloughs teori om diskursiv praksis, der inddrager tekstproduktion, distribution og konsumerings samt de sociokognitive og intertekstuelle dimensioner (ibid.: 78-84).

Jeg anvender teorierne om 'force' (styrke), sammenhæng og intertekstualitet (Fairclough, 1992: 78-86) for at forstå, hvordan kommunikationen både reproducerer og udfordrer eksisterende sociale strukturer. I den første kommentar: "Du skal passe på, at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games" kan man identificere, hvordan taleren udøver en direkte 'styrke' overfor modtageren, i dette tilfælde E. Brug af verbet "skal" i "Du skal passe på" er en direkte opfordring til handling, som bærer et krav om, hvad E bør undgå. Det er en form for autoritativ kontrol, der er indlejret i den sproglige konstruktion. Taleren pålægger E et ansvar for at holde sig inden for visse kropsnormer, og det bliver tydeligt, at taleren mener, at det er vigtigt at undgå at blive "så stor som dem fra Games". Dette er et eksempel på, hvordan 'styrke' kan bruges til at udtrykke et ønske om at kontrollere andres adfærd og i dette tilfælde krop. Selvom sproget ikke er direkte truende, pålægger det stadig en stærk normativ forventning, der potentielt kan regulere Es handlinger.

Kommentarens sprog skaber en sammenhæng (coherence), som taleren og modtageren kan relatere sig til indenfor en fælles diskurs om kropsidealer i sport, særligt CrossFit. "Dem fra Games" refererer til atleter, der deltager i CrossFit Games, og som er kendt for deres muskuløse og stærke kroppe. Denne reference skaber en form for kulturel sammenhæng, der gør kommentaren meningsfuld for både taleren og modtageren. Ser man på sammenhæng i denne diskursive praksis, kan man forstå, hvordan kommentarer som denne ikke blot afhænger af ordets bogstavelige betydning, men også den kulturelle kontekst, der omgiver ordvalget. For personer, der er en del af CrossFit-miljøet, vil referencen til "dem fra Games" være umiddelbart forståelig som en advarsel om at undgå en for stor kropsbygning, som kan associeres med maskulinitet og dermed tab af kvindelighed.

Sætningen trækker yderligere på intertekstualitet, fordi den implicit refererer til en hel diskurs om kvinders kroppe i CrossFit-verdenen og de forventninger, der følger med. Når taleren nævner "dem fra Games", skaber hun en forbindelse til eksisterende tekster og billeder af stærke kvinder i sport og de sociale vurderinger, der knytter sig til deres kroppe. Dette kan ses som et eksempel på manifest intertekstualitet, hvor en direkte reference til andre atleter bruges som et redskab til at etablere et normativt ideal. Denne norm fremhæver, hvad der anses for acceptabelt i forhold til kvinders kroppe i sport og opfordrer E til at holde sig indenfor disse grænser. På et dybere plan understøtter denne intertekstualitet en større social diskurs om kvinder, kropsidealer og køn i sport.

I den anden kommentar "Det er sejt at være stærk, men du skal ikke være stærkere end mig" anvender taleren 'styrke' på en mere indirekte måde. Ved at bruge den deontiske modalitet i "du skal ikke være stærkere end mig" skaber taleren en magtrelation, hvor kvindens styrke er begrænset af mandens egen position. Den underliggende magtstruktur præger interaktionen, da manden fastsætter en grænse for, hvor stærk kvinden 'må' blive. Sætningen, kan man argumentere for, fungerer som et diskret signal om magt, der ikke kun handler om fysisk styrke, men også om kønsroller, hvor mandens styrke ubevidst bliver den norm, som kvinden forventes at forholde sig til.

Den intertekstuelle dimension i kommentaren er mere indirekte end i det førnævnte eksempel. Der er en indirekte henvisning til en bredere diskurs om kønsnormer og styrke, hvor fysisk styrke ofte forbindes med maskulinitet, og hvor der er en forventning om, at kvinder ikke bør udfordre mænd på dette område, derfor er der her tale om interdiskursivitet (ibid.: 84). "Stærkere end mig" refererer både til talerens egen position og trækker på en kulturel forståelse af, hvad det betyder at være mand og besidde styrke.

I det tredje eksempel "Du er smuk, og jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme,"

benytter taleren (manden) en form for indirekte 'styrke'. Den første del af kommentaren – "Du er smuk" – bruges til at etablere en positiv relation og åbne døren for den næste, mere kritiske bemærkning. Den første ros virker til at imødekomme kvindens behov for positiv anerkendelse, mens den efterfølgende kritik "jeg kan egentligt ikke lide piger med så store arme" fungerer som en måde at afvise kvinden på, men samtidig kontrollere situationen ved at placere ansvaret for afvisningen på hendes fysiske egenskaber. Kommentaren forsøger ikke direkte at få hende til at ændre sig, men det skaber en situation, hvor kvinden potentielt kan føle, at hun skal forholde sig til hans præferencer og kritik. Den indirekte 'styrke' kan ses som udtryk for en normativ forventning om, at kvinder bør opfylde visse fysiske standarder for at blive socialt accepteret - i dette tilfælde af mænd.

Ser man specifikt på sammenhængen i mandens kommentar, er det struktureret således, at han først skaber et positivt billede af kvinden ved at sige "Du er smuk," hvilket giver hende en positiv subjektposition. Derefter flyttes fokus til hans egne præferencer, hvor han stiller en indirekte kritik af hendes krop ("store arme"). Sammenhængen i kommentaren udspiller sig på den måde, at E skal forstå, at mandens tiltrækning afhænger af hendes udseende. Kommentaren er dermed designet til at få hende til at føle, at hun bør tilpasse sig for at blive accepteret af ham.

I det sidste eksempel, hvor moren siger "Nu skal du da også passe lidt på, at det ikke bliver alt for meget med det der træning. Tænk hvis du ikke kan passe din kjole, du har godt nok fået nogle store arme," anvender moderen 'styrke' gennem modaliteten i modalverbet "skal" i udsagnet "Nu skal du da også passe lidt på". Det lægger et direkte pres på A for at justere sin adfærd. Ved at påpege konsekvenserne af overtræning, såsom det praktiske problem med at 'ikke kunne passe sin kjole', forsøger moderen at få A til at ændre sin adfærd og tilpasse sig en norm om kropsidealer.

Moderen bruger intertekstualitet ved at henvise til en eksisterende diskurs om femininitetsbegrebet, hvor kvinders kroppe bør passe i "kjolen". Kjolen kan også ses som en symbolsk reference og en måde at vurdere, om A passer ind i idealet for, hvordan en kvindekrop 'bør' se ud.

Instagram-opslag

I dette afsnit udvides analysen af Instagram-opslaget ved at anvende Faircloughs CDA (1992) for at forstå opslaget som en diskursiv praksis. Fokus flyttes fra sproglige elementer til, hvordan sproget afspejler og udfordrer sociale normer og magtstrukturer. Gennem Faircloughs begreber om animator, author og principal undersøges opslagets bidrag til og reaktion på diskurser om køn, femininitet og styrke. Analysen af 'traces' og intertekstualitet kobler opslaget til feministiske strømninger og kulturelle tendenser, hvilket belyser dets udfordring af kønsnormer og skabelse af nye kønsidentiteter.

Fairclough bruger begreberne animator, author og principal til at adskille de roller, der indtages i en diskursiv praksis (Fairclough, 1992: 78). Animatoren er den, der fremfører lydene i mundtlig kommunikation eller skriver ordene, mens authoren vælger og sammensætter dem, og 'principal' bærer ansvaret for indholdet (Beck-Nielsen, 2002: 113). I analysen af Instagram-opslaget er animatoren den unge vægtløfter, der skriver opslaget, og hun fungerer også som author, da hun skaber ideerne i teksten. I opslaget udtrykker hun sine tanker om, hvordan kvinder kan være både stærke og feminine, og udfordrer eksisterende kønsnormer, der begrænser kvinder.

Når man ser Instagram-opslaget som en diskursiv praksis, kan man forstå det som en dynamisk proces, hvor sproget ikke blot reflekterer, men også skaber og forhandler sociale realiteter, normer og magtstrukturer. Når den unge vægtløfter deler sine erfaringer med at blive mødt med kommentarer om, at det ikke er feminint at være stærk, er hun en aktiv deltager i den diskursive praksis. Hun producerer en tekst, som både afspejler og udfordrer eksisterende kønsnormer. Ifølge Fairclough (1992) er produktion, distribution og fortolkning de centrale processer i diskursiv praksis, og disse tre dimensioner er nøgleelementer til at forstå, hvordan opslaget interagerer med og forhandler diskurser omkring køn og identitet (ibid.).

I produktionen af opslaget udnytter skribenten sin position som en offentlig stemme på SoMe til at fremme et budskab, som udfordrer etablerede normer om køn, styrke og femininitet. Den måde, hvorpå skribenten italesætter disse emner, er præget af en bevidsthed om at påvirke sin målgruppe til at ændre deres syn på disse normer. Skribenten bruger en stærk modalitet gennem ord som "sagtens" og "skal" for at vise sin sikkerhed i budskabet og opfordre til en aktiv forandring af de normer, hun adresserer. Ved at bruge pronominer som "vi" og "man", skaber hun en kollektiv identitet, hvor hendes læsere kan blive en del af bevægelsen mod at bryde de traditionelle kønsnormer.

Distributionen af opslaget på Instagram som platform gør det muligt for skribenten at nå et bredt publikum. Instagram som et socialt medie kan både styrke og begrænse teksten i forhold til, hvordan den opfattes. Ved at bruge emojis og et inkluderende sprog, skaber skribenten en positiv social

identitet og styrker sin etos som en talsperson for feminisme og kønsligestilling. Samtidig er platformens karakter (offentlig og social) med til at forstærke den måde, teksten interagerer med modtagerne på. Den brede distribution på Instagram skaber en umiddelbar mulighed for, at opslaget kan blive delt, kommenteret og diskuteret, hvilket udvider muligheden for, at teksten kan blive fortolket i mange forskellige sammenhænge.

Fortolkningen af teksten afhænger af modtagerens sociale og kulturelle kontekst. De, der allerede er en del af den feministiske diskurs, vil sandsynligvis finde opslaget genkendeligt og støtte op om dens budskab. De, der derimod står udenfor denne diskurs, kan tolke teksten på forskellige måder afhængigt af deres egne holdninger og erfaringer med køn og identitet. Dette peger på, hvordan modtagerens sociale position er med til at bestemme, hvordan teksten fortolkes. Teksten appellerer dog til en universel forståelse af, at identiteter kan og bør kunne eksistere på tværs af traditionelt opdelte kategorier som femininitet og styrke, hvilket skaber en vis form for sammenhæng (coherence) (ibid.: 78-82), hvor læseren kan relatere sig til de opfordringer, der fremhæves i opslaget.

Faircloughs begreb om 'styrke' kan ses, når skribenten bruger sproget til at påvirke læserens holdninger og handlinger. Hun opfordrer sine læsere til at deltage i en ny diskurs om femininitet og styrke, hvor de traditionelle opfattelser af disse begreber ikke længere er uforenelige. Gennem de stærke modaliteter og den opfordrende tone, som beskrevet tidligere, beder hun læseren om at engagere sig i en kollektiv forandring og forholde sig aktivt til normerne, der omhandler kvinder og deres kroppe.

Intertekstualitet spiller også en rolle i opslaget, idet det indirekte refererer til tidligere diskurser om køn og femininitet, samtidig med at det transformerer disse diskurser. Skribenten henvender sig ikke kun til sin egen generation, men skaber også en interdiskursiv forbindelse med ældre generationer, som måske har været mere forankrede i traditionelle opfattelser af køn. Dette gør opslaget til en del af en større diskursiv bevægelse, der søger at redefinere, hvad det betyder at være kvinde i dagens samfund.

Sammenfattende viser analysen, hvordan den unge kvindelige vægtløfter bruger Instagram som en platform til at engagere sig i en diskursiv praksis, hvor hendes sproglige valg, produktion af indhold og interaktion med læsere er med til at udfordre og rekonstruere diskurser om køn, styrke og identitet. Dette gør opslaget til et eksempel på, hvordan diskursive praksisser kan være med til at forme sociale normer og skabe nye forståelser af komplekse emner som femininitet og styrke.

Reklamebilleder

For at analysere reklamerne for træningstøj med Faircloughs teori om diskursiv praksis, undersøges de tre hovedelementer: produktion, distribution og fortolkning af teksten, samt de diskursive begreber som 'styrke', sammenhæng og intertekstualitet (ibid.: 78-83).

Reklamen for Bareens produktion er centreret omkring en kvinde i sportstøj, der tager en selfie i et naturligt miljø. Billedet er iscenesat med henblik på at skabe et billede af sundhed og skønhed. Produktionen er præget af en visuel æstetik, der er designet til at appellere til en bestemt målgruppe, nemlig kvinder, der identificerer sig med et ideal om sundhed, skønhed og selvoptimering. Brug af selfie-formatet indikerer, at dette billede er tiltænkt en social medieplatform, hvor visuel fremstilling af sig selv som perfekt og succesfuld er vigtig. Den konkrete produktion af reklamen tager højde for, hvordan visuelle elementer som lys, farvevalg og kvindens påklædning er kodet med betydninger, der understøtter de ønskede ideologier.

I forhold til de diskursive begreber relaterer produktionen sig til 'styrke'. Reklamen forsøger indirekte at opfordre modtageren til at købe produktet ved at fremstille et ideal, hvor køb af Bareen træningstøj er en vej til at opnå et fysisk og æstetisk ideal. Ved at bruge slogans som "Spar op til 50%" appellerer reklamen til forbrug som en måde at forbedre ens livsstil, hvilket understøtter en diskurs om, at forbrug og selvoptimering går hånd i hånd.

Reklamen distribueres gennem Instagram, hvor billede og tekst bliver en del af en digital strøm af indhold, der dagligt bliver konsumeret af brugere. Formidlingen af reklamen på SoMe er vigtig, fordi den understøtter en form for fællesskabsopbygning, hvor brugerne kan identificere sig med den livsstil, der præsenteres i reklamen. Distributionen via Instagram gør reklamen til en del af en større diskurs om livsstil, sundhed og æstetik, som er dominerende på denne platform. Distributionen påvirker, hvordan reklamen fortolkes. For eksempel vil folk, der allerede er en del af fitness- eller sundhedsdiskurser på SoMe, sandsynligvis forstå og relatere til billedets budskab om sundhed og skønhed på en anden måde end dem, der måske ikke er en del af denne diskurs. Sammenhæng (coherence) er derfor vigtig i distributionen, da reklamen er udformet til at give mening for modtagere, der deler den samme forståelse af, hvad sundhed og skønhed indebærer, og hvordan man opnår det. Fortolkningen af reklamen afhænger af modtagerens position, herunder deres sociale baggrund og erfaringer med de diskurser, reklamen refererer til. Hvis modtageren er en del af den målgruppe, som reklamen retter sig mod (kvinder, der er interesseret i fitness, sundhed og mode), vil de sandsynligvis fortolke billedet som et bud på, hvordan de kan opnå et ideelt sundhedsbillede gennem forbrug. På den anden side, hvis modtageren ikke er en del af denne diskurs, kan reklamen virke fremmedgjort eller uinteressant.

Intertekstualitet spiller en rolle her, da reklamen refererer til en bredere diskurs om sundhed og skønhed, som er blevet konstrueret gennem andre reklamer, indhold på SoMe og offentlige diskurser om idealer. Kvindens fremtoning i reklamen er ikke tilfældig; hun repræsenterer en type sundhed og skønhed, som er blevet normaliseret gennem tidligere tekster. Denne reklame viser, hvordan diskursive praksisser fungerer i kommercielle medier. Gennem produktion, distribution og fortolkning af reklamen skabes ideologier om sundhed, skønhed og forbrug. Reklamens styrke ligger i dens evne til at opfordre modtageren til at forbruge for at forbedre sin livsstil. Sammenhængen bygges op via visuelle elementer og konnotationer af sundhed og æstetik, som appellerer til målgruppen. Intertekstualitet trækker på eksisterende diskurser om sundhed og skønhed og skaber et netværk af betydninger, som modtageren skal forstå. Reklamen afslører, hvordan forbrug og identitet hænger tæt sammen i nutidens kultur og kan fastholde sociale normer og ideologier om krop og livsstil.

Reklamerne for Eydas træningstøj er produkter af en markedsføringskampagne, som er produceret af et brand, der henvender sig til kvinder, som er interesserede i træning, mode og livsstil. Produktionens vilkår er præget af en kommerciel hensigt, der sigter mod at skabe et bestemt billede af kvindens krop og forhold til træning og sundhed. Produktionen af Eyda reklamerne følger etablerede skabeloner for mode- og træningsreklamer, der ofte bygger på idealiserede kropsformer og livstile. Produktionsvilkårene involverer valg af modeller, setting og visualiseringer af produkter, der skaber et særligt narrativ om perfektion og kontrol. I dette tilfælde udvælges kvinder med specifikke kropstyper (slanke og kurvede, men ikke muskuløse) for at kommunikere et budskab om, hvad der anses som ideelle kroppe for træningstøj.

Reklamerne distribueres gennem digitale platforme som Instagram, som betyder, at de når et bredt publikum, men også et publikum, der er selektivt og interesseret i visse typer af indhold. Instagram som platform for distribution betyder, at reklamerne primært bliver præsenteret i en kontekst, hvor billedsprog og æstetik vægtes højt.

Reklamen bruger 'styrke' ved indirekte at opfordre seeren til at identificere sig med den fremstilling af kroppen, som præsenteres i reklamen. Dette gøres gennem både visualisering og det udtryk, som modellerne fremviser. For eksempel appellerer kvindernes smilende og selvsikre positur til modtagerens egen følelse af selvtilid og æstetik. Det kan ses som en måde at opfordre den kvindelige forbruger til at føle, at hun kan opnå det samme niveau af kontrol og perfektion, blot ved at vælge Eyda som træningstøjsmærke. 'Styrken' er her indirekte, da reklamen ikke direkte opfordrer til handling (køb af produktet), men snarere til at identificere sig med idealet og fremvise det ønskede kropsudtryk.

Reklamernes sammenhæng opbygges omkring et narrativ, der forbindes med ideen om sundhed, styrke og femininitet, men også med en vis grad af æstetisk fremstilling. Den ene slanke kvinde, der fremstår i Eydas reklame, er både et symbol på et sundt og æstetisk ideal, men også et objekt for visuel beundring. For modtageren opstår der en sammenhæng, der danner en genkendelig og ideologisk diskurs om, hvordan kvinder bør fremstå både fysisk og følelsesmæssigt i forbindelse med træning og sundhed. Reklamen forsøger at skabe en relation mellem produktet og en livsstil, der appellerer til ønsket om at opnå perfektion i både udseende og sundhed.

Reklamerne for Eyda træningstøj refererer ikke direkte til andre tekster, men de indgår i en bredere intertekstuel kæde af reklamer og diskurser, der bygger på idealer om sundhed og skønhed. De trækker på en lang række visuelle og æstetiske konventioner, der er velkendte fra mode- og træningsindustrien. Ved at præsentere en kvinde med kurver, som stadig er æstetisk fremstillet, går reklamen ind i et interdiskursivt rum, hvor den forsøger at forene diversitet med de etablerede æstetiske standarder for kvinder i reklamer. Det betyder, at reklamen både skaber nye diskurser om kropssensitivitet, men også opererer inden for de eksisterende rammer for, hvad der betragtes som femininitet og attraktivitet.

Reklamerne for Eyda træningstøj udgør et eksempel på, hvordan diskursive praksisser omkring krop, sundhed og æstetik formes og fremmes gennem en visuel kultur og markedsføring. Ved at analysere produktion, distribution og fortolkning ses, hvordan reklamen er designet til at opfordre kvinder til at se sig selv som en del af et idealiseret billede af sundhed og skønhed, hvor funktionalitet og realisme træder i baggrunden til fordel for æstetik og visuel appel.

Social praksis

Analysen af social praksis gør det relevant at inddrage eksempelvis sociologiske teorier for at belyse de bredere strukturer, der former og påvirker diskurserne i mine data (Jørgensen & Phillips, 1999: 98). I denne sammenhæng trækker jeg på Butlers teori om performativitet (Butler, 2002), da den giver en dybdegående forståelse af, hvordan køn og identitet konstant bliver konstrueret og genforhandlet gennem sociale normer og praksisser. Butlers teori er særligt relevant, fordi den forbinder sproglige og multimodale udtryk med de magtstrukturer og ideologier, der ligger til grund for de diskursive og sociale praksisser. Gennem denne ramme kan jeg analysere, hvordan materialet udfordrer eller reproducerer etablerede kønsnormer og magtforhold i en social praksis.

Verbale kommentarer

I forlængelse næranalysen af de verbale kommentarer, kan jeg nu fokusere på den sociale praksis med afsæt i Butlers teori om det performative køn (ibid.). Dette perspektiv giver mulighed for at undersøge, hvordan sproget både afspejler og opretholder normer og magtstrukturer, der er forbundet med køn, især hvordan sproglige udtryk performer og producerer kønslige identiteter. I forhold til de forskellige kommentarer, som er blevet analyseret, kan jeg identificere, hvordan de er med til at konstruere og regulere kvinders kroppe og adfærd inden for samfundets normer og forventninger.

Ser man først på den første kommentar “Du skal passe på, at du ikke bliver ligeså stor som dem fra Games”, kan man argumentere for, at der er flere performative elementer, som er tæt knyttet til Butlers idé om, at køn ikke er en stabil identitet, men snarere en handling, der gentages og performs i sociale sammenhænge (ibid.). Kommentarens sproglige struktur er tydelig normativ og udtrykker en advarsel om at undgå et fysisk ideal, der ikke passer ind i traditionelle kvindelige normer. Det faktum, at der henvises til “dem fra Games”, peger på et køns-mæssigt ideal, der er associeret med muskler og fysisk styrke – træk, som traditionelt forbindes med maskulinitet. Når taleren formulerer sig på denne måde, er det en performativ handling, der pålægger den kvindelige modtager en grænse for, hvad der er acceptabelt. Denne advarsel er ikke blot et udtryk for bekymring, men også en måde at performe og genbekræfte samfundets normer for, hvad det vil sige at være en kvinde. Set i lyset af Butlers teori kan dette udsagn således ses som en måde at reproducere et kønsnormativt system, hvor styrke og muskler bliver betragtet som et træk, der bryder med de etablerede normer for kvinders kropsidealer. Kommentaren fremstår ikke kun som en advarsel, men som en form for sproglig magtudøvelse, der medvirker til at fastholde den kvindelige modtager, E, i et bestemt kønsligt rum.

Den anden kommentar fra dating-situation “Det er sejt at være stærk, men du skal ikke være stærkere end mig” viser, hvordan kønslige normer opretholdes gennem magtrelationer. I første del af sætningen anerkender taleren, at det er positivt at være stærk, men samtidig, ved at pålægge restriktioner på, hvor stærk den kvindelige modtager må blive, aktiveres en magtdynamik, der styrker mandens position. Denne diskurs er et eksempel på, hvordan køn ikke kun performs, men også reguleres gennem sproglige handlinger, der gør det muligt at konstruere hierarkier. Sætningen “du skal ikke være stærkere end mig” indeholder et direkte forsøg på kontrol af den kvindelige krops udfoldelse – en kontrol, der er performativt rettet mod kvindens handlinger og valg, og som i sidste ende definerer hendes plads i forhold til den mandlige modtager. Butlers performative teori understøtter analysen af, hvordan taleren (manden) både anerkender styrke som en ønskværdig

egenskab og samtidig begrænser, hvem der må have adgang til denne egenskab. Gennem brugen af modalverbet “skal” og negationen “ikke” fastlægges en grænse, som kvinden ikke må overskride, hvilket opretholder et kønshierarki, hvor fysisk styrke endnu er associeret med maskulinitet og dermed forbeholdt det ’performede’ mandlige køn.

Den tredje kommentar fra en mand til en muskuløs kvinde “Du er smuk, og jeg ville gerne have prøvet at score dig, men jeg kan egentlig ikke lide piger med så store arme” afslører, hvordan det performative køn ikke kun handler om fysisk adfærd, men også om hvordan kvinder bliver bedømt og kategoriseret ud fra deres udseende. I denne kommentar spiller den første del “Du er smuk” på den sociale norm om, at kvinder skal være attraktive for at blive anerkendt. Selvom der gennem politeness-strategier henvises til en ros af kvinden, er den performativt konstrueret, da den oprindeligt placerer kvinden i en objektiveret position. Det er først i den anden del af sætningen, hvor taleren udtrykker sin præference og afvisning “jeg kan egentlig ikke lide piger med så store arme”, at den performative handling træder frem i en mere magtrelateret kontekst. Taleren pålægger kvinden en fysisk grænse og definerer, hvad der er acceptabelt for hendes krop for at blive set som attraktiv i mandens øjne. Denne handling fungerer ikke kun som en afvisning af et kropsligt ideal, men er også et eksempel på, hvordan magtstrukturer, der definerer kvinders kroppe som enten attraktive eller uønskede, konstant performer gennem daglige diskursive handlinger. Kvinden bliver ikke kun bedømt på sin styrke eller sit udseende, men også på, hvordan hendes krop passer ind i en forestilling om, hvad en kvindes krop ‘bør’ være.

Analyserne viser, hvordan diskurser om køn ikke kun afspejler eksisterende sociale normer, men også hvordan de producerer og reproducerer magtrelationer. Sproget bliver således en performativ handling, der både konstruerer og opretholder de sociale praksisser omkring køn. I de analyserede kommentarer bliver kønsnormer og -idealer etableret og vedligeholdt gennem diskursive handlinger, der skaber bestemte grænser for, hvad der anses som passende for mænd og kvinder, og hvordan deres kroppe og handlinger ‘bør’ reguleres. Med afsæt i Butlers teori om køn som performativt, kan man se, hvordan disse kommentarer er med til at opretholde kønslige magtstrukturer. Butler argumenterer for, at køn ikke er noget, vi er, men noget, vi gør – det er en kontinuerlig handling, der formes gennem gentagne performances (ibid.). I denne sammenhæng fungerer kommentarerne som en måde at regulere og disciplinere kvindens kropslighed, hvilket understøtter den normative idé om, at mænds kontrol og dominans over kvindens krop er naturlig. Kvindens agens bliver dermed begrænset, da hendes kropslige handlinger og valg konstant bliver målt op mod de normative forventninger om, hvordan hun ’skal’ performe kvindekønnet.

Instagram-opslag

For at forstå, hvordan køn er en performativ praksis, som Butler beskriver det (Butler, 2002), er det relevant at se nærmere på, hvordan skribenten i Instagram-opslaget aktivt 'performer' et køn, der udfordrer traditionelle normer og dikotomier. Ifølge Butler er køn ikke en indre, stabil identitet, men noget, vi konstant genopretter gennem handlinger, udsagn og interaktioner (ibid.). Køn bliver derfor noget, vi gør – en række gentagne performances, der producerer og reproducerer vores forståelse af køn i det sociale rum. I denne optik er køn ikke noget, vi er, men noget, vi fremviser gennem vores handlinger og interaktioner i samfundet.

I analysen af Instagram-opslaget bliver det tydeligt, at skribenten agerer et bestemt køn, der udfordrer de etablerede normer for, hvad det betyder at være kvinde. Ved at påstå, at "man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid," præsenterer hun ikke blot en holdning, men hun 'gør' køn på en måde, der forandrer og udvider, hvordan femininitet kan forstås. Hun performer således en femininitet, der ikke kun inkluderer de traditionelle opfattelser af at være omsorgsfuld, passiv eller skrøbelig (Romera, 2014: 206), men også en stærk og selvsikker form for femininitet, der er forbundet med fysisk styrke.

I denne performative handling er der ikke kun tale om et personligt valg, men om et aktivt forsøg på at ændre den sociale diskurs om køn. Butler hævder, at køn er noget, vi opretholder gennem vores handlinger (Butler, 2002), og når skribenten vælger at dele sin erfaring med at blive kritiseret for at være stærk, er hun ikke bare et offer for de sociale normer – hun deltager aktivt i at skabe nye forståelser af køn. Dette sker ikke kun gennem ord, men også gennem handlinger og valg af symboler, som emojis og formuleringer som "vi skal som kvinder ikke passe ned i nogen kasser", som understøtter hendes budskab om, at kvinder kan udfolde sig på flere måder uden at blive begrænset af samfundets restriktive kønsnormer.

Opslaget er derfor et tydeligt eksempel på, hvordan individet aktivt kan skabe køn i en performativ kontekst, som Butler beskriver det. Skribenten performer ikke kun sin egen identitet som stærk og feminin, men hun bidrager også til en kollektiv, social praksis, hvor denne nye form for femininitet kan etableres som en accepteret mulighed. Gennem sætninger som "Vi skal som kvinder ikke passe ned i nogen kasser" fremstår hendes sproglige handling som en opfordring til, at kvinder – "og mennesker generelt" – skal have frihed til at vælge deres egen identitet uden at blive begrænset af de kasser, samfundet har skabt for dem.

Dette performative aspekt af køn bliver endnu mere tydeligt, når man ser på, hvordan skribenten ikke kun reflekterer over sin egen situation, men også taler på vegne af en hel generation af kvinder.

Hun beskriver sig selv som en del af “en ny generation af kvinder,” som aktivt “viser, at man sagtens kan være stærk og feminin på samme tid.” Ved at positionere sig selv som en del af en kollektiv bevidsthed, understøtter hun ideen om, at køn er noget, der ikke blot udføres på individniveau, men også skabes og formes kollektivt. Denne performativitet er derfor ikke kun et personligt valg, men en måde at fremme en ny social praksis omkring køn, der åbner op for en mangfoldig forståelse af, hvad det betyder at være kvinde. Et centralt aspekt i Butlers teori er netop, at køn skabes gennem gentagne handlinger – og i denne analyse ser man, hvordan skribenten af opslaget gør netop dette. Ved gentagne gange at fremhæve, at stærk og feminin ikke er modsætninger, men kvaliteter, der kan eksistere samtidigt, er hun potentielt med til at ændre den sociale praksis, der danner forståelsen af, hvad det vil sige at være kvinde. Hver gang hun eller andre gentager dette budskab, bidrages der til at dekonstruere og omforme de eksisterende normer, som køn og femininitet er underlagt.

Butlers teori understøtter dermed analysen af Instagram-opslaget, fordi skribenten ikke kun reflekterer over sin egen oplevelse, men aktivt engagerer sig i en performativ praksis, hvor hun udfører og skaber en ny forståelse af femininitet. Ved at udfordre de traditionelle normer og skabe et alternativ, performer hun ikke kun sin egen identitet, men også en kollektiv forandring af, hvordan køn bør forstås i samfundet. Gennem sine handlinger, ord og de visuelle symboler skaber hun et rum, hvor kvinder kan eksistere i deres kompleksitet og mangfoldighed uden at være begrænset af samfundets kønsnormer.

Reklamebilleder

Reklamer for træningstøj har en betydelig indflydelse på, hvordan vi forstår og fremstiller køn, krop og sundhed. I denne del af analysen, som er med udgangspunkt i det Fairclough kalder social praksis (Fairclough, 1992), undersøges, hvordan reklamer for træningstøj, gennem visuelle og diskursive strategier, konstruerer idealer om kvindekroppen og de normer, der er knyttet til kvindelighed og fysisk aktivitet. Ved at anvende Butlers teori om performativitet som teoretisk ramme analyseres reklamerne som en del af en social praksis, der ikke blot reflekterer eksisterende normer, men også aktivt reproducerer og forstærker dem. Butler argumenterer for, at køn ikke er noget, vi er, men noget vi gør – en performativ handling, der gentages og forstærkes gennem sociale praksisser (Butler, 2002). Denne analyse vil dermed afdække, hvordan reklamerne både spejler og skaber et billede af den ’ideelle’ kvindekrop, som kan være med til at opretholde hegemoniske diskurser om sundhed, skønhed og køn. Samtidig vil analysen overveje, hvordan de udvalgte reklamebilleder potentielt kan udfordre disse normer.

I Butlers teori er køn ikke noget, vi 'er', men noget, vi 'gør'. Køn bliver til gennem handlinger, som gentages gennem sociale praksisser (Butler, 2002). Når man ser på reklamebillederne for træningstøj, kan man forstå kvindens fremstilling som et resultat af en performativ handling, hvor hendes krop og udseende ikke blot afspejler en biologisk krop, men er et produkt af de normer og diskurser, som kulturen pålægger hende at 'gøre'. I reklamen for Bareen træningstøj ses en kvinde, der er iført sportstøj og tager en selfie. Selvom billedet er konstrueret omkring en idé om sundhed og fysisk aktivitet, er det iøjnefaldende, hvordan billedet præsenterer en kvinde, der ikke er optaget af træningens funktionelle aspekter, men derimod af, hvordan hendes krop ser ud. Dette er et centralt aspekt af Butlers performative kønsteori, hvor kvindens fremtoning ikke blot er et udtryk for en aktiv krop, men en krop, der kontinuerligt reproducerer samfundets idealer om skønhed og femininitet. Kvindens slanke krop, velplejede hår og makeup fremhæver det æstetiske som et vigtigere aspekt end det fysiske aspekt af træning. Dette performative element, hvor kvinden fremstilles som både sund og feminin, er et udtryk for den norm, som samfundet opretholder om, hvordan kvinder bør præsentere sig selv, især i relation til krop og skønhed. På et mere grundlæggende niveau kan man se, hvordan reklamen 'performer' kvinde-kønnet ved at placere kvinden i et idealiseret, iscenesat miljø (græsset og naturen) uden nogen konkret forbindelse til træning. Dette kan ses som en afspejling af, hvordan kvinder gennem reklamer bliver formet som objekter for det mandlige blik (male gaze) (Cambridge Dictionary, u.å.) og de normative idealer for feminin skønhed og krop. Selve selfie-situationen i reklamen understøtter idéen om performativitet, hvor kvinden er både subjekt og objekt i sit eget billede, idet hun performer en version af sig selv, der tiltrækker beundring og bekræftelse i samfundet.

I reklamen for Eyda træningstøj 1.0 ses en lignende performativ fremstilling, hvor kvinden indtager en dramatisk posur i en neutral baggrund, og hendes krop er stærkt oplyst. Hendes posur, der ser kunstnerisk ud, understreger endnu en gang en idealisering af kvindens krop snarere end den funktionelle anvendelse af træningstøjet. Butlers teori understreger, at køn ikke kun er noget, vi 'gør' i samspil med andre, men at det også er en proces, hvor vi konstant bliver formet af de normer, der ligger til grund for vores handlinger (Butler, 2002). I Eyda-reklamen 1.0 ser man et eksempel på, hvordan denne performativitet er indlejret i visuelle kulturelle normer, der ikke blot regulerer, hvordan kvinder 'bør' være i relation til træning, men også i forhold til at opnå en perfekt æstetisk krop.

I analysen af Eyda-reklamen 2.0 med den kurvede model, hvor kvinden ikke fremstår som den 'ideelle' krop, men snarere som et symbol på diversitet, kan man se, hvordan reklamen udfordrer traditionelle normer for kvindelig skønhed og krop, samtidig med at den reproducerer bestemte diskurser om sundhed og feminin identitet. Denne reklame er et eksempel på, hvordan fitnessindustrien

begynder at integrere større variation i fremstillinger af kvindekroppe, men samtidig forbliver den underlagt en diskurs, der stadig understøtter visse forventninger til, hvordan kvinder skal fremstå – ikke nødvendigvis som den perfekte krop, men stadig som en sund og æstetisk udgave. Fra det sociale praksisperspektiv, som er inspireret af Faircloughs diskursteori, kan man forstå reklamen som en del af en større social praksis, hvor reklamer for træningstøj ikke kun reflekterer samfundets normer, men også aktivt er med til at forme og ændre dem. Reklamebilledet repræsenterer en kvinde med en kurvet krop, som står i kontrast til de traditionelle, ofte meget slanke fremstillinger af kvinder i reklamer for fitnessprodukter. På den måde kan reklamen ses som en del af en ny diskurs, der begyndte at udfordre hegemoniske skønhedsidealer og åbne op for en bredere forståelse af, hvad en sund og aktiv kvindekrop kan være og performes. Selvom reklamen præsenterer en mere nuanceret kropstype, er det vigtigt at bemærke, at kvindens krop stadig er fremstillet på en måde, der forbindes med visse æstetiske normer. Reklamebilledet viser en kvinde, der udstråler selvsikkerhed, styrke (gennem hendes positur) og sundhed, og hendes krop er præsenteret i en perfekt lysindstilling, som fremhæver de kurvede former, men stadig på en måde, der opfylder samfundets krav om, hvordan kvinder bør fremstå – selvbevidste, men stadig ‘smukke’ og feminine i en bestemt forstand. Hendes krop er ikke en abstrakt krop som i Eyda-reklamen 1.0, men en krop, der performativt lever op til idealerne for sundhed, styrke og femininitet, selvom den afviger fra den slanke idealform.

I lyset af Butlers perspektiv omkring performativitet (2002) kan reklamen forstås som et udtryk for, hvordan kvindekroppen altid er et resultat af sociale handlinger og diskursive strukturer. Kvindens krop er ikke blot et fysisk objekt, men et performativt element, der hele tiden gentages og udføres i samspil med de sociale normer, der dikterer, hvad en ‘sund’ krop er. Det, man ser i reklamen, er en ændring i den måde, sundhed og skønhed kan præsenteres på, men den ligger stadig inden for en ramme, der er præget af de performative normer omkring, hvad det vil sige at være en aktiv og sund kvinde - nemlig en kvinde, der fremstilles som et objekt for skønhed. Reklamebilledet af den kurvede kvinde bliver en del af den sociale praksis, der fortsat dikterer, hvordan kvinder bør fremstå – ikke nødvendigvis som en perfekt, slank krop, men stadig som en krop, der kan ‘gøre’ sundhed og styrke i en bestemt visuel form, der appellerer til et bredere publikum, uden at vise fysisk præstation gennem tydelig muskulatur eller et træningsmiljø.

Samlet set viser analysen, hvordan reklamer for træningstøj fungerer som sociale praksisser, der ikke blot reflekterer samfundets normer om kvindekroppen, men aktivt skaber og opretholder disse normer gennem diskursive og performative visuelle handlinger. Reklamebillederne konstruerer en

‘ideel’ kvindekrop, der både skal være sund og æstetisk, og de opfordrer kvinder til at performe disse idealer i deres daglige liv.

Konklusion

Repræsentationen af den muskuløse kvindekrop i en dansk både social- og mediekontekst er et felt præget af spændinger, der afslører normer og diskurser om køn, krop og magt. Gennem dette speciale har jeg analyseret, hvordan sproglige, visuelle og sociale mediediskurser bidrager til at skabe både muligheder og begrænsninger for, hvordan muskuløse kvinder opfattes og positioneres i samfundet. Dette speciale viser, hvordan køn ikke kun afspejles, men også performs aktivt gennem sproglige og visuelle handlinger, hvilket understøttes af Butlers performative teori om køn (Butler, 2002).

Den lingvistiske analyse viste, hvordan ord og vendinger spiller en central rolle i at konstruere den muskuløse kvindekrop som enten en afvigelse fra eller en acceptabel tilpasning til normative forestillinger om femininitet. Sprog er ikke blot et neutralt redskab til beskrivelse, men fungerer som en magtfuld mekanisme, der både reflekterer og former sociale normer. I diskussionerne om muskuløse kvinder bruges vendinger som “du skal passe på” til eksempelvis at advare mod en opfattelse af, at en kvinde risikerer at overskride grænserne for den legitime ‘feminine’ krop eller det normative. Butler fremhæver, at køn er noget, vi ‘gør’ (ibid.) – gennem performative handlinger som disse advarsler, som ikke kun afspejler eksisterende normer, men også skaber og regulerer dem. Disse udtryk antyder, at muskuløse kvinder kan være på kanten af det acceptable, og fungerer dermed som en sproglig disciplinering, der fastholder kropsidealer, hvor styrke og muskulatur anses som en primært maskulin egenskab, og at kvinder med store muskler, dermed ikke ‘gør’ kvindekønnet som den gængse norm tilskriver. Desuden bruges vendinger som “store arme” eller andre kropsbeskrivelser til at trække opmærksomheden mod specifikke kropsdele, hvilket ofte sker i en kontekst, der implicit evaluerer kroppen i forhold til traditionelle kønsnormer. Denne sproglige vurdering kan have en stigmatiserende effekt, idet den fremhæver muskulatur som noget bemærkelsesværdigt eller problematisk for en kvindelig krop, og dermed reproducerer forestillinger om, at en kvindes krop bør være mere slank, blød eller æstetisk i sin fremtoning. Butlers performative tilgang understøtter denne vurdering i en social praksis, da sproget aktivt producerer normer og forventninger til, hvordan en kvindelig krop bør fremstå.

På SoMe identificerede jeg en dobbeltfunktion, hvor en platform som Instagram både fungerer som arena for modstand mod traditionelle normer og som sted, hvor samfundets køns- og kropsidealer fortsat reproduceres. De muskuløse kvinder, der deler billeder og historier på disse platforme, udviser

ofte en markant grad af agens ved selv at definere og fremhæve deres kroppe. Analysen af det specifikke Instagram-opslag, der blev undersøgt i specialet, illustrerer, hvordan sproget kan anvendes til at udfordre traditionelle forestillinger om køn og krop. Her benyttes ord som “stærk” og “feminin” i kobling med hinanden, for potentielt at skabe en ny form for legitimitet, der sammenkobler disse tilsyneladende modsætningsfyldte egenskaber. Ifølge Butler er disse handlinger eksempler på, hvordan køn ikke blot afspejles, men aktivt skabes og udfordres gennem performative handlinger, som udvider forståelsen af femininitetsbegrebet.

Den visuelle analyse af reklamebilleder for sportsbrands afslørede en dobbelthed i repræsentationen af kvinder, men med en tydelig udelukkelse af den muskuløse kvindekrop. På trods af tidens fokus på kropsdiversitet og inklusion af forskellige kropsformer, er den muskuløse krop næsten konsekvent fravalgt i reklamebilledet. I stedet prioriteres en æstetisk iscenesættelse, der hylder det kropspositivistiske, men primært inden for de allerede accepterede rammer af femininitet og slanke kropstyper. Denne fravælgelse af den muskuløse krop markerer et fokus, der ikke ligger på kvinders styrke eller funktionalitet, men snarere på en nøje kontrolleret og traditionelt feminin fremstilling.

Reklamerne er et eksempel på, hvordan visuelle fremstillinger også er performative – de producerer og opretholder ideer om, hvad en kvindes krop bør være og hvordan man ideelt set ‘gør’ kvindekønnet. Den muskuløse kvinde overses, selv i kampagner, der ellers kunne have rum til netop denne kropslige repræsentation. Denne prioritering afspejler en begrænsning i, hvor langt diskursen om kropsdiversitet rækker, og understreger en vedvarende kulturel modvilje til at legitimere den muskuløse kvindekrop som en del af en bredere forståelse af kvindelighed. Set i lyset af Butlers perspektiv på køn, er reklamerne med til at fastholde de performative normer, som køn og krop skal tilpasses, og de skaber dermed en ramme for, hvordan kvinder opfattes og positioneres i samfundet.

Sammenfattende viser mit speciale, hvordan både sproglige og visuelle strategier spiller en central rolle i at konstruere og opretholde kønsnormer. Gennem Butlers teori om performativitet bliver køn ikke blot afspejlet i disse handlinger, men skabt og reproduceret i diskursive praksisser, der både udfordrer og bekræfter samfundets idealer om den kvindelige krop.

Litteraturliste

Bareen. (1/12 2024) Pop-up reklame: “Spar op til 50 %” [Reklamebillede]. Instagram. (sponsoreret uden link)

Beck-Nielsen, S. (2002). *Hvem taler? – om verbal parodiering*. *NyS – Nydanske Sprogstudier*, 31, 110–130. Akademisk Forlag A/S.

Boldt, N. (2024) <https://www.instagram.com/p/DBHNgViNQPI/?hl=da>

Butler, J. (2002). *Gender Trouble*. Taylor & Francis e-Library.

Cambridge Dictionary. (u.å.). *Male gaze*. Hentet fra <https://dictionary.cambridge.org/da/ordbog/engelsk/male-gaze>

Den Danske Ordbog. (u.å.). *Stærk*. Hentet fra <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=st%C3%A6rk>

Dr.dk (2015). *Brevkasse: Kan jeg styrketræne uden at få store muskler?* Hentet fra <https://www.dr.dk/levnu/krop/brevkasse-kan-jeg-styrketraene-uden-faa-store-muskler>

Du Bois, J. W. (1991). “Transcription design principles for spoken discourse research”. *Pragmatics*, 1(1), 71–106. <https://doi.org/10.1075/prag.1.1.04boi>

Eyda. (29/11 2024) “Blå træningstøj” [Reklamebillede]. Instagram: https://www.instagram.com/p/DC9vfOdSofP/?hl=da&img_index=3

Eyda. (1/12 2024). “Kurvet kvinde i træningstøj” [Reklamevideo]. Instagram: <https://www.instagram.com/p/DDCq5bJtsP1/>

Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

Guyette, T. W., & Others. (1971, February). "Reconstruction: A necessary stage in the analysis of verbal interaction" (Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, New York, NY). Missouri University, Columbia, Center for Research in Social Behavior. National Science Foundation. ED 047 309.

Halkier, E. (2021). Kvindelig vægtløfter vil skrive dansk OL-historie: "Det ville være kæmpestort". Hentet fra <https://www.dr.dk/sporten/ol/kvindelig-vaegtloefter-vil-skrive-dansk-ol-historie-det-ville-vaere-kaempestort>

Hester, S. and Eglin, P. (eds) (1997) "Culture in Action: Membership Categorisation Analysis". Boston, MA: International Institute for Ethnomethodology and University Press of America.

Hougaard, T. T., Durup, T., & Balleby, L. (2018). *Sprog i sociale medier*. Dansk lærerforeningens forlag.

Indidansk. (5/12 2024). *Farver*. Indidansk.dk. <https://indidansk.dk/farver/>

Jensen, K. (1918) *Idrætten*, nr. 33, 1918.

Jørgensen, M. W., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde Universitetsforlag.

Kessler, S.J. and McKenna, W. (1978) "Gender: An Ethnomethodological Approach". Chicago, IL: University of Chicago Press.

KhosraviNik, M. (2020). "Digital meaning-making across content and practice in social media critical discourse studies." *Critical Discourse Studies*, 19(2), 119–123.
<https://doi.org/10.1080/17405904.2020.1835683>

Lindberg, K. (2024). [Tweet om Berlinske status]. Hentet fra <https://x.com/berlingske/status/1820837241784078625>

Machin, D., & Mayr, A. (2012). *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction* (1. udg.). SAGE Publications, Limited.

Nielsen, J.H. (2022) I "Bag Eliten". Hentet fra <https://podcast24.dk/episoder/bag-eliten/danmarks-crossfit-droning-julie-jeg-elsker-mine-store-muskler-selvom-nogle-synes-jeg-ligner-en-mandr0Tkt4xxCz>

ordnet.dk. (16/12 2024). *Sejt*. Hentet fra <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=sejt>

Raudaskoski, P., & Horsbøl, A. (2016). *Diskurs og praksis: Teori, metode og analyse*. Samfundslitteratur.

Romera, M. (2014). "The transmission of gender stereotypes in the discourse of public educational spaces." *Discourse & Society*, 26(2), 205-229. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1177/0957926514556203>

Ryberg, J. (3/10 2024). *Deontologi*. Den Store Danske. Hentet fra <https://lex.dk/deontologi>

Schegloff, E.A. (1992) 'In Another Context', in A. Duranti and C. Goodwin (eds) *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*. Cambridge: Cambridge University Press.

Skrede, J. (2017). *Kritisk diskursanalyse*. Cappelen Damm Akademisk.

Stokoe, E. H., & Smithson, J. (2001) "Making Gender Relevant: Conversation Analysis and Gender Categories in Interaction." *Discourse & Society*, 12(2), 217-244. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1177/0957926501012002005>